

“Berâet Gecenizi Tebrik Eder, Hepimiz Hakkında
Hayırlı Kazâ ve Kaderler Yazılmasını
Cenâb-ı Mevlâ’dan Niyaz Ederiz.”

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi Yıl: 6 Sayı: 62 Receb - Şâban 1439 NISAN 2018 Fiyatı: 13TL

KAZÂ ve KADER. BERÂET GECESİ

Akıl Dinde Yeterli Delil Değildir. Bâzi İlâhiyatçıların
“Akla Uymayan Şeye İnanılmaz.” Görüşü İse Dinsizliktir -2-
Ahmet Mahmut ÜNLÜ sh: 4

Başımıza Gelen Musîbetlerin Sebepleri
Resul BÖLÜKBAŞ sh: 12

Kanuni Sultan Süleyman Hân
- Celal Şengör’ün Saldırısına Reddiye -
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL sh: 18

İslâm Gençliğinin Şuur Kalesini İçten Yıkan Bir Mülhid: Ali Şerîatî
Ömer Faruk KORKMAZ sh: 30

Mâzeretsiz Kılınmayan Namazların Kazası Var Mıdır?
Hüsamettin VANLIOĞLU sh: 40

Peygamber Efendimiz ﷺ’in Mîrac’ta Cehennem Ehlinin Hallerini
Müşâhede Etmesi
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER sh: 46

Kadere İman Etmemek Kâfirliktir! -1-
Hüseyn Avni KANSIZOĞLU sh: 74

Allah Resûlü ﷺ Arakan ve Bilâd-ı Şam İçin Ne Buyururdu?
Dr. İhsan ŞENOCAK sh: 58

15. Şeyhulislâm,
Fakîh ve Müfessir Ebu’s-Su’ûd
Hasan KUDUOĞLU sh: 24

Mîrâc Gecesi ve Gününün Namazları,
Oruç ve Sadakası sh: 86-84

Recebin 15’inin Namazları
sh: 84

Şa’bân-ı Şerîf Ayının Zikirleri, Namazları
ve Oruçları sh: 89-87

Bir Sene Boyunca Hayırlı Kaderler Yazılması, Ömrün Uzayıp O Sene Ölümünden Korunulması, Rızka Bereket Hâsıl Olup İnsanlara Muhtâc Olunmaması İçin Berâet Gecesi Kılınacak Altı Rekat Namaz ve Peşine Okunacaklar sh: 84

Bir Keresi Yetmiş Bin Delâil
Hatmine Denk Gelen
Salevât-ı Şerîfe sh: 96-95

Günahları Bağışlatacak, Kötü Kaderi Dahî Değiştirecek,
Cennette Köşkler Bina Ettirecek ve Şehit Sevabı ile
Ölmeye Vesîle Olacak Berâet Gecesi Namazı sh: 95-94

Sıkıntılarının İzâlesi İçin
Okunacak Tâbi’in ile
Tevessül Beytleri sh: 96

EDİTÖRDEN

“Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” (Hûd: 112) âyet-i kerimesi nâzil olduğunda, Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

“Hûd Sûresi Beni ihtiyarlattı.” buyurdu.

Efendimiz’in mübarek saç ve sakalında o güne kadar bir tane bile beyaz tel yok iken, bu âyet-i kerime nazil olduktan sonra emrin ağırlığı ve zorluğu sebebiyle, saçında ve sakalında beyazlar görülmeye başlandı.

Oysa Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in ahlâkı Kuran’dı. Yani Kur’an ne emrediyorsa O’nun hayatında var, neden nehyediyorsa O’nun hayatında zerre kadar yoktu. Dolayısıyla eğer Kur’an-ı kerim **“Emrolunduğun gibi dosdoğru ol”** buyurduysa, hiç şüphe yok ki Efendimiz öyleydi. Nitekim Rabbimiz bir âyet-i kerimede:

“...Muhakkak ki Sen dosdoğru bir yol üzerindesin.” (Zuhruf: 43) buyurmuştur.

Peki böyle olmasına rağmen Allah-u teala’nın bu hitabı O’nu neden ihtiyarlatmıştı?..

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’i böylesine etkileyen şey, aslında âyetteki istikâmet emrinin Kendisiyle ilgili olan kısmından ziyâde, ümmetiyle yani bizimle alakalı olan kısmıdır. Çünkü âyeti kerimenin devamında şöyle buyrulmaktadır:

“...Seninle beraber bulunan ve tövbe etmiş olanlar da dosdoğru olsunlar...”

Dosdoğru olabilmek için en doğruyu örnek almalı

Rabbimiz “dosdoğru ol” buyurmuyor da, **“Emrolunduğun gibi dosdoğru ol”** buyuruyor. Yani hiç kimse kendi aklına, anlayışına ve kendi ölçülerine göre değil, emrolunduğu gibi dosdoğru olmalıdır. Âmiyâne tabirle işini kitabına uydurmayıp, bizatihi kitaba uymalı, Allah’ın koyduğu kurallara, Resûlüllah’ın beyan ettiği ölçülere göre hareket etmelidir.

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bizler için numûne-i imtisaldir. Her konuda olduğu gibi **“doğruluk”** konusundaki örneğimiz de O’dur. Bâtil yolların, yanlış fikir ve akımların her

zamankinden çok daha fazla olduğu günümüzde sırât-ı müstakimden ayrılmadan, sapmadan-sapıtmadan cennet yolunda yürüyebilmek için mutlaka Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in yolunu takip etmek lazımdır. Zira O, dosdoğru yol üzeredir.

Peygamber Efendimiz bir gün yere bir çizgi çizdi ve: **“Bu Allah’ın yoludur.”** buyurdu. Sonra bu çizginin sağına ve soluna birçok çizgiler çizdikten sonra: **“Bunlar da yollardır. Fakat bu yolların her biri üzerinde insanları o yola çağıran bir şeytan bulunur.”** Buyurdu ve şu âyeti okudu:

“Şüphesiz bu (yol), Benim dosdoğru yolumdur. O halde buna uyun (başka) yollara uymayın. Zira öteki yollar sizi O’nun (Allah’ın) yolundan ayırır...” (Enam 153)

İşte bu dosdoğru yolda yürümeye çalışırken, bize musallat olup Ehli Sünnet çizgisinden saptırmak için fırsat kollayan insan ve cin şeytanları önümüzü kesmeye çalışabilir veya din adına bizlere bambaşka şeyler anlatıp adeta “böğüren buzağı” yapan “Samiriler” karşımıza çıkabilir. Şunu unutmayalım ki;

İnsanı Allah’a götüren ve Allah’a ulaştıracak olan bir tek yol vardır, o da Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)’in üzerinde bulunduğu dosdoğru yoldur. Bunun dışındaki bütün yollar tıkalı, bütün kapılar kapalıdır.

Müjdecim kurtarcım Efendim peygamberim Sana uymayan ölçü hayat olsa tepirim!

Kıymetli Lâlegül Dergisi Okurları!

Malumunuz olduğu üzere, 13 Nisan Cuma’yı, 14 Nisan Cumartesi’ye bağlayan gece **Mîrac Gecesi**’ni idrak edeceğiz. Mevla Teala o geceye ulaşip ihyâ etmeye cümlemizi muvaffak eylesin.

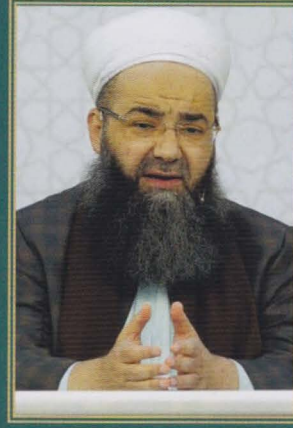
Şimdiden hepinizin Mîrac Geceniz mübarek olsun, Rabbim bizlere rûhânî mîraclar nasip ederek, kıldığımız namazlarımızı mîrac eylesin. Amin!

Fi emanillah!

Mustafa Özşimşekler

İÇİNDEKİLER

AKIL DİNDE YETERLİ
DELİL DEĞİLDİR. BÂZİ
İLÂHİYATÇILARIN
“AKLA UYMAZ
ŞEYE İNANILMAZ.”
GÖRÜŞÜ İSE
DİNSİZLİKTİR -2-

►4

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR

Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM

reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ

Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ

Matsis Matbaa Hizmetleri
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No:51
Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11
www.matbaasistemleri.com

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)

150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)

180 Euro

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN

BANKA HESAP BİLGİLERİ

TUANA YAYINCILIK A. Ş.

YAKIF KATILIM TL HESABI

IBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

YAKIF KATILIM EURO HESABI

IBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

YAKIF KATILIM DOLAR HESABI

IBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI

TUANA YAYINCILIK A. Ş.

14851995

ABONE DAĞITIM

Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ

0212 435 10 58

ADRES

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarna ve reklam sahibine aittir.

- 28 YESEVİ YOLU
38 HİKEMİYYÂT
EFENDİ HAZRETLERİ'NİN İLMÎ KELÂMLARI
54 SÜNNET
HADİS-İ ŞERİFLER
52 SENİN DE BİR TALEBEN OLSUN -İDDEF-
54 BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM
ÜMMÜ SELEME (Radiyallahü Anhâ) 2. BÖLÜM
57 KISSADAN HİSSELER
MÂŞİTE HÂTUN VE ÇOCUKLARI
72 EDEBİYYÂT
NAMAZ
81 HİKEMİYYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

• DUALAR, ZİKİRLER ve FAZİLETLİ AMELLER •

- 82 Receb-i Şerif Ayının Duası
82 Receb-i Şerif Ayının Her On Gününün Zikirleri
83 Receb-i Şerif Ayının Nâfile Namazları
84 Mi'râc Gecesi ve Gününün Fazileti
85 Receb-i Şerif'in Yirmi Yedinci (Mi'râc) Gecesi Namazları
86 Receb-i Şerif'in Yirmi Yedinci Gün Orucu
86 Receb-i Şerif'in Yirmi Yedinci Gününün Sadakası
87 Receb-i Şerif'in Cumâ Gecesinde Yapılacak Bir İstiğfâr
87 Şa'Bân-ı Şerif Ayının Zikirleri - Şa'Bân-ı Şerif Ayının Namazları
88 Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in Şa'Bân-ı Şerif Orucuna Verdiği Önem
89 Şa'bân-ı Şerif Ayının Oruçları
91 Berâet Gecesi Vazifeleri
91 Bir Sene Boyunca Hayırlı Kaderler Yazılması, Ömrün Uzayıp O Sene Ölümünden Korunulması, Rizka Bereket Hâsıl Olup İnsanlara Muhtâc Olunmaması İçin Berâet Gecesi Kılınacak Altı Rekat Namaz ve Peşine Okunacaklar.
94 Günahları Bağışlatacak, Kötü Kaderi Dahî Değiştirecek, Cennette Köşkler Bina Ettirecek ve Şehit Sevabı ile Ölmeye Vesile Olacak Berâet Gecesi Namazı
95 Bir Keresi Yetmiş Bin Delâil Hatmine Denk Gelen Salevât-ı Şerife
96 Sıkıntılıların İzâlesi İçin Okunacak Tevessül Beyti

BAŞIMIZA GELEN MÜSİBETLERİN SEBEPLERİ

■ RESUL BÖLÜKBAŞ
▶12

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN HÂN -CELAL ŞENGÖR'ÜN SALDIRISINA REDDİYE-

■ Prof. Dr. AHMET ŞİMŞİRGİL
▶18

DEVLET-İ ALİYYE'NİN ON BEŞİNCİ VE EN UZUN SÜRE GÖREV YAPAN ŞEYHULİSLÂMİ; FAKİH VE MÜFESSİR EBU'S-SU'ÛD (Rahimehullâh) -1-

■ HASAN KUDUĞLU
▶24

İSLÂM GENÇLİĞİNİN ŞUUR KALESİNİ İÇTEN YIKAN BİR MÜLHİD: ALİ ŞERİATİ

■ ÖMER FARUK KORKMAZ
▶30

MAZERETSİZ KILINMAYAN NAMAZLARIN KAZASI VAR MIDİR?

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU
▶44

PEYGAMBER EFENDİMİZ ﷺ'İN MÎRAC'TA CEHENNEM EHLİNİN HALLERİNİ MÜŞÂHEDE ETMESİ

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
▶46

KADERE İMAN ETMEMEK KAFİRLİKTİR! -1-

■ HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU
▶58

ALLAH RESÛLÜ ﷺ ARAKAN VE BİLÂD-I ŞAM İÇİN NE BUYURURDU?

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK
▶66

İMÂM-I MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN MEKÂTİB-İ ŞERİFESİNDEN MÜNTEHABÂT

■ Süleyman KUKU
▶74

FIKHÎ SUÂLLERE CEVAPLAR

■ FATİH KALENDER
▶78

LALEGÜL DERGİSİ ABONELİK HEDİYELERİ

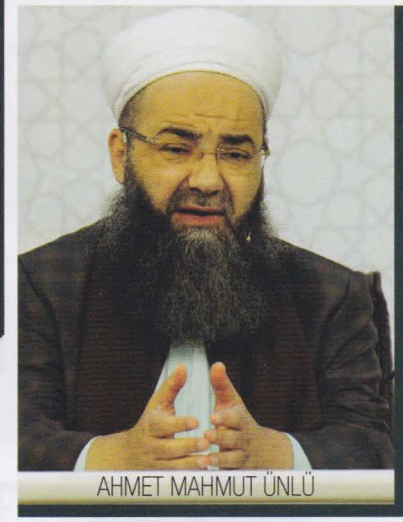
YURTIÇİ ABONELİK 150 TL
YUTDIŞI ABONELİK 180 EURO

0212 912 10 06

www.herseybusepette.com

LALEGÜL DERGİSİNE ABONE OLAN HERKESE SÜRPRİZ HEDİYELER

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

AKIL DİNDE YETERLİ DELİL DEĞİLDİR.

BÂZİ İLÂHİYATÇILARIN “AKLA UYMAYAN ŞEYE İNANILMAZ.” GÖRÜŞÜ İSE DİNSİZLİKTİR - 2 -

Not: Bu yazının ilk kısmı iki ay önce yayınlanmıştı.

Bizlere akıl nîmetini ihsân eden ve akıllarımızı vahye tâbi olma nîmetiyle şereflendiren Yüce Rab-bimiz’e sonsuz hamd-ü senâdan, akıllarını vahye tâbi kılan Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine de sınırsız salât-ü selâmdan sonra!

Aklı ve Kıyâsî Vahyin Önüne Geçirenler Dinsizlerin Ta Kendileridirler

Geride zikredilen îzâhattan anlaşıldığına göre; günümüzdeki birçok ilâhiyatçı akli ve kıyâsî vahyin önüne geçirdikleri için dinden çıkmışlardır.

Nitekim benim tâkip ettiğim bir programda sunucu tarafından bir ilâhiyatçıya:

“Hoca efendi, **Îsâ** (*Aleyhisselâm*) inecek mi, inmeyecek mi?” diye sorduklarında: “Ben bu konuda bir şey diyemiyorum.” deyince soran kişi: “Nasıl olur, bu kadar mürekkep yaladınız, bu konuda nasıl bir şey diyemezsiniz? Ben de bir şey diyemiyorum, o zaman sizin benden farkınız kalmadı, sizin bir şey demeniz lâzım.” dedi.

Bunun üzerine o ilâhiyatçı: “**‘Buhârî’, ‘Tirmizî’** vesâir kaynaklarda **Îsâ** (*Aleyhisselâm*)ın ineceği zikrediliyor ve bütün hadîs kitaplarında bu konu geçiyor.” diye cevap verdi. Tabî ki bundan sonra artık hocaya bir şey demek düşmüyorsa da, yine de soran kişi: “Peki ya sizin görüşünüzü alalım.” deyince o kişi hâlâ: “Ben yine de gelecek diyemiyorum.” dedi.

Bu olacak şey midir?! Değil bir ilâhiyatçı, en câhil bir Müslüman bile böyle konuşamaz! Bunu diyen insan: “Çayba inanmıyorum.” ve “**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in verdiği haberi onaylamıyorum.” demiş oluyor ki bu durum îmanla nasıl bağdaşabilir?!

Oysa Hasen-i Basrî (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ عَيْسَى لَمْ يَمُتْ وَإِنَّهُ رَاجِعٌ إِلَيْكُمْ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.»

“Şüphesiz İsa ölmemiştir ve muhakkak ki o, kıyâmet gününden evvel size dönecektir.” buyurmuştur. (et-Taberî, Câmi‘u’l-beyân, rakam:7129, 3/288; İbnü Kesîr, et-Tefsîr, 1/322; el-Âlûsî, Rûhu’l-me‘ânî, 1/179)

Ebû Hureyre (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيُوشِكَنَّ أَنْ يَنْزَلَ فِيكُمْ ابْنُ مَرْيَمَ حَكَمًا عَدْلًا، فَيَكْسِرُ الصَّلِيبَ وَيَقْتُلَ الْخَنزِيرَ وَيَضَعُ الْجِزْيَةَ وَيَفِيضَ الْمَالَ حَتَّى لَا يَقْبَلَهُ أَحَدٌ حَتَّى تَكُونَ السَّجْدَةُ الْوَاحِدَةَ خَيْرًا مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا»، ثُمَّ يَقُولُ أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ: «وَافَرُوا إِنْ شِئْتُمْ: ﴿وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا﴾».

“Nefsim (canım) elinde olan Al-lâh’a yemin ederim ki, elbette adâletli bir hakem olarak, Meryem oğlunun

(İsâ (Aleyhisselâm)ın) sizin aranızda inmesi yaklaşmıştır. O (indiğinde) Salîb’i (haçı) kıracak, hıncı (domuzu) öldürecek, cizye (kâfirlerden alınan vergi) yi kaldıracak. Mal o kadar artacak ki, kimse onu kabûl etmeyecek, nihayet bir tek secde dünya ve içindekilerden daha hayırlı olacaktır. (Çünkü o dönemde mal verilerek Allâh’a yaklaşmak mümkün olmadığından, Allah-u Te‘âlâ’ya ancak secde ve ibâdetlerle yaklaşmak mümkün olacaktır).”

Sonra **Ebû Hureyre** (Radyallâhu Anh): “İsterseniz ‘**Andolsun ki Ehl-i Kitap** (olan Yahûdî ve Hristiyanlar)dan **hiçbiri hâriç olmamak üzere hepsi de** (İsâ (Aleyhisselâm)ın) ölümünden önce (kıyâmete yakın yeryüzüne indiğinde) **mutlakâ o** (nun, Allâh’ın oğlu değil de, kulu ve Rasûlü olduğu)na inana(rak Müslüman olacaktır. **Kıyâmet gününde ise o onlar aleyhine bir şahit olacaktır.** (Böylece o, kendisini inkâr etmiş Yahûdîlerin ve ona ilâhlık pâyesi vermiş olan Hristiyanların kâfirliğine şahitlik edecektir).’ (en-Nisâ Sûresi:158) âyet-i kerîmesini okuyun.” derdi. (el-Buhârî, es-Sahîh, el-Enbiyâ:50, rakam:3264, 3/1272; Müslim, es-Sahîh, el-İmân:71, rakam:155, 1/135, et-Tirmizî, es-Sünen, el-Fiten:54, rakam:2233, 4/506; İbnü Mâce, es-Sünen, el-Fiten:33, rakam:4078, 2/1363; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:7683, 3/101)

Yine bu hususta **Ebû Hüreyre** (Radyallâhu Anh)dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَنْزَلَ فِيكُمْ ابْنُ مَرْيَمَ...»

“Meryem’in oğlu aranızda inmedikçe kıyâmet kopmaz.” (el-Buhârî, es-Sahîh, el-Mezâlim:32, rakam:2344, 2/875-876) buyurmuştur.

Hâl böyleyken adam hâlâ: “Gökte oksijen yok, atmosferde hava yok, Îsâ (Aley-hisselâm) orada nasıl yaşıyor?” diyebiliyor. Böyle bir îmân olabilir mi? Biz **Allâh**’ın kudretinden bahsediyoruz, adam havadan bahsediyor. Hava nedir? **Allâh-u Te’âlâ** istese bir adamı bu dünyâda bile havasız yaşatamaz mı?!

Dolayısıyla **Kur’ân-ı Kerîm**’de ve hadîs-i şerîflerde geçen bir konu hakkında: “Benim mantığıma uymuyor, öyleyse inanmıyorum.” diyen kâfir olur. Zâten senin mantığın yeterli olsa dîne ne lüzum var, **Kur’ân**’a, hadise ne lüzum var?! Öyle olsaydı **Allâh-u Te’âlâ**: “Hepinize akıl mantık verdim, bir yol tutturun gidin.” buyururdu.

Bu hususta ulemâ şöyle demiştir:

«دِينًا بِالتَّقْوَلِ لَا عَلَى مُنَاسَبَةِ الْعُقُولِ.»

“**Dinimiz nakiller** (vahiy, âyet ve hadîs) **ile sâbit olur, akıllara uygun düşmesiyle sâbit olmaz.**”

Akıl-mantık ise ancak dîni anlamaya ve kavramaya yarar. Yoksa din tesis etmeye ve helâl-haram belirlemeye müsâit değildir. Nitekim **Ali** (Radiyallâhu Anh) bu mânâda:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: «لَوْ كَانَ الدِّينُ بِالرَّأْيِ لَكَانَ أَسْفَلَ الْخُفِّ أَوْلَى بِالْمَسْحِ مِنْ أَعْلَاهُ، وَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمْسَحُ عَلَى ظَاهِرِ خُفَيْهِ.»

“**Eğer din**(in hükümleri) **akılla sâbit olsaydı, elbette mestin altı** (tozlandığı için) **üstüne nisbeten meshedilmeye daha uygun olurdu. Oysa ben Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)**i mestlerinin üstüne mesh yaparken gördüm.** (Dolayısıyla burada akıl yürütmedim, ona tâbi oldum.)” buyurmuştur.

(Ebû Dâvûd, es-Sünen, rakam:162, 1/42; el-Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, rakam:1386, 1/436; ed-Dârekutnî, es-Sünen, rakam:783, 1/378; İbnü Ebî Şeybe, el-Musan-nef, rakam:1895, 1/165)

Akıl Vahyi Anlayabilir Lâkin Doğruyu Bulmakta Yeterli Değildir, Öyle Olsaydı Peygamberler Gönderilmezdi

İmâm-ı Rabbânî (Kuddise Sirruhû) aklın doğruyu bulmakta yeterli bir huccet olmadığını ve vahye tâbî olması gerektiğini beyân sadedinde şöyle buyurmuştur: “Şüphesiz nübüvvet tavrı, akıl ve fikir tarzının ötesindedir, aklın anlamakta âciz kaldığı birçok iş nübüvvet yoluyla sâbit olur. Zâten akıl kâfi olsaydı peygamberler gönderilmezdi ve:

﴿وَمَا كُنَّا مُعَدِّبِينَ حَتَّى نَبْعَثَ رَسُولًا﴾

’**Zâten Biz**) herhangi bir topluma ,emir ve yasaklarımızı duyurmak üzere (**bir rasûl gönderinceye kadar** (cezâsını bil-meyerek işledikleri şeylerden dolayı) **azap ediciler olmamışızdır.**’ (el-İsrâ Sûresi:15’dan) kavl-i şerîfinde buyrulduğu üzere âhîret azâbı onların gönderilmesine bağlanmazdı.

Evet, akıl (sâhibini mesul kılacak şekilde) bir huccettir, lâkin delil olmakta zirveye ulaşmış mükemmel bir delil değildir. Huccet-i bâliğa (gerçeği ispat ve inkâr edenin azâba düşmesine sebep olma husûsunda son noktaya ulaşan delil) ise ancak enbiyânın bi’seti ile tahakkuk etmiştir (peygamberlerin gönderilmesi ile gerçekleşmiştir) ve ancak peygamberlerin gönderilmesiyle mükelleflerin mâzeret açıklamaları hükümsüz olmuştur. Nitekim:

Cübbeli Hoca Efendi'nin hat koleksiyonundan

اذيبيوا طعم ساكم بذكر الله

كتبة تحم الدين عن فرذونه

١٣٣٢

«أَذِيبُوا طَعَامَكُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ.»

“Yediklerinizi Allâh’ın zikri ile eritin.”

(et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-evsat, rakam:4952, 5/163; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:6044, 5/124)

Hattatı: Necmeddin Okyay (1300/1396 - 1883/1976)

Hat Çeşidi: Celî Talik Zerendud Levha. Târihi: 1332/1914

﴿رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا﴾

’Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olan birçok rasüllere) de vahiy yolladık (ki o peygamberlerin) gönderilişinin (ardından insanlar için (‘Bize bir elçi gönderseydin de, bizi gaflet uykusundan uyarıp gerekenleri öğreteydi.’ gibi laflarla) Allâh’a karşı (öne sürebilecekleri) bir mâzeret (ve bahâne) bulunmasın.

Allâh (inkâra cezâ verme husûsunda) dâimâ (üstün güce sâhip olan bir) Azîz

ve (her işinde hikmet sâhibi olduğu için, uyarıcı olarak peygamberler gönderip her birine farklı bir mucize veren bir) **Hakîm olmuştur.**’ (en-Nisâ Sûresi:165) kavli-i şerîfi bu hakîkati nâtıktır.

Aklın bâzı işleri idrakte âciz kaldığı sâbit iken şerîatin bütün hükümlerini akıl terâzi-siyle tartmaya kalkmak aslâ güzel görülmez. İslâm’ın hükümlerini akla tatbik etmeyi (akla yatarsa kabûl edip akla uymayanları reddetmeyi) gerekli görmek gerçekte aklın bağımsızlığını kabullenerek nübüvvet müessesesini inkâr demektir ki **Allâh-u Sübhânehû** bizi (böyle inanarak kâfir olmaktan) muhâfaza eylesin.

İnsan evvelâ **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e îmânı ve onun risâletini tasdik etmeyi anlamalı ki bundan sonra onun getirdiği bütün hükümleri tasdik edebilsin. Dolayısıyla şek ve şüphe karanlıklarından kurtuluş ancak îmân (kayıtsız şartsız inanmak) ile müyesser olur.

Evvelâ işin aslının iyi anlaşılması gerekir ki daha sonra teferruâtı da hiç zorlanılmadan kolayca anlaşılabilir. Çünkü bir meselenin aslını ispât etmeden onun teferruâtını anlayabilmek cidden zordur.

Şu bilinmelidir ki peygamberlerin nübüvvetini delillerle ispât edip risâletlerini tasdik ettikten sonra onları (körü körüne değil de bir ilim üzere) taklit edenler aslında istidlâl ehli (delile dayalı iş yapan kimseler)dir. Çünkü onların, peygamberlerin sözlerini bir ilim üzere tasdik edip kendilerini taklit etmeleri aslında delîle dayalı iş yapmanın ta kendisidir.

Meselâ bir şahıs temel bir meseleyi bir delîle dayalı olarak ispât ettiği zaman artık o temel kâideden neşet edip dallanan bütün teferruât o delîle dayanmış olur. Temel bir kâidenin delîle dayalı olması demek, ona bağlı bütün fûrûâtın delille sâbit olmuş olması anlamına gelir.

(Yâni Peygamberliğin hak olduğunu doğru anlamadan peygamberin buyurduklarını anlayabilmek âdetâ imkânsızdır. Bir insan mucizelerle teyid edilen **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in doğruluğunun delillerini anlayıp buna kanâat getirerek îmân ettikten sonra artık onun açıkladığı bütün âyet ve hadîsleri hiç tartışmasız ve şüphesiz kabullenmesi gerekir. Bu durumda olan bir Müslüman artık herhangi bir âyet ve hadîsin hikmetini ve akla uyup uymadığını sorgulamaz.

Bir kimse nezdinde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in hak olduğu birçok delil ile sâbit olmuş ise, artık **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in bütün buyurdukları o kişi indinde aklen de delîli sâbit bir hâle gelmiş demektir. Zîrâ Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in hak olduğu husûsunda kendisini iknâ eden o deliller, onun her buyurduğunun doğruluğu hakkında da delil teşkil etmektedir. Dolayısıyla **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e inandıktan sonra onun getirdiklerini akla mantığa vurarak işine gelmeyi inkâr etmek onun peygamber oluşunu inkârdan başka bir mânâ taşımaz.)

Bu tasdîke ulaşmanın ve kalbin mutmain olması hâlini kazanmanın en yakın yolu ise **Allâh Celle Sültânühû**'yu zikretmektir. Nitekim **Allâh-u Tebârake ve Te'âlâ**:

﴿أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ
وَحُسْنُ مَآبٍ ﴿﴾

‘Âgâh olun ki kalpler ancak Allâh’ın zikriyle mutmain olur. O kimseler ki îmân etmişlerdir ve (namaz, oruç, hac, zekât gibi) sâlih ameller işlemişlerdir; müjde de, güzelliğin ta kendisi olan (cennet gibi) bir dönüş yeri de onlara âittir.’ (ed-Ra‘d Sûresi:28-29) buyurmuştur. Bu yüce maksada nazar ve istidlâl (akla başvurma ve delil arama) yoluyla ulaşmak ise cidden çok uzaktır.

أَقْدَامُ أَهْلِ نَظَرٍ مِنْ خَزَفٍ
وَمَا الَّذِي تَمْكِينُهُ يَا لَهْفِي

‘Akılcıların ayakları alçıdandır,
Teessüf ederim,
bu ayağın gücü ne kadardır?!’

(Yâni **Allah-u Te‘âlâ**’yı hakîkî mânâda tanıma yolunda, Kur’ân ve Sünnet çizgisinde amel edenlerin ayakları hakîkî ayaklardır ki, onlarla maksada erişilir. Fakat akıl ve mantıkla **Allâh**’ı bulma yoluna çıkanların ayakları takma ayak olduğundan yarı yolda kalır.)

‘**Bütün hamdler, bizi işte bu (îmâ)na hidâyet etmiş olan O (yüce) Allâh’a âittir. Allâh bizi (İslâm’a) hidâyet etmeydi, biz (kendi aklımızla) aslâ hidâyet bulamazdık. Andolsun ki gerçekten Rabbimiz’in rasülleri (bize) hakk (ve gerçek olan beyân)ı getirmiştir.**’ Selâm (aklına değil de) hidâyete tâbi olanların üzerine olsun.” (el-Îmâmü’r-Rabbânî, el-Mektûbât, rakam:36, 3/52)

Din İşinde Akıl-Mantık Yetmez, İnsanı Kurtaracak Olan Ancak Sâfiyâne İnançtır

Kıymetli kardeşlerim! **Allâh ve Rasûlü** ne buyurduysa haktır ve gerçektir. Âyet ve hadisleri süzgeçten geçirip akla uymayanları elemeye gayret edenlere, mezhepler ve müctehidler arasında mukâyeseler yapıp kimini ortadan kaldırmaya çalışanlara aslâ inanmayın, yoksa helâk olursunuz, şüphelere düşersiniz ve o şüphe sizin îmânınızı kemirir bitirir, **Allâh-u Te‘âlâ** muhâfaza buyursun.

İşte bu mânâda **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem):

«عَلَيْكُمْ بِدِينِ الْعَجَائِزِ.»

“**Kocakarıların dîni üzere olmaya devâm edin.**” (ez-Zebîdî, el-İthâf, 7/374; el-‘Ac-lûnî, Keşfü’l-hafâ, rakam:1774, 2/83; Fahrüddîn er-Râzî, et-Tefsîru’l-kebîr, 2/331; İbnü’l-Esîr, Câmi‘u’l-usûl, 1/292; Şeyhulislâm el-Herevî, Zemmü’l-ke-lâm, rakam:822, 4/82-83) buyuruyor.

Kocakarılar saf olur, kırk tâne delil getirsen yine de o bildiğinden şaşmaz. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in burada “**Kocakarı**” buyurmasındaki maksat budur. Yâni “Ehl-i Sünnet’e göre inanın, ama kocakarıların inandığı samîmiyetle inanın. İnandığınız şeylere o derece sarılın ki, hangi ilâhiyatçı profesör, doçent, yazar-çizer yanlış konuşsa sizi Ehl-i Sünnet’in doğrularından saptıramasın.” demektir. Yoksa “Kocakarıların dediğine inanın.” demek değildir. Mânâyı düzgün anlamak gerekir.

Tâbi‘înin ulularından olan **Şa‘bî** (Radiyal-lâhu Anh):

قَالَ الشَّعْبِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَهُوَ مِنْ سَادَاتِ التَّابِعِينَ: «مَا أَتَاكَ عَنِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَصْحَابِهِ فَضَعَّهُ عَلَى رَأْسِكَ وَعَيْنَيْكَ، وَمَا أَتَاكَ مِنْ هَؤُلَاءِ الصَّعَافِقَةِ فَاضْرِبْ بِهِ أَفْقِيَّتَهُمْ، أَنْتُمْ بِخَيْرٍ مِمَّا أَتَاكُمْ الْعِلْمُ عَنِ أَكْبَارِكُمْ وَهُمْ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ، وَإِذَا أَتَاكُمْ عَنْ أَصَاغِرِكُمْ وَهُمْ الْأَرَائِثُونَ فَقَدْ هَلَكَتُمْ وَعَدِلَ بِكُمْ عَنْ سِوَاءِ السَّبِيلِ.»

“Sana **Allâh**’tan, **Rasûlü**’nden ve ashâbından geleni başın-gözün üstüne koy, ama bu sermâyesiz adamlardan bir görüş gelirse onu da kafalarına çal. İlim size büyüklerinizden yâni **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ashâbından geldiği müddetçe siz hayır üzeresiniz, ama kendi akıllarıyla hareket eden küçüklerinizden size bilgiler gelmeye başlarsa işte o zaman helâk oldunuz ve doğru yoldan döndürüldünüz demektir.” (İbnü’l-Bennâ, el-Usûlü’l-mücerrede, sh:118) buyurmuştur ki bundan maksadı, kendi görüşleri ile hadîs-i şerîfleri tenkit eden dalâlet ehlidir.

İmâm-ı Mâlik (Rahimehullâh) kendisine bir mesele soran kimseye:

قَالَ الْمَالِكُ رَحِمَهُ اللَّهُ: «كَمْ أَعْظَمَكُمْ فَلَا تَتَّعِظُونَ! أَمَا قُلْتُ لَكُمْ إِنَّ عُلَمَاءَ الْكَلَامِ زَنَادِقَةٌ، فَلَا تَأْخُذُوا عَنْهُمْ شَيْئًا؟! أَكَلَّمَا جَاءَنَا رَجُلٌ أَجْدَلُ مِنْ رَجُلٍ تَرَكْنَا مَا نَزَلَ بِهِ جِبْرِيلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ لَجِدَالِهِ!؟»

“Be adam, size ne kadar vaaz ediyorum hâlâ anlamıyorsunuz! Ben size ‘(mantık ve felsefeye dayanan) ilm-i kelâmı uğraşanlar zındıktır, onlardan bir şey almanın (öğrenmeyin).’ demedim mi?!”

Her ne zaman bize diğer adamdan daha mücâdeleci bir adam geldiğinde (aklına dayanarak bir konuda mücâdele etmeye başlayınca) onun îtirâzından dolayı **Cibrîl** (Aleyhisselâm)ın **Muhammed** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e indirdiği dîni mi bırakacağız?” demiştir. (İbnü'l-Bennâ, el-Usûlü'l-müccerrede, sh:118-119)

İbni Sînâ gibi felsefenin kitabını yazmış en büyük filozof dahî hakkı sâdece akılla bulma konusunda şaşır kaldığını îtirâf noktasında:

لَقَدْ طُفْتُ فِي تِلْكَ الْمَعَاهِدِ كُلِّهَا
وَسَرَّحْتُ طَرْفِي بَيْنَ تِلْكَ الْمَعَالِمِ
فَلَمْ أَرَ إِلَّا وَاضِعًا كَفَّ حَائِرٍ
عَلَى ذَقْنٍ أَوْ قَارِعًا سِنَّ نَادِمٍ

“Ben bu konakların hepsinde çok dolaştım,
Gözümü de bu yol izleri arasında çok dolaştırdım.

Ama (bu konuda) ya bir şaşkınlığı elini çenesine koymuş vaziyette,

Ya da bir pişmanlığı dişine vurur hâlde görebildim.”

(İbnü Hallikân, Vefeyâtü'l-a'yân, 2/161) demişken bu günün felsefe yaptığını zannedip ondan dahî bîhaber olan ilâhiyatçılara ve akademisyenlere din konusunda ne demek düşer?!

Aklî ve naklî ilimlerde eşi benzeri bulunmayan **Huccetü'l-İslâm İmâm-ı Ğazâlî** (Rahimehullâh) “**Buhârî**” kitabını göğsüne koyarak vefât etmiştir.

Onun hocası **İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî** (Rahimehullâh) vefât edeceği zaman:

قَالَ إِمَامُ الْحَرَمَيْنِ الْجُوَيْنِيُّ: «لَقَدْ خُضْتُ الْبَحْرَ الْخِضَمَّ فَإِن لَّمْ يَتَذَكَّرْنِي رَبِّي بِرَحْمَتِهِ فَالْوَيْلُ لِابْنِ الْجُوَيْنِيِّ، وَهَذَا أَنَا ذَا أَمُوتُ عَلَى عَقِيدَةِ عَجَائِزِ نَيْسَابُورٍ.»

“Ben (felsefeye dayalı ilm-i kelâm konusunda) çok derin deryâlara daldım (akıl ve istidlâl konularında girmediğim konu bırakmadım), Rabbim rahmetiyle bana yetişmezse **İbnü'l-Cüveynî**'nin vay hâline! İşte şu anda ben **Nisâbü'r**'un kocakarılarının akîdesi üzere ölüyorum.” demiştir. (ez-Zehebî, Siyerü e'lâmi'n-nübelâ, rakam:3514, 2/2575; Muhammed Bedrüddîn el-Halebî, et-Ta'lim ve'l-irşâd, sh:171-172)

Fahrurrâzî (Rahimehullâh) gibi işi-gücü ilm-i kelâmı uğraşmak ve bâtil fırkalarla mücâdele etmek olan bir zât bile vefât ederken:

قَالَ فَخْرُ الدِّينِ الرَّازِي: «يَا لَيْتَنِي لَمْ أَشْتَغَلْ بِعِلْمِ الْكَلَامِ، لَقَدْ اخْتَبَرْتُ الطُّرُقَ الْكَلَامِيَّةَ وَالْمَنَاهَجَ الْفَلْسَفِيَّةَ فَلَمْ أَجِدْهَا تَزْوِي غَلِيلاً وَلَا تَشْفِي غَلِيلاً وَرَأَيْتُ أَصْحَاحَ الطُّرُقِ طَرِيقَةَ الْقُرْآنِ.» وَبَكَى.

“Keşke ilm-i kelâm ile uğraşmasaydım, hakîkaten ben ilm-i kelâm yollarını ve felsefeye dayalı usulleri çok denedim fakat onları herhangi bir susuzu kandıran ve herhangi bir dertliye devâ olan şeyler olarak bulamadım, yolların en sahîhinin ise Kur’ân (vahiy) yolu olduğunu gördüm.” demiş ve ağlamıştır. (İbnü'l-‘Imâd, Şezerâtü’z-zeheb, 5/20-21)

Yine böylece aklî ve naklî ilimlerde zirve olmasının yanısıra, özellikle mantık ve felsefede döneminde ve sonrasında misli bulunmayan bu allâme zât şöyle demiştir:

نَهَايَةُ إِقْدَامِ الْعُقُولِ عِقَالٌ
وَأَكْثَرُ سَعْيِ الْعَالَمِينَ ضَلَالٌ

وَأَرْوَاحُنَا فِي وَحْشَةٍ مِنْ جُسُومِنَا
وَحَاصِلُ دُنْيَانَا أَدَى وَوَبَالٌ

وَلَمْ نَسْتَفِدْ مِنْ بَحْثِنَا طَوْلَ عُمْرِنَا
سِوَى أَنْ جَمَعْنَا فِيهِ قَيْلَ وَقَالُوا

“Akılların (hakkı bulmasındaki) atılımının nihâyeti bağlanıp kalmaktır, Âlemlerin bu husustaki çabalarının ekserîsinin sonu da sapıtmaktır.

Ruhlarımız bedenlerimizden vahşet (yabancılık hissi) içerisindedir, Dünyâmızdan kazancımız ise sâdece eziyet ve vebaldir.

Ömrümüz boyunca bütün araştırmalarımızdan kazancımız da, ‘Denildi’ ve ‘Dediler’ sözlerini derleyip toplamaktır.”

(es-Sübkî, Tabakâtü’s-Şâfi’iyye, 8/96; İbnü'l-‘Imâd, Şezerâtü’z-zeheb, 5/21)

Bunca îzahtan sonra size tavsiyem, meraklılığı terk etmeniz ve din adına

konuşan Ehl-i Sünnet dışı kimseleri aslâ dinlememenizdir.

Nitekim tâbi‘înin ulularından olan Muhammed ibni Sîrîn (Radiyallâhu Anh):

«إِنَّ هَذَا الْعِلْمَ دِينٌ فَانظُرُوا عَمَّنْ تَأْخُذُونَ
دِينَكُمْ.»

“Şüphesiz bu ilim dindir. Öyleyse siz dîninizi kimden aldığınıza (öğrendiğinize) iyi bakın (dikkat edin).” demiştir. (Müslim, es-Sahîh, el-Mukaddime:5, rakam:26, 1/11; ed-Dârimî, es-Sünen, rakam:419, 1/124; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:27168; 9/104)

Kimileri “Ben onu da dinlerim, bunu da dinlerim.” diyecek olursa, onların îmanlarının bundan zarar görmeyeceğine kimse teminat veremez, zîrâ hakkı bâtulla karıştıranlar felâh bulmayacaktır, inkârcularla düşüp kalkanlar da bu duruma düşmüşlerdir.

Nitekim hiç tartışmasız Şâm-ı Şerîf’in imâmı ve müctehidi olan İmâm-ı Evzâ‘î (Rahimehullâh) kaderi inkâr eden kişilerle düşüp kalkan birini men ettiği zaman o kişi kendisine: “Ben iki tarafla da oturup kalkıyorum.” deyince:

قَالَ الْأَوْزَاعِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ: «هَذَا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ
يُخَلِّطَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ.»

“Bu adam hakkı bâtıl ile karıştırmak istiyor.” demiştir. (İbnü'l-Bennâ, el-Usûlü'l-mücerrede, sh:118-119)

Mevlâ Te‘âlâ cümlemizi hiçbir zaman mücerred aklına ve emmâre nefesine uymayıp dâimâ vahye tâbi olan bahtiyarlar zümresinde yaşatsın ve ecellerimiz geldiğinde bu sağlam îtikâd ve sâfi inanç üzere ölmeye muvaffak eylesin.

Âmîne Âmîn! Bi hurmeti Tâhâ ve Yâsîn!

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

BAŞIMIZA GELEN MUSİBETLERİN SEBEPLERİ

İnsanoğlu; hep başına gelen musibet ve belalardan muzdaripdir. Ancak bunların niçin geldiğini ve ne gibi yanlışlıkların karşılığı olduğunu hiç düşünmez. Kur'an-ı Kerim'de Meâric Suresi'nin 19. ve 20. âyetlerinde Yüce Allah'ımız (Celle Celaluhu) şöyle buyuruyor:

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا

“Şüphesiz insan kendisine kötülük dokunduğu zaman sızlanır. Ona bir hayır dokunduğunda da eli sıkıdır.”

İnsanoğlunun heluğ yaratıldığını yani şer bela ve musibet isabet ettiği zaman, feryat eder durur. Ama hayırlı veya bir nimet bir rahatlık isabet ettiğinde, cimri ve nankör olur şükretmeyi hiç düşünmez. Hâlbuki başına gelen musibetin kendisinin yanlışlarından meydana geldiğini düşünmesi lazım, Yüce Allah'ımız Kur'an-ı Kerim'de Şûrâ Suresi 30. âyetinde şöyle buyurmaktadır:

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ

“Başınıza her ne musibet gelirse kendi yaptıklarınız yüzündendir. O, yine de çoğunu affeder.”

Hatalarımızın birçoğunun karşılığındaki cezayı ahirette tertip edeceği gibi bir kısmını da dünyada musibet olarak göstermektedir. Rum Suresi 41. âyetinde ise şöyle buyurmaktadır:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

“İnsanların kendi işledikleri (kötülükler) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır. Dönmeleri için Allah, yaptıklarının bazı (kötü) sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır.”

Bu ayet-i celilede Yüce Allah'ımız açıkça beyan ediyor ki dünyada cereyan eden nâhoş işler, belâlar, musibetler yeryüzünde yaşayan insanların yaratılış hikmetlerini unutmalarından ve Allah ile olan irtibatlarının kesilmesinden kaynaklanmaktadır.

Dünyanın neresine bakarsanız bakın her tarafta çeşitli belalar, musibetler yaygın hale gelmiştir. Bir kısmı semavi felaketler; sel felaketleri, kasırgalar, hortumlar, tufanlar, depremler vesaire. Diğer bir kısmı ise insanların bazısının bazısına tahakküm etmeye yeltenmesi suretiyle meydana gelen terör, anarşi, herç (yani insanların birbirine tecavüz edip birbirini öldürmeleri)... Ne öldüren ne için öldürdüğünü biliyor, ne de öldürülen ne için öldürüldüğünü biliyor.

İslam ülkelerinde yaşayan Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim gibi bir nimete, yüce bir kitaba sahip oldukları halde bu kitabın ilkelere hiçe sayıp başka ilkeleri tercih etmeleri sebebiyle Yüce Allah'tan kopup yaratılış hikmetlerinden gâfil olarak yaşamalarının insanlık dışı bir hayat getireceğini düşünmemektedirler.

Cenab-ı Hak insanı ekmeli mahlûk olarak kendisine halife yarattığı için onu kendi haline başıboş bırakmayı uygun görmediğinden insanlığın bidâyetinden günümüze kadar peygamberleri ve bu peygamberlere verilen kitapları göndermeyi lüzumlu görmüştür. İnsanın insan olarak yaşayabilmesi için onun rotasının yaratıcı tarafından tanzim edilmesi gerektiğinden Yüce Allah insanları diğer hayvanlardan farklı olarak kendisine muhatap kabul etmiştir.

Diğer bütün canlılar içgüdüleriyle yaratılış hikmetlerine uygun olarak standart bir şekilde yaşamaları için uygun fitratta yaratmışken kendisine halife olarak seçip yarattığı insanı fitratıyla baş başa kalmasını ve sırf akli ile yaratıcısından kopuk olarak yaşamasını uygun bulmadığından ona

peygamber ve kitap göndermeyi lüzumlu görmüştür. Bundan dolayıdır ki ilk insan olan Adem (*Aleyhisselam*)ı peygamber olarak göndermek suretiyle kendisine muhatap kılarak vahyi ilahiye ve risalet-i rabbanîye mazhar kılmıştır.

Hal böyle iken Cenab-ı Halik-ı Zü'l-Celalin fermanı dururken yüce peygamberlerin şahsında açılan tarik müstakim ortada iken, beşeri bir takım kuralları esas alarak ilahi olan kurallardan uzaklaşmayı bir hüner zanneden insanlığın başına bu bela ve musibetlerin gelmesi mukadderdir.

Âyet-i celile de bunu ifade etmiyor mu? Karada ve denizde meydana gelen fesat ve belaların insanların elleriyle kazandıkları yanlışlıklar sebebiyle olduğunu ve bu belalarla insanlara azabı tattırmak suretiyle, haka, yeniden tevhide, ilahi nizama ve İslam'a dönmemizi murad ettiğini beyan etmiş oluyor. Şöyle etrafımıza bir bakarsak Irak'ın, Suriye'nin, Mısır'ın ve de kendi vatanımız olan Türkiye'nin durumuna bakalım.

Haklı olarak terörden, karışıklıktan ve cinayetlerden rahatsızlık duymamak mümkün değildir elbet. Ancak dinimize, kitabımıza, şer'i şerife, yüce peygamberimize ve onun sünnetlerine saldıran din adamı ünvanını taşıyan sözde İslam müdâfiilerinin yaptıkları tahribat ve dinimize ve dindarımıza verdikleri zarar da bir terördür. İslam'a ve Kur'an'a karşı yapılan küstahlıktır. Ama bütün bunlara millet olarak seyirci kalmayı tercih etmekteyiz.

Ehl-i Sünnet'i müdafaa eden hocalarımızdan çok bu sapık din tahripçilerine itibar edecek hale geldik. Televizyona çıkıp: "Ben Hazreti Muhammed'i Allah ile kendi aramda aracı olarak asla kabul etmem, aracıya ihtiyaç yoktur, Allah insanların tamamına güvendiği için insanlığa hitap etmektedir." diyorlar.

Bu kişiler düşünmüyorlar mı ki Allah bütün insanlara tek tek hitap etmek suretiyle bunları irşad etmek asla âdetullahtan değildir, bundan dolayı peygamberini vasıta, elçi ve aracı kılmıştır. Yüce Allah'ın elçi manasında Resul dediği peygamberi aracı olarak kabul etmeyen kişinin biz imanını tartışmaya bile gerek duymayız.

Âl-i İmrân Suresi'nin 144. âyet-i kerimesinde şöyle buyrulmaktadır:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
أَفَأَنْتُمْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ
يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي
اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

“Muhammed ancak bir peygamberdir. On-
dan önce de peygamberler gelip geçmiştir.
Şimdi o ölür veya öldürülürse gerisin ge-
riye (eski dininize) mi döneceksiniz? Kim
gerisin geriye dönerse, Allah'a hiçbir zarar
veremez. Allah şükredenleri mükafatlandı-
racaktır.”

Fetih Suresi'nin 29. âyetinde ise şöyle bu-
yurmaktadır:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرِيَهُمْ رُكْعًا سُجَّدًا يَتَّبِعُونَ
فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ
مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ
فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْطَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ
فَاسْتَوَى عَلَى سَوْقِهِ يُعْجِبُ الزَّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ
الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

“Muhammed, Allah'ın Resülüdür. Onunla
beraber olanlar, inkârcılara karşı çetin, birbir-
lerine karşı da merhametlidirler. Onların, rükû
ve secde halinde, Allah'tan lütuf ve hoşnutluk
istediklerini görürsün. Onların secde eseri
olan alametleri yüzlerindedir. İşte bu, onların
Tevrat'ta ve İncil'de anlatılan durumlarıdır:

Onlar filizini çıkarmış, onu kuvvetlendir-
miş, kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş,
ziraatçıların hoşuna giden bir ekin gibidirler.
Allah kendileri sebebiyle inkarcıları öfke-
lendirmek için onları böyle sağlam ve di-
rençli kılar. Allah, içlerinden iman edip salih
amel işleyenlere bir bağışlama ve büyük bir
mükafat vaad etmiştir.”

Ayrıca Tevbe Suresi 128. âyetinde ise şö-
yle buyurmaktadır;

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا
عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ
“Andolsun, size kendi içinizden öyle bir
peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düş-
meniz ona çok ağır gelir. O size çok düşkün,
mü'minlere karşı da çok şefkatli ve merha-
metlidir.”

Bu âyet-i celilelerde geçen Resul kelime-
si elçi, aracı, vasıta manalarına gelmektedir.
Bir kimsenin “Resulullah Allah ile benim
aramda aracı olamaz” demesi Hazreti pey-
gamberin Resul olmadığını söylemek anla-
mına gelir ki bu itikadı taşıyanların ne du-
rumda olacakları herkesçe bilinmektedir.

Exan-ı Muhammediyye'yi Türkçe'ye çe-
virenler bile şahadetleri tercüme ederken
“Şüphesiz bilirim bildiririm, Tanrı'nın el-
çisidir Muhammed” diye tercüme etmişler.
Şimdi hocayım diyen birisi televizyona çı-
kıp “Allah ile kulun arasında aracıya ihtiyaç
yok, Hazreti Muhammed bile aracı değildir”
diyebilmektedir. Tabi insanın kaybedecek
bir şeyi olmayınca gayet rahat olur, bekâr
adam talağa yemin etse bir zararı olmaz ki!

Günümüz din tahripçilerinin hezeyanla-
rı tabi ki bu kadarla sınırlı değildir. Hadisi
meşhurla sabit olan Mirâc'ı inkar etmek,
Kur'an-ı Kerim âyetiyle sabit olan İsrâ'yı
reddetmek, İsa (aleyhisselam)ın Allah tarafın-
dan göklere yükseltilmediğini iddia etmek,
kabir azabını inkar etmek, şefaatin ancak

derecenin artması için olabileceğini günahların af edilmesi için şefaatin caiz olmadığını iddia etmek Ehl-i Sünnet'ten çıkmış olmak için yeter de artar. Hatta bunların bazıları kişiyi sadece Ehl-i Sünnet olmaktan değil İslam'dan bile çıkarır. Siz delalette olabilirsiniz ona bir şey diyemeyiz ancak mudil yani insanları delalete düşürmenize müsaade edemeyiz. Dilimiz döndüğü kadar ilmimiz yettiği kadar sizinle mücadeleye devam edeceğiz. Aslında sizlerle mücadele etmeye degecek kadar ilme sahip olmadığınızı fevkalade bilmekteyiz ancak milletimiz zahiri unvanınıza aldanarak itikatlarını bozmasınlar diye mücadele etmek zorundayız.

Evet, bunlar gerçekten rahatsızlar gerçek İslam'a karşı kafalarını bozmuşlar. Zira birileri peygamberimiz efendimiz dediği zaman buna bile alerji olabiliyorlar. Efendim denmez efendi ancak Allah'tır demek suretiyle peygamber efendimize yapılan ihtiramdan rahatsızlıklarını ortaya koymaktadırlar. Hâlbuki asıl efendi kelimesi Allah için kullanıldığı gibi peygamberler içinde kullanılır. Bir de peygamberimiz insanların en üstünü "seyyidül en'am, seyyidül enbiya, seyyidül sakeleyn, imamul keveyn" gibi peygamberimize yakışan bu güzel tabirlerden bu kişiler son derece rahatsız olmaktadır o kadar ki; Fatih Altaylı gibi birisi "Peygamberimiz efendimiz" demesi karşısında bile itiraz edebilecek kadar peygamber sevgisinden yoksun mu desek?

Fatih bey "Yani peygamberimiz bütün insanlığın efendisi değil midir?" derken onların da tasdik etmelerini beklerken bak işte bu da bir yanlış demek suretiyle içlerinde olanı dışa vurmuşlar. Onlardan biri Hazreti Muhammed deyip selatü selam etmeyince diğeri alaylı bir tarzla, "ne yapıyorsun şimdi salatü selam etmedin ya sena peygamber düşmanı derler haa"... Allah Allah ne günlere kaldık, bir kişinin ismini sayın demeden ancak sû-i edep sayılırken kâinatın efendisi olan Hazreti Muahammed (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)i anıp ona yakışan salavatı yapmamak elbette uygun bir şey değildir. Ancak yapmayı da tekfir etmiyoruz, bu bir aşk meselesi. Kaside-i Bürde'nin sahibi bile Nasranîlerin dediği gibi "Ona Allah'ın oğlu deme de bir beşer olarak aklına gelen bütün medhiyeleri onun için sırala" demek suretiyle peygamberimizin övgüde nihayetsiz olduğunu serdetmektedir.

Bir başkası çıkıyor; “Hac için belli bir mevsim yoktur, Müslüman on iki ayın her hangi birinde hac edebilir, arefe günü arafata çıkmak farz değildir, şeytan taşlamak hurafedir, hac ancak Kabe’yi ziyaretir” demek suretiyle arefe günü arafata çıkan, kurban günü şeytanı taşıyan ve ondan sonra dönüp Kabe’yi tavaf eden yüce peygamberimizin bir hurâfeci olduğunu söylemiş olmuyor mu? Bu nasıl kafa?! Karadeniz’de de böyle kafalar çıkar ama ne yazık ki bu kafalarla if-tihar edemeyeceğiz.

Kur’an-ı Kerim Bakara Suresi’nin 197. âyetinde bunları tekzip ediyor, ama ne yazık ki bunlar Kuran ayetlerini tevil etmek şöyle dursun tağyir etmeyi vazife aldılar bahsi geçen ayeti celilede Cenab-ı Hak şöyle bu-yuruyor;

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ
فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا
تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ
الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ

“Hac (ayları), bilinen aylardır. Kim o aylarda hacca başlarsa, artık ona hacda cinsel ilişki, günaha sapmak, kavga etmek yoktur. Siz ne hayır yaparsanız Allah onu bilir. (Ahiret için) azık toplayın. Kuşkusuz, azığın en hayırlısı takva (Allah’a karşı gelmekten sakınma)dır. Ey akıl sahipleri, bana karşı gelmekten sakının.”

Dinimizin has kurallarından ne alıp veremediğiniz var Allah aşkına dinimizi yeniden yorumlamaktan reformistlikten elinizi çekin zira pişmanlık duyacağınız günler çok yakındır.

Bin dört yüz sene dinimizi yorumlayanlar, müçtehitler, büyük âlimler ki; bunların bir kısmının zamanları asrısaadete çok yakın ravileri bulup dinlemek imkânına sahip olan ulemanın tespitleri elbette ki doğru tespitlerdir.

Unvanınızla mağrur olmayın ilim unvanla değildir, öyle kendinizi dev aynasında görmekten vaz geçin, unutmayın ki **وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ** “Her ilim sahibinin üstünde bir ilim sahibi vardır.” Bu kişiler adeta Ümmet-i Muhammedi şüpheden şüpheye düşürmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

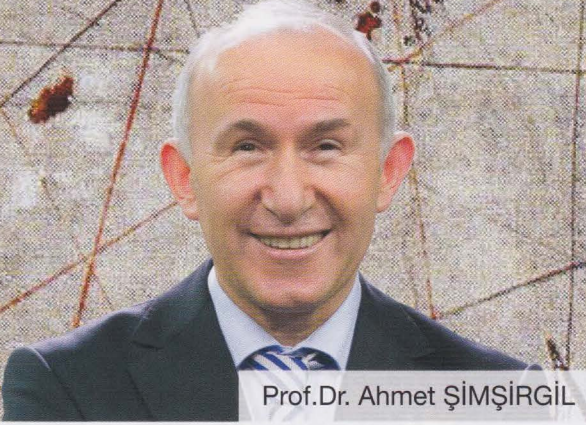
Bir başkası “Allah geleceği bilmez” demek suretiyle Cenab-ı Hakk’a noksanlık arz eden cehil sıfatını isnad ediyor. Diğer bir başkası “Allah bir şeyi dilediği zaman ona ol der o da oluverir” kavli-i vecizine itiraz edip yakışsız bir eda ile “Yağma mı ‘ol’ diyecek hemen olacak, milyonlarca sene geçecek evrim bitecek öylece var olacak” diyor. Yahu sen Darwin’in torunumusun nasıl oluyor da kudret sıfatıyla muttasıf olan Allah’a acziyet isnat ediyorsun. Aslında bunlar belki de tabiat dedikleri nesneyi ilahlaştırıyorlar mı yoksa? Cenab-ı Hakk’ın bir şeyi var etmek için milyonlarca seneye ihtiyacı mı var?!

Televizyon ekranında bu gibi tahribat yapanlara yetkililerin göz yumması lazım diye düşünüyorum. Bu gibi tahribatın fikir özgürlüğüyle yakından uzaktan hiçbir alakası yoktur. Devlet vatandaşın dinini korumakla mükelleftir, yetkililerin sert bir ifadesi bile bu gibilerin susup pasmaları için yeterli olacak. Ya hakkı söyle veya sus kavli vecizine dikkat etmek gerekir.

Ehl-i Sünnet olduklarından asla şüphemiz olmayan idarecilerimizden bu işe el atmalarını bilhassa Diyanet İşleri Başkanlığı’nın bu tahribata lakayt kalmamalarını istiyoruz, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın asıl vazifelerinden en önemlisi vatandaşın din hususunda aydınlatmaktır. Öyleyse herkes kendine düşeni yapıp asırlardır tatbik edile gelen dini kurallarımızı tersyüz etmelerine imkân verilmemelidir. Allah’a emanet olun, selam ve dua ile...

KANUNÎ SULTAN SÜLEYMAN HÂN

-CELAL ŞENGÖR'ÜN SALDIRISINA REDDİYE-

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

Hâlâ mı hakaret?

Osmanlı Devleti tarih sahnesinden çekileli neredeyse yüz yılı dolduracak ise de yedi asır hüküm sürmüş bu şanlı tarihimize husumetler, düşmanlıklar bitecek gibi değil. Bilhassa akademisyenlerin ortaokul sıralarından kalmış bilgilerle tarihi şahsiyetlerimizi karalamaları ve hatta hakaretlerini anlamak ise hiç mümkün değil. Geçen hafta bu tip bir saldırı da Osmanlı Devleti'nin en büyük şahsiyetlerinden Kanuni Sultan Süleyman Han'a yapıldı. Prof. Dr. Celal Şengör'ün saldırısı akıl alır cinsten değildi. Gelen tepkiler yüzünden güya özür dilemek gibi bir tavrın içerisine girdi ise de özrü kabahatinden büyüktü. Meğer şaka yapmış tepkileri ölçmüş imiş. Şaka yapmak için Bu yüce hakana böyle bir ifade de mi, bulunursunuz. Şakanızı sosyal medyada ağır eleştiriler alıncaya kadar bekler misiniz?

Biz için bu yönünü bırakıp bu yazımızda Kanuni'nin şahsiyetine bir nebze değinmeye çalışalım.

Kanunî, Osmanlı padişahlarının onuncusu ve İslâm halifelerinin yetmiş beşincisidir. Yavuz Sultan Selim Han'ın oğludur. 27 Nisan 1495'de Trabzon'da Aişe Hafsa Sultan'dan doğdu. Doğduğu zaman, Süleyman ismi, Kur'ân-ı kerim açılarak verildi. Neml suresi otuzuncu âyet-i kerimesinde geçen hazret-i Süleyman'ın isminden alındı.

Annesi Aişe Hafsa Hatun ve ninesi Gülbahar Hatun'un terbiyesinde büyüyen Şehzade Süleyman, yedi yaşından sonra ilim öğrenmeye başladı. Kastamonu yakınlarındaki Daday Kasabasından Evhadoğlu Hayreddin ismiyle bilinen mübarek bir zat, şehzadeye hoca tâyin edildi. Hayreddin Efendi, Şehzade Süleyman'a aklî ve naklî ilimleri öğretti.

Her şehzade gibi, onun da bir sanat sahibi olması arzu edildi. Devrin tanınmış kuyumcularından biri hoca tayin edildi ve kuyumculuk sanatını öğrendi. Yaşı ilerledikçe değişik ilimlerde çeşitli hocalardan ders aldı.

Askerlik, idare ve komutanlık bilgilerini öğrendi. On beş yaşına kadar babasının yanında kalan şehzade Süleyman, kânun gereği sancak talep etmesi üzerine, önce Karahisar-ı Şarkî, oradan Bolu sancağına verildi. Fakat bu sancaklara amcası Ahmed'in itirazı üzerine, Kefe sancakbeyliğine gönderildi (1509).

Şehzade Süleyman, annesi ile birlikte gittiği Kefe'de lalası nezaretinde devlet idaresinde tecrübe sahibi oldu. Çevresinde meydana getirilen ilmî havadan hiç bir zaman uzak kalmadı. Âlimlerin ders ve sohbetlerine devamlı katıldı. Onların nasihatlerini dinleyerek, ilim ve feyizlerinden istifade etti. Özellikle fıkıh bilgilerinde çok yükseldi.

Şehzade Süleyman önce Manisa'da sonra da İstanbul'da Merkez Efendi'den çok istifade etti. Sultan olduktan sonra, İstanbul'da Topkapı dışında bir dergâh yaptırıp emrine verdi.

Yavuz Sultan Selim'in 1514 İran ve 1516 Mısır seferleri sırasında Şehzade Süleyman Rumeli'nin muhafazası ile vazifelendirilerek, Edirne'de oturdu. Babası Mısır seferinden dönünce, tekrar Saruhan sancağına döndü. Selim Han, Çorlu yakınlarında Sırt köyünde vefat edince Sadrazam Pîrî Mehmed Paşa'nın gönderdiği silâhdârlar ket-hüdası Süleymân Ağa'nın Manisa'ya getirdiği haber üzerine İstanbul'a geldi. Şehzâde Süleymân, yirmi altı yaşında bir delikanlı

iken 30 Eylül 1520'de Osmanlı tahtına geçti.

46 sene hüküm süren bu büyük hükümdar Osmanlı Devleti'ne hemen her alanda altın devrini yaşattı. 1566 yılında Sigetvar önlerinde gaza yolunda vefat etti. Dönemin büyük şair ve âlimi Baki Kanuni'nin ertesi gün uyanmayışına şöyle ah edecektir.:

Gün doğdu!

Padişah uyanmaz mı?

Sabah tekrar yola düşen ordu, şimdi de onun sevgili şairi Baki'nin büyük Padişahın uyanmadığı sabah için yazdığı şu ölümsüz mısralarını okuyarak sessizce kanlı gözyaşları döküyorlardı.

Yavuz Sultan Selim'in 1512'de tahta geçmesi üzerine İstanbul'a çağrılan Şehzade Süleyman, babasının kardeşleri ile mücadeleleri sırasında İstanbul'da babasına vekâlet etti. Babası, kardeşlerine karşı üstün gelip, Osmanlı tahtına rakipsiz olarak geçtikten sonra, Genç Şehzade, merkezi Manisa olan Saruhan sancakbeyiliğine gönderildi. Burada da, lalası Kasım Paşa'nın nezaretinde, devlet idaresini iyice öğrendi.

Annesinin İstanbul'daki meşhur veli Sünbül Efendi'den bir talebesini istemesi üzerine, o da Manisa'ya Merkez Efendi'yi gönderdi.

*Gün doğdı Şah-ı 'âlem uyanmaz mı hâbdan
Kılmaz mı cilve hayme-i gerdûn-cenâbdan*

*Yollarda kaldı gözlerümüz gelmedi haber
Hâk-i cenâb-ı südde-i devlet-me'âbdan*

*Reng-i 'izârı gitdi yatur kendü huşk-leb
Şol gül gibi ki aynı düşüpdür gül-âbdan*

*Gâhî hicâb-ı ebre girür husrevâ felek
Yâd eyledükçe lutfunu terler hicâbdan*

*Tıfl-ı sirişki yirlere girsün duâm odur
Her kim gamundan ağlamaya şeyh u şâbdan*

*Yansun yakılsun âteş-i hecrünle âfitâb
Derdünle kara çullara girsün sehâbdan*

*Yâd eylesün hünerlerini kanlar ağlasun
Tığun boyunca karaya batsun kırâbdan*

*Derd ü gamunla çâk-i girîbân idüp kalem
Pîrâhenini pârelesün gussadan 'alem*

Açıklaması:

Güneş doğdu; âlemin Padişahı daha uykudan uyanmayacak mı? Gökyüzü gibi yüce ve şerefli çadırından yüzünü göstermeyecek mi?

Gözlerimiz yollarda kaldı; devletin sığıncı olan Padişah'ın yüce eşiği katından bir haber gelmedi.

Yüzü sararmış ve dudakları kurumuş bir halde yatıyor. Sanki suyu alınmış bir gül...

Yaşlı olsun, genç olsun, her kim onun üzüntüsü ile ağlamazsa, duam odur ki; göz-yaşı çocuğu yere girsün (onun gözyaşı pınarları korusun)!

Ey Padişah; felek zaman zaman bulutların perdesine bürünür ve lutfunu hatırına getirdikçe, utancından terler.

Güneş senin ayrılığının ateşi ile yansın yakılsın. Senin dert ve eleminle, buluttan kapkara çullara girsün. Siyah ve eski püskü elbise giymek, matem alâmetidir. Şâir, güneşin Padişah'ın matemini tutarak kapkara bulutların arkasına girmesini istemektedir.

Kılıcın, savaşta gösterdiğin başarıları ve hünerleri hatırlasın ve boylu boyunca kının karasına batsın da bir daha çıkmasın.

Kalem, senin acınla ve üzüntünle yakasını yırtsın; sancağın alemi de, sıkıntısından gömleğini parçalsın.

Er kişi niyetine

15 Ekim günü Sigetvar önünden ayrılan ordu 25 Ekim günü Mitroviça'ya ve 26 Ekim'de Belgrad'a vardı. Geçilen her karış toprak, büyük Hakanının hatıraları ile doluydu. Tam yedi sefer-i hümayununda bu topraklardan geçmiş, gidiş ve dönüşte her konakta on dört defa kalmıştı. Uzak-tan muhteşem Belgrad kalesi görüldü. Tam kırk beş yıl önce Sultan Süleyman, ilk sefer-i hümayununda fethetmişti.

Sultan Süleyman'ın otağ-ı hümayunu, adım taşıyan Hünkâr Tepesi'ne kurulmuştu. Yeni padişahın tahtı buraya konuldu İkinci Sultan Selim oturdu. Sokullu yaklaştı. Kayınpederi Sultan Selim'in elini öptü, kayınpederinden yaşlı idi. Taziyetlerini arz etti. Sonra tebrik ve biat etti.

Cihan Padişahı'nın cenaze namazı, ölümünden tam elli gün sonra, kendi yaptırdığı Belgrad Ulu Camii'nde kılındı. Sultan Selim ağlıyordu. Yeni padişahın baş hocası Hâce-i Sultanî Atâullah Efendi'nin: "Er kişi niyeti-ne"! sadası, gözün alabildiğine uzanan safları bir defa daha teessür ve heyecanla titretti.

Belgrad minarelerinden verilen cenaze salâtı, yakın kasabalarda, sonra güneye doğru Niş'te, Sofya'da, Filibe'de, Edirne'de tekrarlandı. Oradan Asya ve Afrika'nın bütün İslâm ülkelerine yayıldı. Osmanlı Devleti toprakları dışında kalan İslâm ülkelerinde de gazi hükümdarın gaip cenaze namazı kılındı.

Haber kuzeye doğru Belgrad'dan Budin'e, oradan Türkler'in Bec dedikleri Viyana'ya erişti. Almanya imparatorluğunun taht şehrinde bütün Avrupa'ya, Türkler'in Diyâr-ı Küfr tabir ettikleri ülkelere yayıldı:

Muhteşem Süleyman ahirete göç etmişti! Avrupa'da şaşkınlık, İslâm ülkelerinden az olmadı. Orada da Kanunî'den başka bir Osmanlı padişahı tasavvur edilmiyordu. Büyük Türk ve kısaca Sultan denince, Kanunî anlaşılıyordu.

Kanunî Sultan Süleyman'ın cenazesi, Ordu-yı Hümayun'un önünden yola çıkarıldı. 28 Kasım 1566 günü İstanbul'a ulaşıldı.

Mahşerî bir kalabalık Süleymaniye Camii'ne ve çevre semtlere doluşmuştu. Bir köşede caminin mimarı büyük Sinan teesürle el kavuşturmuştu. Önce Şeyhülislâm Ebussuud Efendi, sonra Nakibüleşraf Taşkentli Muhterem Efendi, imamlık ettiler. Kalabalık nedeniyle bir defa daha cenaze namazı kılındı.

Kanunî'nin çok sevdiği ve büyük değer verdiği Ebussuud Efendi, tabutu sağ ön köşesinden omuzladı. Kazasker efendiler, diğer köşelere geçtiler. Tekbir ve salât sesleri afakı çınlatıyordu.

Caminin avlusunda bir köşeye gömüldü. Üzerine sanduka yapıldı. Sultan İkinci Selim Han, babasının kabri üzerine Sinan'a bir türbe inşa ettirdi.

Başucundu kır gün kırk gece Kuran-ı Kerim tilâvet edildi. Her hafız bir saat okuyordu. Ruhu için sadakalar dağıtıldı. Cihan Padişahı da bu dünyaya ancak yarım asır hükmedebilmişti. Şimdi artık sadece rahmet bekliyordu.

Ey Muhibbî

Kanunî Sultan Süleyman yuvarlak çehreli, elâ gözlü, arası açık kaşlı, doğan burunlu, uzun boylu, mevzun ve yakışıklı idi. Söz ve hareketleri ölçülü ve nâzikti.

Âlim, şâir ve hakimlerle bulunmaktan hoşlanır, hoş sohbet, hulâsa, maddî ve manevî bütün iyi hasletleri şahsında toplamış bir Padişah olduğunda bütün tarihçiler mütefikdir.

Sanatkârdı. Özellikle şehzadelğinde öğrendiği kuyumculukta çok mahirdi.

İyi kılıç kullanır ve avlanmaktan hoşlanırdı.

Arapça, Farsça, Sırpça ile Tatar lehçesini iyi bilmekteydi.

Doğu İslam kültürüne vakıf olduğu gibi batı kültürünü de çok iyi tanımaktaydı.

Kadirşinas ve iradesi kuvvetli olup istidat sahiplerini bulup himaye ederdi.

Az konuşur ve söylediği söz kati olup asla dönmezdi

Babası Selim Han kadar asabi değil ise de çok ciddi ve vakur idi.

Devrinde İstanbul'da iki yüz kadar şâir ün kazanmış ve bunların bazıları dönemlerini aşarak günümüze kadar ulaşmışlardır. Bu kişiler arasında Ahmet Paşa, Necâti Bey, Zâtî, Bâkî, Hayâlî, ve Fuzûlî gibi üstatları söyleyebiliriz. Türk divan şiiri bunlar sayesinde en yüksek seviyeye ulaşmıştır.

Kanunî Sultan Süleyman siyasi hayatında gösterdiği başarıyı sanat hayatında da gösterebilmiş bir padişahdır. Onun ilim ve sanat adamlarını koruması, sık sık meclislerinde bulunması, şiire olan ilgisi ve şâir yaratılışlı bir kişi olması en fazla şiir yazan padişah olmasını sağlamıştır. Divanı torunlarından II. Mahmud'un kızı Âdile Sultan tarafından bastırılmıştır.

Dillerde meşhur olmuş çok güzel beyitleri vardır.

*Kimi ar'ar dedi kadd-i dildâra kimi elif
Cümlenin maksûdı bir ammâ rivâyet muhtelif*

Yârin muhteşem endâmını görünce bazıları ardıç ağacına, bazıları da elif harfine benzetti. Aynı şeyi söylemek istiyorlar tabii amma, üslûp âlimde başka câhilde başka olmaktadır. Yani herkes meşrebince ifâde ediyor. "Üslûb-i beyân, aynıyle insân!

*Bî-vefâ yârin Muhibbî cevri ni ma'zûr tut
Yârsız kalır cihânda ayıpsız yâr isteyen*

İnsanları eksikleri ile beraber sev. Zira kusursuz dost arayan dostsuz ve arkadaşsız kalmaktadır.

*Mülk ü dünya kimseye bâkî değil,
akıbet berbad olur.*

*Ey Muhibbî, “Şöyle farz et kim
Süleyman olmuşuz.”*

Kanunî Sultan Süleyman ömrünü saray eğlencesinden uzak, ilim, gazâ ve memleketlerini imar faaliyetleri geçirdi.

Kırk altı yıllık uzun saltanat döneminde, sarayı dünyanın en güzel, en alımlı ve cazibeli kadınları ile dolu iken, onun neredeyse bir tek Hürrem Sultanla olması bu tezi açık bir biçimde ortaya koymaktadır.

Kanunî Sultan Süleyman'ın, Mahidevran, Gülfem ve Hürrem Sultan isminde üç hanımı bilinmektedir. Bu hanımlarından Abdullah, Murad, Mahmud, Mustafa, Mehmed, Cihangir, Bayezid, Selim isimlerinde sekiz oğlu ve Mihrimah Sultan isimli bir kızı olmuştur.

Şehzade Abdullah, Murad ve Mahmud küçük yaşlarda iken vefat etmişlerdir. Şehzade Mehmed yirmi iki yaşında iken vefat etti. Şehzade Cihangir çok sevdiği ağabeyi veliaht Şehzade Mustafa'nın öldürülmesi üzerine, üzüntüsünden kısa süre sonra yirmi iki yaşında iken öldü. Şehzade Mustafa, saltanat davasına kalkıştığı gerekçesi ile idam edildi. Şehzade Bayezid ise açıkça isyan ederek kardeşi Selim ile yaptığı mücadele neticesinde mağlup olduktan sonra İran'a kaçtı ise de geri gönderildiğinde yolda öldürüldü.

Türk Asrı

Sultan Süleyman'ın şöhreti Avrupa'da, bizzat idare ettiği on üç seferi ile olurken Osmanlı ülkesinde ise daha ziyade tertip ettirmiş olduğu kanunlar ve âdil idaresi dolaşısıyla oldu.

Bu bakımdan Avrupa'da “Büyük Türk”, “Muhteşem Süleyman” isimleri ile anılırken Türkler arasında “Kanunî” lakabı ile revaç buldu.

Yirmi altı yaşında tahta geçip kırk altı sene saltanat sürmesi, devrinin umumiyetle zafer ve zenginliklerle dolu bulunması, imparatorluk camiasının nizam ve adalet esâsları dâhilinde idaresi, onun halk üzerinde çok büyük bir saygı ve sevgi uyandırmasının başlıca âmilleridir.

Uzun saltanat devresi boyunca Osmanlı orduları Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarında birçok muharebeler yapmış, kazanılan zaferlerle imparatorluk arazisi her üç kıta üzerinde büyük genişlemeler kaydetmiş, bizzat birçok seferin yüksek kumandasını üzerine almıştır. Devletin genişleme ve yükselmesinde şahsen büyük hissesi vardır.

Babası Selim Han'dan devraldığı 6.500.000 km² Osmanlı toprağını, yaptığı fetihlerle 14.800.000 km².’ye ulaştırdı. Batıda Almanya içlerine kadar fetihler yapılırken, doğuda Hazar denizine ulaşıldı. Türkiye-Orta Asya birleşmesi sağlandı ve gelişmeler kaydedildi.

Bütün Arabistan, Ortadoğu dâhil, Hind okyanusunda, Umman denizi, Basra körfezi, Kızıldeniz'e ve Kuzey Afrika'dan Atlas okyanusuna ulaşıldı.

“Türk asrı” denilen on altıncı asırda, Osmanlı Devleti'nin hükümdarı Süleyman Han'ın, dünyanın bütün kralları ve beylerine karşı yüksek otoritesi vardı. Roma-Cermen imparatorluğu, Portekiz, İspanya, Fransa, Milano, Napoli, Papalık, Ceneviz, Venedik, Macaristan, Avusturya, Lehistan, Rus Knezleri, Safevî, Gürgâniye, Özbek devlet, krallık, dukalık ve sultanlığı ile münasebetlerde bulunuldu.

Dünyanın her tarafındaki Müslümanlarla irtibat kurulup, dertlerine derman olunarak, yardımlarına koşuldu. İspanya'daki Endülüs Müslümanları, Hıristiyanların zulmünden kurtarılıp, Kuzey Afrika'ya ve Osmanlı topraklarına taşındı.

Bu büyük kumandanlık vasfı yanında *âmm*e hukukuna ve mevzuata riâyette azamî hassasiyet gösterdiği ve bunu tesiste

de müstesna derecedeki adalet saygısının rol oynadığı, yerli ve yabancı kaynaklar ve müşahitler tarafından takdir ve hayranlıkla belirtilmiştir.

Sultan Süleyman'ın daha saltanatının ilk günlerinden itibaren halka zulmeden ve reaya evlâtlarını esir olarak satan idare ve ordu mensuplarını hiç bir zaaf ve müsamaha göstermeden cezalandırması adaletinin ilk tezahürü olmuştu. Saltanatı boyunca suçsuz bir kimse azledilmediği gibi, ağır bir töhmet ile azledilen de kolay kolay tekrar bir makama getirilmezdi.

Tarihçi Peçevî bu hususta birçok misâller vermektedir. Sultan Süleyman'ın fevri bir tabiata sahip olmaması, kararlarını düşünüp taşınarak ve ekseriya vezirlerine de danışarak vermesi, temkin ve itidali elden bırakmaması, onun muvaffakiyet yolunu açan ve kendisini büyüklüğe götüren hasletlerden sayılmaktadır.

Devlet kudret ve nüfuzunu her şeyin üstünde tuttuğu, devletin yüksek menfaatlerine aykırı saydığı hareketlere tevessül eden kimseleri, en sevdikleri bile olsa, feda etmekten çekinmediği bir vakıadır. Onun, umumiyetle iyi adam seçtiği, veziriazamlarını, vezirlerini ve diğer nişancı, defterdar, kazasker gibi yüksek derecedeki vazife sahiplerini iktidarlı, liyakat ve tecrübe sahibi kimseler arasından intihap eylediği de muhakkaktır.

Hem gazi hem şehid!

Büyük şair Baki Efendi'nin Padişahın ölümüne yazdığı şu mersiyesi de Kanuni Sultan Süleyman'ın büyük kudretini ve değerini anlamak bakımından önemlidir:

*Tığın içirdi düşmene zahm-ı zebanları
Bahs itmez oldı kimse kesildi lisânları*

*Gördi nihâl-i serv-i ser-efrâz-ı nîzeni
Serkeşlik adın anmadı bir dahi banları*

*Her kanda bassa pây semendün nisâr için
Hânlar yolunda cümle revân itdi canları*

*Deşt-i fenada mürg-i hevâ durmayup konar
Tığun Hudâ yolunda sebîl itdi kanları*

*Şemşîr gibi rûy-ı zemine taraf taraf
Saldın demür kuşaklu cihan pehlivânları*

*Aldın hezâr büt-gedeyi mescîd eyledin
Nâkûs yirlerinde okutdun ezanları*

*Âhır çalındı kûs-ı rahîl itdün irtihâl
Evvel konağın oldu cinân bûstânları*

*Minnet Hudâya iki cihanda kılıp sa'îd
Nâm-ı şerîfün eyledi hem gâzî hem şehîd*

Açıklaması:

Senin kılıcın düşmana dil yaraları içirdi. Bu yüzden, hiç kimse konuşamaz oldu, dilleri kesildi.

Senin göğe baş çekmiş servi fidanına benzeyen mızrağını görünce, düşman beyleri, serkeşliğin adını bir daha ağızlarına alamadılar.

Senin atının, ayağı her nereye bassa, hükümdarlar, saçı için, hep canlarını senin yolunda feda ettiler.

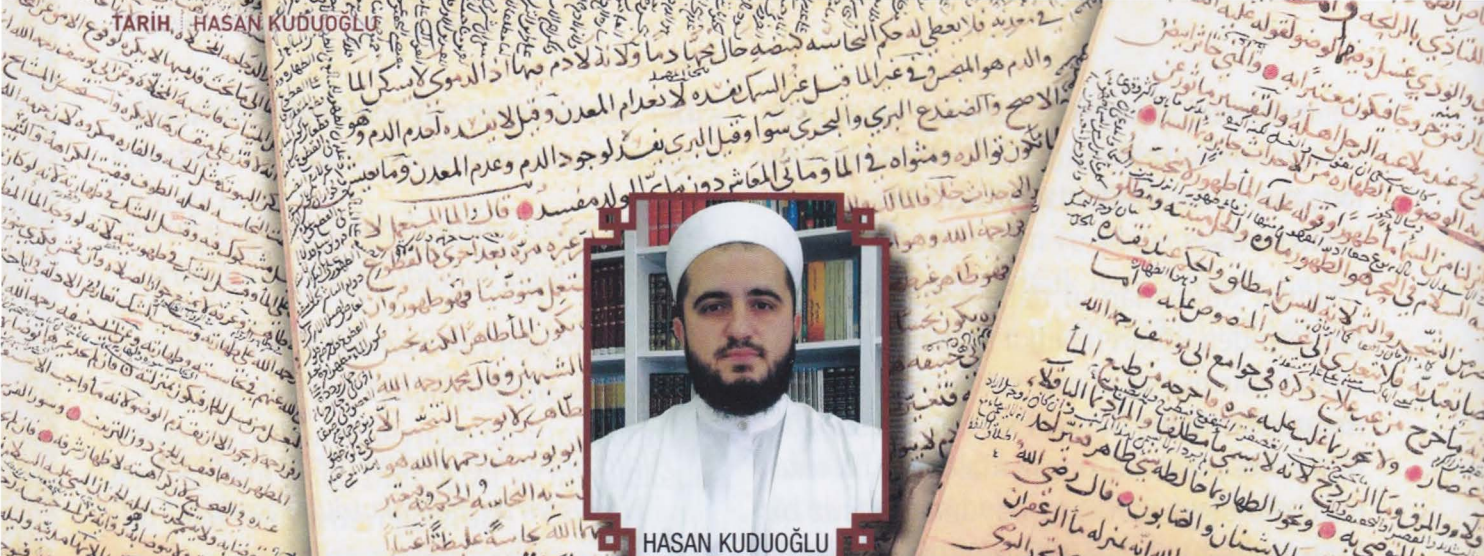
Yokluk çölünde ölüm kuşları durmadan inip kalkıyor; çünkü senin kılıcın Allah yolunda kanları sebil gibi akıttı.

Dünyanın dört bir yanına kılıç gibi demir kuşaklı cihan pehlivanları saldın.

Binlerce puthaneyi alıp mescid eyledin ve çan kulelerinde ezanlar okuttun.

Sonunda, göç davulu çaldı ve sen de göç eyledin. İlk konağın cennet bahçeleri oldu.

Allah'a şükürler olsun ki, seni iki cihanda da mutlu kılıp, mübarek adını hem gazi, hem de şehid eyledi.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN ON BEŞİNCİ VE EN UZUN SÜRE GÖREV YAPAN ŞEYHULİSLÂMÎ

FAKÎH VE MÜFESSİR EBU'S-SU'ÛD

(Rahimehullâh)

- 1. Bölüm -

Vilâdet târihi: 17 Safer 896 / 30 Aralık 1490 - Vefât târihi: 5 Cemâziyelevvel 982 / 23 Ağustos 1574

Şeyhulislâmlik târihi: Şa'bân 952 - 5 Cemâziyelevvel 982 / Ekim 1545 - 23 Ağustos 1574

Şeyhulislâmlik müddeti: 28 yıl, 11 ay - Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 15. Şeyhulislâm

Meşîhat makâmındaki sırası: 15 - Meşîhatı dönemindeki pâdişâh-ı âlem: 1. Süleymân (Kânûnî) ve 2. Selim

- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

Ebu's-Su'ûd Efendi (Rahimehullâh) "Müf-tilenâm, şeyhulislâm, sultânü'l-müfessirîn, hâtimetü'l-müfessirîn, muallim-i sâni, allâme-i kül, Hoca Çelebi, Ebû Hanîfe-i Sâni" ünvanlarıyla anılır. (Bkz.: Resim-1)

Ebu's-Su'ûd kelimesi onun adı gibi görünmekteyse de tefsirinin mukaddimesinde kendisinden "**Ebu's-Su'ûd Muhammed**" şeklinde bahsettiği dikkate alınırsa asıl adının **Muhammed**, **Ebu's-Su'ûd**'un da bir künye veyâ lakap olduğu anlaşılır. Bu künyeyi niçin aldığı konusunda kaynaklarda yeterli bilgi yoktur.

Ebu's-Su'ûd Efendi (Rahimehullâh) yaygın görüşe göre 17 Safer 896 (30 Aralık 1490) târihinde İstanbul yakınlarındaki Meteris

(Metris-Müderriş) köyünde dünyâya geldi. Âilesi o zaman Amasya'ya, bugün Çorum'a bağlı bulunan İskilip'ten olup babası **Muhyiddin Muhammed Yavsî** İskilip'e bağlı İmâd (Direklibel) köyünde doğmuştur. "İskilibî" nisbesinden hareketle onun da İskilip'te doğduğu ileri sürülmüşse de bu ihtimal zayıftır.

Fâtihsultan Mehmed Hân'ın oğlu **Şehzâde Bâyezîd**'in Amasya sancak beyliği sırasında sevgisini ve dostluğunu kazanan **Şeyh Muhyiddin, Bâyezîd**'in pâdişâh olmasından kısa bir süre sonra İstanbul'a dâvet edilmiş ve Sultanselim civârında kendisi için bir tekke inşâ ettirilmiştir (bu tekke daha sonra Sivâsî Tekkesi diye tanınmıştır). (Bkz.: Resim-2 ve 3)

Resim 1: **Kānūnî Sultân Süleymân Hân**'ın cenâzesinin resmedildiği bu minyatürde, üzerine Ka'be-i Mu'azzama'nın örtüsü bulunan tabutun önündeki siyah cübbeli ve beyaz sarıklı resmedilmiş olan kişi **Ebu's-Su'ûd Efendi** (*Rahimehullâh*)'tır.

Minyatür hakkında faydalı birkaç kelâm:

Bu minyatür **Kānūnî Sultân Süleymân Hân**'ın sâdece ölüm merâsimini anlatmaktan ziyâde hayâta, dîne ve dünyâya bakışını da anlatan önemli bir eserdir.

Minyatürünün içeriğinden ve anlattıklarından bahsedelim; **Kānūnî** merhumun cenâze merasimi oldukça önemlidir. Bu manzarayı günümüze açıklayan sâdece bir minyatür vardır ve ne yazık ki bu minyatür de ülkemizden çalınan eserlerimiz arasındadır. Şu an İrlanda'nın başkenti olan Dublin'de Chester Beatty Library'de (Chester Beatty Kütüphânesi'nde) saklanıyor ve aslı bize âit olan bu eserin, elimizde sâdece kopyası bulunuyor!

Minyatürün baş tarafını açıklayacak olursak; ortada sol köşede **Mimarbaşı Koca Sinan** ve talebeli, **Kānūnî Sultân Süleymân Hân**'ın kabrini kazıyorlar. Üstteki çadır ise Türklerin çok eski geleneklerindedir, şöyle ki mezar bir otağ içine kazılır ve oraya defin işlemi gerçekleşir. Daha sonra oğlu, yakınları veyâ sevenleri tarafından üzerine türbesi inşâ ettirilir.

Yâni kimse türbesini hayatta iken inşâ ettirmez, kuru bir toprağa gömülürler. Kabrin sağ tarafında ise 1558 yılında vefât eden **Hürrem Sultân**'ın türbesi vardır. Alt tarafa geçecek olursak; cenâze namazı kılınmış ve tabutu taşınıyor. Tabutu örten Ka'be-i Mu'azzama örtüsüdür.

Şâyân-ı dikkattir, herkes sarığına siyah bir püskül takmış ve en sağda ağlayan kimseler görülmektedir. Tabutun önünde yürüyenlerden, beyaz sarıklı siyah cübbeli olan, Osmanlı Devleti'nin şeyhulislâmı **Ebu's-Su'ûd Efendi** (*Rahimehullâh*)'tır.

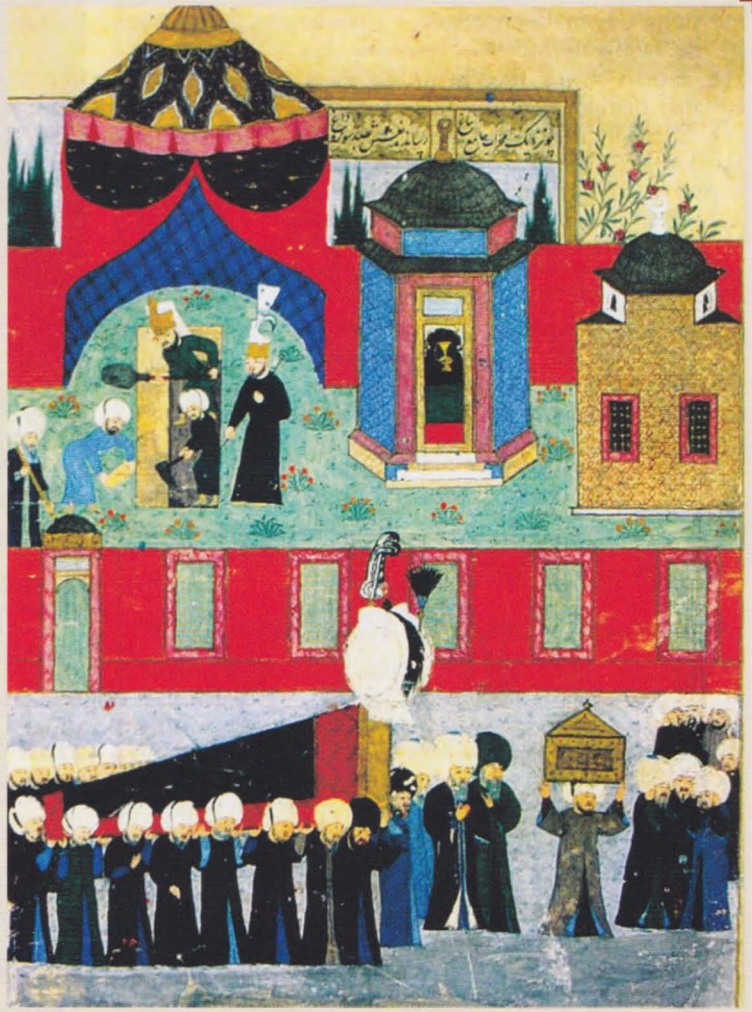
Hemen yan tarafında yeşil sarıklı, yeşil cübbeli olan kişi Nakîbü'l Eşrâf yâni **Peygamber Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in soyundan gelen seyyidler ve şeriflerin müessesesinin başında olan kişidir.

Bu iki büyük zâtın hemen yanında, başında bir sandık ile yürüyen biri vardır. Öyledir ki **Kānūnî** merhumun naaşı tabuttan çıkarılır ve kabre konulur. Tam üzeri örtülecekken vasiyeti hatırlatılır. Vasiyeti şöyledir: "Ben vefât ettiğimde, cenâzemi kabre koyduğunuzda üzerimi örtmeden önce bu sandukayı da benimle berâber kabre koyun."

İnancımıza göre kabre sâdece kefen koyulabilir. Bunun üzerine gözler dönemin şeyhulislâmı **Ebu's-Su'ûd Efendi** (*Rahimehullâh*)'a çevrilir. **Ebu's-Su'ûd Efendi** (*Rahimehullâh*): "Sandığı açın." der. Sandıktan çıkanlar ibretliktir. Açılan sandıktan çıkanlar, **Kānūnî** merhumun pâdişahlık döneminde aldığı bütün fetvâlardır.

Kānūnî merhum bu vasiyetiyle şunu anlatmak istemiştir: "Ben 46 yıllık hükümdarlık hayâtımda hiçbir işi fetvâsız, ulemâyâ danışmadan, sormadan, araştırmadan kendi nefsim için yapmadım. Bunları benimle berâber gömün ki sorgu-suâl melekleri geldiğinde aldığım bu fetvâları gösterebileyim."

Bu manzarayı gören **Ebu's-Su'ûd Efendi** (*Rahimehullâh*) ağlayarak: "Sen kendini kurtardın ya koca hünkâr, bakalım mahşerde biz ne yapacağız?" der.

Resim 2: Fâtih, Yavuz Selim Mahallesi'nde bulunan Şeyh Yavsî / Sivâsî Tekkesi'nden günümüze ulaşan hazîrenin duvarı.

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Yavuz Selim Mahallesi, 1459 ada, 22 parsel üzerinde, eski Darüşşafaka Lisesi bahçesinde yer alan Sivâsî Tekke Mescid'ini (Şeyh Yavsî Tekkesi'ni) **Sultân 2.Bâyezîd**'in Hünkâr Şeyhi ve bir Bayramî Şeyhi olan, (Ebu's-Su'ûd (Rahimehullâh)ın babası) Şeyh Muhyiddîn-i İskilibî (vefât 920/1514) adına **Sultân 2.Bâyezîd** tarafından yaptırılmış ve vakfedilmiştir.

Kesin bir târihe erişilememiş olmasına rağmen **Sultân 2.Bâyezîd**'in tahta çıkış târihi olan 1481 târihinden sonra yapıldığını düşünürsek 15.yy sonları olarak nitelendirmemiz yerinde olacaktır. Mescid'in minberini, **3.Mehmed** zamânında İstanbul'a gelen **Sivaslı Şeyh Abdülmecit Efendi** (vefât 1049/1639) koydurmuş ve Tekke Mescidi vasfını almıştır.

Söz konusu arsada Bizans dönemine âit küçük bir sarnıcın bulunması, 1929 târihli Pervititch paftasında, tekkenin mescid-tevhidhânesine âit henüz ortadan kalkmamış olan minâre kâidesinin sarnıcın batı köşesine bitişik olarak gösterilmesi bu kaydı doğrulamakta ve yapının yerini tespiti imkân vermektedir.

İstanbul Çevre Kültür ve Tarihi Eserleri Koruma Derneği tarafından Vakıflar Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol ile 2012 yılında bu eserin ihyâ süreci projelendirme çalışmaları ile başlatılmıştır. 2015 yılında ihyâ projeleri onay süreci tamamlanmış ve 2017 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından ihyâ edilmeye başlanmıştır elhamdülillâh.

Resim 3: Eski Darüşşafaka Lisesi'nin Yavuz Selim Câmii'ne bakan tarafındaki Şeyh Yavsî Tekkesi'nin, hazîresinin önünden çekilmiş eski bir resmi

Ebu's-Su'ûd Efendi (Rahimehullâh), **2.Bâyezîd Hân**'ın tahta çıkmasından yaklaşık dokuz yıl sonra dünyâya geldiğine göre İstanbul'da doğmuş olması daha muhtemel görünmektedir. **Ebu's-Su'ûd Efendi** (Rahimehullâh)ın babası **Yavsî** veyâ **2.Bâyezîd Hân**'a yakınlığı dolayısıyla "Hünkâr şeyhi" diye de bilinir.

Annesi **Sultan Hâtun, Ayderûsî** ve **Mecdî Efendi**'nin kaydettiğine göre **Ali Kuşçu**'nun kardeşinin, **Atâî** ve **Âlî**'nin belirttiğine göre ise bizzat **Ali Kuşçu**'nun kızıdır. Dedesi **Mustafa el-İmâd** da (İmâdî) **Ali Kuşçu**'nun kardeşidir. (Bkz:Resim:4)

- İlmî Hayâtı ve Vazîfeleri -

Ebu's-Su'ûd Efendi (Rahimehullâh) ilk tahsilini babasının yanında yaptı. Ondan **Seyyid Şerîf el-Cürçânî**'nin kelâma dâir "**Hâşiyetü't-Tecrîd**" ve "**Şerhu'l-Mevâkıf**",

Resim 4: Timurlular devrinde Semerkant'ta yetişmiş, daha sonra Osmanlı ülkesinde büyük bir şöret kazanmış olan Türk astronom, matematikçi ve kelâmcısı olan Ali Kuşçu'nun Eyüp'teki kabri.

belâgata dâir “**Hâşiye ‘ale’l-Mutavvel**” adlı eserleriyle çeşitli tefsir kitaplarını okudu.

Resim 5: Fâtih devrinde üç kez baş vezir olan İshak Paşa'nın Bursa İnegöl'deki Câmii ve Medresesi

Daha sonra **Müeyyedzâde Abdurrahmân Efendi**, **Mevlânâ Seydî-i Karamânî** ve bâzı kaynakların verdiği bilgilere göre **İbni Kemâl**'den ders aldı. Hocası **Mevlânâ Seydî-i Karamânî**'nin kızı **Zeyneb Hanım**'la evlenen **Ebu's-Su'ûd Efendi** (Rahimehullâh) ilk olarak **Yavuz Sultan Selim** döneminde 922 (1516) târihinde Çankırı Medresesi'ne, buraya gitmekte tereddüt göstermesi üzerine de İnegöl İshak Paşa Medresesi'ne tâyin edildi. (Bkz:Resim:5)

926 (1520) târihinde buradaki görev süresi sona erince ertesi yıl Dâvud Paşa Medresesi'nde, bir yıl sonra da Mahmud Paşa Medresesi'nde görevlendirildi. 931 (1525) yılında Vezir Mustafa Paşa'nın Gebze'de inşâ ettirdiği medreseye tâyin edildi. (Bkz:Resim:6)

Bir yıl sonra Bursa Sultâniye pâyesine lâyık görülen **Ebu's-Su'ûd Efendi** (Rahimehullâh)

Resim 6: Kanûnî döneminde yapılmış en büyük külliyelerden biri olan Gebze'deki Çoban Mustafa Paşa Külliyesi

934 (1528) yılında Medâris-i Semâniye'den Müftü Medresesi'ne müderris oldu. Beş yıl bu vazîfede kaldıktan sonra önce Bursa, 940 Rebûlâhîrinde de (Kasım 1533) İstanbul kadılığına getirildi.

Korfu seferi sırasında Rumeli Kazaskeri **Muhyiddin Efendi** ve Anadolu Kazaskeri **Kadri Efendi**'nin **Maktul İbrâhim Paşa** konusunu açmalarından hoşnut olmayan **Kânûnî Sultân Süleymân Hân**'ın her iki kazaskeri de azletmesi üzerine Rebûlevvel 944 (Ağustos 1537) târihinde Rumeli kazaskerliğine tâyin edildi ve hemen sefere katıldı.

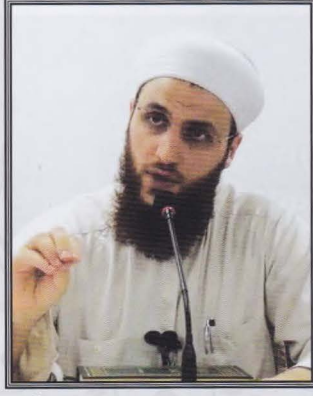
Kara Boğdan, Estergon ve Budin seferlerinde pâdişâhın yanında yer aldı. Budin'in fethinden sonra şehirde ilk cumâ namazı onun tarafından kıldırıldı.

- Devâm edecek inşâallâh -

Kaynaklar:

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 10/365-371; Taşköprizâde, eş-Şekâiku'n-nu'mâniyye fi'ulemâi'd-devleti'l-'Osmâniyye, sh:206-207; Mecdî, Hedâikü's-Şekâik, sh:349-351; Müstakimzâde Süleymân Se'âdeddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:23-24; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 1/169-170; Bursalı Mehmet Tâhir, Osmanlı Müellifleri, 1/225-226; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Ne-zih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:317-319; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülişlamları, sh:28-34; Serhat Başar, Osmanlı Şeyhülişlamları, sh:60-63; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:65; Hasan Basri Erk, Meşhur Türk Hukukçuları, sh:115-145; Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi, 1/388-390; Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, 3/123; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/114-115; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları, sh:12; Cahid Baltacı, 15-16. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, 1/494-496; Yekta Demiralp, İlk Dönem Osmanlı Medreseleri, sh:131-136; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'l-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/349-368; Şemseddîn Sâmî, Kâmûsu'l-a'lâm, 1/722-723; Mahmûd Süleymân el-Kefevî, Ketâbü a'lâmi'l-ahyâr min fukahâi mezhebi'n-Nu'mâni'l-muhtâr, 4/??; 'Ömer Rızâ Kehhâle, Mu'cemü'l-müellifin, 11/301-302; İbnü'l-'İmâd, Şezerâtü'z-zehab fi'ahbâri men zehab, 10/584-586; 'Abdülhayy el-Leknevî, el-Fevâidü'l-behiyye fi' terâcimi'l-Hanefiyye, sh:81, 205; Ziya Demir, Osmanlı Müfessirleri ve Tefsir Çalışmaları: Kuruluştan 10/16. Asrın Sonuna Kadar, sh:142-151; Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük Tefsir Tarihi, 2/652-665; İ.Aydın Yüksel, Osmanlı Mimârisinde 2.Bayezid-Yavuz Selim Devri, İstanbul-5, sh:185, 291)

İletişim adresi: hasan.kuduoglu@outlook.com

ÖMER FARUK KORKMAZ

İSLÂM GENÇLİĞİNİN ŞUUR KALESİNİ İÇTEN YIKAN BİR MÜLHİD: ALİ ŞERİATÎ

Ulemanın vâz ettiği menhecten yoksun oldukları için hakikati arama yolunda bir vâdiden diğerine savrulan günümüz gençliğinin bir sığınağı haline geldi Ali Şeriatî. Meşhur deyimle “İslamcı gençliğin” takip odağı haline gelmiş Şeriatî, dünden bugüne sorgulanamaz, ölçüye vurulamaz bir tabu olma yolunda da ilerliyor hızlı bir şekilde. İslâmîleşme adı altında, gün geçtikçe alternatif gibi duran bir İslam modeline doğru hızla ilerleyen topluma dönüp bir baktığınızda sormadan edemiyorsunuz tabi: Nedir bu Ali Şeriatî ve ne ihtiyacımız var bu şahsa dini anlamak yolunda?”

Meselenin tartışmaya açıldığı ve netice itibarıyla düğümlendiği nokta da burası zaten. Zira bir yandan, eserlerini okuyup fikirlerinden etkilenenler size, Ali Şeriatî okumanın faydalarını -hatta zaruretini- anlatırken diğer yandan muhalif ses gibi yansıtılan ulema ise “bu adamı okumamalısın” diyor ısrarla? Öyleyse ortada bir tartışma var belli ki. Kuru gürültülerle ve anlamsız tartışmalarla halledemeyeceğimiz bir tartışma bu.

Aramızdaki anlaşmazlıkları Kur’an’a ve Resulullah ﷺ’a götürmemiz gerektiğini öğütleyen âyet-i kerimeye kulak vermeliyiz öyleyse. Ve meseleyi Kitap, sünnet ve bunların şerhi mesabesindeki ulemanın ölçülerine

göre halletmeliyiz. Zira Müslüman olduğunu söyleyen herkesin teslimiyet göstermekle mükellef olduğu dayanaklardır bunlar.

Kâr - Zarar Dengesi

İslâmî meselelere, mücadeleye, cihada ve harekete meraklı gençlerimizin bir hayli hemhal oldukları bu zatın bir kısım bozuk fikirlerini deşifre etmek boynumuzun borcu oldu bu vesileyle. Bozuk fikirleriyle kastımız, dinin asıllarına uymayan, hiçbir şekilde tevil götürmez herzeler elbette. Bu herzeler, her bir kötünün bir veya birçok güzelliği de barındırabileceği düşüncesinden hareketle normalleştirilemez. Hiçbir Müslüman meseleye bu yönden bakmamalıdır. Zira kötülüğün zararı büyük olduğunda barındırdığı iyiliği almamızla bize bu zararı verecekse mezkûr kötülükten uzak durmalıyız.

Çünkü biz, içinde birçok faydalar olduğunu açıkça söylemesine rağmen zararlarının daha çok olmasından ötürü şarabı yasaklayan bir Kur’an’a iman etmişiz. O halde, vermiş olduğu zarar açısından hayatımızın anlamı olan imanımıza zarar verecek nitelikte olan kötülüklerden uzak durmalıyız.

Doğrular Yanlış, Yanlışlar Doğru

Bu bağlamda meşhur bir söylem olarak dillendirilen bir iddiaya da değinmeden geçmeyelim: Ali Şeriatî gibi -birazdan serdedeceğimiz

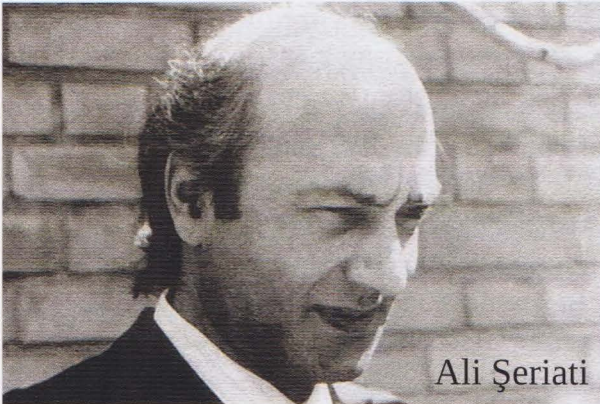
üzere- bazıları îmânî esaslarla ilgili olan problemlili görüş sahiplerini her şeye rağmen okumamız gerektiğini savunanlar “iyisini alı- rız, kötüsünü ayıklarız” tarzında yaklaşabili- yorlar meseleye.

Başlangıçta gayet masummuş gibi görünen bu tarz iddia ve söylemler belli noktalarda fe- lakete sürüklüyor bizleri. Zira ekseriyetiyle ilmî bir alt yapıya sahip olmayan insanımızın eline bu gibi şahısların eserleri verildiğinde ortaya kötülüğün iyilik ve iyiliğin kötülük olarak algılanması gibi bir hengâme çıkıve- riyor. Bu, varacağı nokta itibarıyla garipse- necek bir durum da değil aslında. Siz doğru ve yanlış ayırt edecek usulü, ölçüleri ve alt yapıyı vermediğiniz bir insana bu kavramları tarif etmesini, aralarını ayırt etmesini söyledi- ğinizde o bunları sadece kendi aklının yetti- ğince yapmaya çalışacak.

Böylece de ortaya birine göre gayet doğru ve normal olan bir sözün veya fiilin diğerine göre yanlış ve anormal olması gibi çelişik bir durum çıkacak. Bu durum tehlikeli olmakla birlikte bundan daha tehlikelisi de var: Doğ- ru ve yanlışın görecelileştiği bir toplumda hakikaten doğru olanın da kabul görmemesi. Bugün yaşadığımız hal de bu maalesef. Ali Şeriatî gibilerinin okunmasını savunan bazı kardeşlerimiz, düştüğü vartaları anlayabile- cek seviyede herhangi bir altyapıya sahip ol- madıkları için yanlışlarını doğru surette algı- layıp kabullenebilmektedirler.

Entelektüellik Çabaları, Aydın Olma Gayretleri

Husûsen bizim coğrafyadaki Ali Şeriatî oku- malarının İslâmci denilen çevredeki “ente- lektüelleşme” hissiyâtından kaynaklandığını

Ali Şeriatî

söyleyebiliriz. Bu düşünceyle seksenli yıllarda ivme kazandığını söyleyebileceğimiz tercüme faaliyetleri günümüzde de aynı hızıyla devam ediyor. Bu toprakların hamurunu mayalayan itikat ve istikametten uzaklaşarak ehl-i bidatın ithal fikirlerini tercüme ederek bir şey yaptı- ğını zanneden İslamcı gençliğe çok sevdikleri Ali Şeriatî şöyle sesleniyor:

“Neredesiniz ey aydınlar, nerede? Tercüme yapmakla bir düşünce hakkında hüküm veril- mez ki! Avrupalı kendi dini hakkında hangi aşamalardan sonra bu yargıya vardı? Üç yüz yıl mücadele etti, uğraştı, okudu ve araştırdı. Öyle ki Hristiyanlığın Avrupa’nın başına ne belalar getirdiğini kavrayana kadar didindi. ‘Ne güzel işte, onlar tercüme ettiler, biz de bu çevirilere dayanarak konuşuyoruz.!’ Böyle aydın ol(un)maz. Tercüme edilmiş bir düşün- ceyle aydın olunmaz. Bu olsa olsa tercüme aydını olur!”¹

Düşüncelerinin Bidatleri Yıktığının Savunulması

Ali Şeriatî’yi okuyanlara yabancı olmayan bir husus da İslami ilimlerde hiçbir altyapı sahibi olmamasına rağmen dini mevzularda serbest bir dil kullanabiliyor olmasıdır. Bunun yanı sıra kullandığı iddialı dil de onda dikkat çeken hususlardan bir diğeridir. Kavram olarak ilmî alanla taalluk eden bidat terimini alıp kendi anlayışına göre anlamlandırması bahsini yap- tığımız serbestlik ve iddialı duruşa bir örnek- tir. Görüşleri incelendiğinde ümmet nazarında bidat sayılabilecek söylemlere sahip olmasına rağmen onu okuyan kimseler, alışkanlık edin- dikleri savunma refleksiyle Şeriatî’nin görüşle- rinin bidatleri yıkmasından dolayı Müslüman- lara rahatsızlık verdiğini savunmaktadırlar. Şu ifadeler Şeriatî’nin kitabına düşülen yayıncı notudur: “Çünkü onun düşünceleri, Batılı sal- dırısı karşısında çok derin ve güçlü bir mukave- met oluştururken İslam geleneğini kirleten ve çöküntüye sebep olan bidat ve hurafelere de ağır darbe indiriyordu. Tabi bu da bilinçsiz ke- simler nezdinde İslam’ın kendisine yapılan bir saldırı olarak algılanıyordu.”²

Büyük bir ihtirasla Şeriatî’nin eserlerini ter- cüme ettirip basan yayıncımız için onun bidat fikirleri, başta Allah hakkında ve sair İslâm

büyükleri hakkındaki pervasız ifâdeleri hiçbir şey ifade etmiyor belli ki. Kulağa hoş gelen cümlelerin hakikat halini aldığı ve İslam'ın temel esaslarına aykırı olup olmadığının sorgulanmadığı bir cehaletle karşı karşıyayız.

“Benim Anladığım Din” Söylemi

Ali Şeriatî, muhtelif eserlerinde aynı asırda yaşadığı Müslümanların mevcut din algısından rahatsızlığını dile getirir.

Bu bağlamda farklı tenkitler yapar. Bu yüzden onun kitaplarının slogan cümlesi “Sizi rahatsız etmeye geldim” ifadesi olmuştur. Çok cedelci olan insanoğlunun fitrî yapısında bulunan eleştiricilik vasfı Şeriatî’de daha bir ölçüsüzdür. Zaten onu ba husus aykırı tavırlı genç kardeşlerimizin çok tutmasındaki ana sebep de budur. Ancak ne yazık ki bu ölçüsüzlük dinin ana kaidelerine karşı da uygulanınca tahammül edilemez bir hal almaktadır. Zira ortada iman meselesi vardır. Şeriatî’nin akideye, fıkhı ve bilumum İslamî kaynaklara ters düşen görüşlerini sırf güzel sosyolojik tahliller içerdiği için beğenmek bir Müslüman açısından tehlikelidir.

Daha da açıkçası bu şuurlu bir mümin tavır değildir. Şeriatî’nin tercüme eserlerini alıp okuyan kaç kardeşimiz yeterli bir akide bilgisine sahiptir? Böyle bir altyapıya sahip olmadan onun imanî noktada tehlike arz eden ifadelerini nasıl ayıklayabileceklerdir?! Yahut şöyle soralım: Bu kardeşlerimiz Şeriatî’de buldukları neyi bizim kaynaklarımızda bulamadılar ki onu olmazsa olmazlar listesine eklediler. Esasında onları bu hale getiren bulamadıkları şeyler değil aramamaları yahut yanlış yerlerde aramaya kanalize edilmeleri idi.

Ölçsüz tenkitçilik Şeriatî’yi bir takım hadsiz ifadeler kullanmaya da sevk etmektedir kimi yerlerde. Müşahhas bir misal için şu ifadelere bir göz atalım: “Demek istiyorum ki: Benim inandığım İslam, bireysel kurtuluş, ölümden sonraki bireysel kurtuluş için riya-zet, cefa ve yoksulluğu öneren bir din değildir. Benim İslam’ım Osman ve Abdurrahman’ın İslam’ı değil, Ebu Zerr’in İslam’ıdır.”³

Sırf İslam adına indî görüşünü öne sürebilmek için sahabenin din anlayışını sorgulayabilme yetkisini kendinde görebilmek nasıl bir

cürettir?! Kur’an’ın, bütünüyle Allah ﷻ’in kendilerinden razı olduğunu bildirdiği bir topluluğun belli fertleri için “o-benim dini inancım onlarla bir değil” demek nasıl bir sapkınlıktır?! Bu ümmetin ulemasıyla, avamıyla asr-ı saadetten bugüne sahabeye nasıl baktığını ve onlara karşı duruşumuzun nasıl olması gerektiğini bilmeyen gençlerimiz şu heyecanlı endazesiz sözlerden hoşlanacaklar tabi. Zira ortada tam da şeytan ve nefsin işine yarayacak bir hadsizlik var.

Allah ﷻ Hakkındaki Şirk Sözlere

Ağzından çıkan ve kalemine dökülen sözlerin Kur’an’a, Sünnet’e ve ümmetin akidesine uygunluğunu hiç mi hiç gözetmeyen Şeriatî, bu ölçüsüzlüğünü Allah ﷻ hakkında konuşurken de devam ettiriyor. Ölçsüzlüğün tespiti için öncelikle ölçünün tespit edilmesi gerektiğinden hareketle Kur’an ve Sünnet’in bu konuda oluşturduğu çerçeveyi ortaya koymak gerekmektedir. Zira doğrunun tam anlamıyla tespit edilmediği yerlerde yanlış doğrunun öğrenilmesine engel olacaktır. Şu halde biz Allah ﷻ ve Resulü ﷺ’nün bu noktada tayin ettiği çizgiyi ortaya koyalım. Allah ﷻ Kur’an-ı Hakim’de “Hiçbir şey onun misli değildir”⁴ buyurarak zatı hakkında bu şekilde itikatta bulunmamızı emir buyurmaktadır.

Buna göre bir Müslüman itikaden Cenab-ı Hakk’ın cevher olmadığı, araz olmadığı, bölünebilen bir nesne olmadığı, cisim olmadığına inanması farzdır. Bunun dışındaki bir itikat insanı uhrevî anlamda kurtuluşa erdirmez. Bu yüzden ulemamız, bu hususları akide metinlerimizde tahrir etmişler ve güzelce zaptetmemiz için telkinlerde bulunmuşlardır. Allah ﷻ’ı mahlukatına benzetmek “tecsim ve teşbih” cürmüne düşmek anlamına gelir ki bu da büyük bir bidattir. Bu nokta üzerinde hassâsiyetle durulması gereken ve zerre kadar esneme payı bulunmayan bir noktadır. Bu sınırı aşan bir Müslümanın ifade etmek istediği meramın hiçbir kıymeti yoktur.

Şeriatî ise akaid ilminin ibtida kitaplarında yer alan Allah Teâlâ ile, Hz. Peygamber veya sahabe ile ilgili durmamız gereken noktanın

sınırlarını devamlı aşmaktadır.

Ümmet-i İslam, mahlukatına benzeme olmasın diye Allah ﷻ'a "suret" kelimesini dahi izafe etmekten sakınmışlar ve bunu söylemenin Allah ﷻ'a cismaniyet isnat etmek anlamına geleceğini savunmuşlardır. Hal böyleyken, Ali Şeriatî'nin süslü cümleler kurmak veya toplumun sosyolojik sıkıntılarını dillendirmek maksadıyla kalemine yansıttığı hezeyanlarına nasıl sükut edilebilir?!

Şahıslara duyulan hayranlığın ve tarafgirliğin Allah ﷻ'tan yana olmaya tercih edilmesi bir cinnetten başka ne olabilir?! Sözü daha fazla uzatmadan Şeriatî'nin bir cinnet eseri olarak Allah hakkında kullandığı ifadelerle bir göz atalım: *İslam Nedir ve Muhammed Kimdir* isimli eserinde şöyle diyor Şeriatî:

Allah Gerçek Bir Janustur

"İslam, tek kelimeyle, dünyanın çok boyutlu olan tek dinidir. Topluma uyguladığı güç tek yönlü değil, çok boyutludur. Hem de birbirine karşıt olan boyutlar. Bireyin ve toplumun duygu ve düşüncesine değişik ve hatta birbirine zıt yönlerde uygulandığı için doğal olarak topluma bu güçlerin geleceği üzerinde daima dengeli bir yön kazandırır. Bunun sonucu olarak saptırıcı bir güce dönüşmesi ve toplumun doğru yönden sapması imkânsız hale gelir.

Böyle bir ilkeyi nasıl keşfettim? Her dinin tanınması, izlenmesi için gereken yolu takip ettim. Yani Allah, Kur'an, Muhammed, özel olarak eğittiği ashabı ve Muhammed'in Medine'sini tanıyarak ve karşılaştırarak. Çünkü Muhammed, dünyada kendi toplumunu bizzat inşa edip yöneten tek peygamberdir.

İslam'ın bu beş boyutu ilmî ve mantıkî olarak incelenip mukayese edildiğinde bu hakikat açığa çıkıyor: Allah gerçek bir Janustur. İki çehreli tanrı! Yehova çehresi, Teos çehresi. İki seçkin ve çelişik sıfatı "Kahhar" ve "Rahman"dır. Yehova gibi intikamcı, müstebit, cebbar, mütekebbir ve azabı şiddetli olan, muhteşem arşına yaslanmış, melekût örneklerine bürünmüş, makamı fizikötesidir, onun dışındaki her şey mutlak saltanatının hükmü altındadır. Aynı zamanda Teos gibi "Rahman", "Rahim", "Rauf" ve Gafûr" dur.

Yeryüzüne inerek insanla, topraktan olan halifesi ve akrabası ile dostluk bağı kuruyor. Onu kendi suretinde yaratıyor. Onu kendisi gibi yapacağı müjdesini veriyor. İnsanla öylesine samimi ve dost oluyor ki ona şah damarından daha yakın olduğunu açıklıyor."⁵

Şeriatî'nin dile getirmek istediği maksut mana açık. Ancak bu manayı dillendirebilmek bir Müslüman şuuruyla temel akidevî esasları yıkmadan olmalı değil midir?

Bir yanda Cenab-ı Hakk'a en ufak cisimliği vehmettiren şeyleri izafe etmekten sakınan bütün bir ümmet, diğer yanda bir noktayı tespit ederken teşbîhî bir üslupla Allah ﷻ'ı çift çehreli roma putuna benzeten, bu habis ismi Allah ﷻ'a itlak edebilen Ali Şeriatî. Şu sözlerin ucunun küfre kadar varacağını ibtidâî bir akaid talebesi dahi bilir.

Ne zannediyoruz?! Allah ﷻ cafcıflı cümleler kurabilme uğruna dileyenin dilediği şekilde istediği şeye benzetebileceği, dilediği ismi ve vasfı kendisine itlak edebileceği bir zat mıdır?! Bir Müslümanın böyle bir fecaati savunması mümkün olabilir mi?!

Anne babamız gibi yakınlarımız hakkında azıcık da olsa nahoş bir manayı barındıran bir söz söylendiğinde gücenen bizlerin Allah ﷻ inancı ne zaman bu kadar zayıfladı?! Hani biz Allah ﷻ'ımız için yaşıyorduk?! Nerede bu dinin namusunu muhafaza etme gayreti?!

Hani nerede gayret-i imaniyye ve hamiiyet-i İslamiyye?!

Bu noktalardaki aldırışsızlığımıza bakılacak olursa bu kavramların bizim dünyamızı terk etmesinin ardından hayli uzun yıllar geçmiş gözüküyor.

Teşbih ve Tecsim İfadeleri

Şeriatî'nin Allah hakkında konuşurken kalemine döktüğü ölçüsüz sözlerin uç bir örneğini zikrettik geride. Nihâî olarak Allah ﷻ'ı bir puta benzetmeye kadar varan bu ölçüsüzlüğün bir başka veçhesi de sıkça diline doladığı tecsim ifadeleri.

Şeriatî, Akaid ilminden yoksun olduğu için Allah hakkında diline hoş gelen her ifadeyi kullanabilme salahiyetini kendinde görüyor olmalı ki Allah ﷻ'ın ruhu⁶, kokusu⁷, arşa oturması,⁸ kabe tavanının altında olması,⁹ Hacer'in evinde olması,¹⁰ gölgesinin olması,¹¹ elinin olması,¹² yörüngesinde dolaşılması,¹³ karşısında durulmasından¹⁴ bahsedebiliyor rahatlıkla. Ayrıca bu bağlamda Allah ile diz dize oturmak,¹⁵ Allah ﷻ ile dolmak¹⁶ gibi akidevî anlamda cinayet sayılabilecek onlarca ifadeyi serbestliğe almış diline dolayabilmektedir.

Allah ﷻ hakkında itikadî düzgün olmayan bir müminin sosyolojik anlamda güzel tespitler yapmasının hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur, olamaz. Zira her bir mümin nazarında öncelenmesi gereken husus itikadın düzgün olmasıdır. Bu olmadıktan sonra çürük bir temel üzerine kurulan binanın çökmeye mahkum olması gibi icra edilen faaliyetlerin hiçbir kalıcılığından bahsedilemeyecektir. Şeriatî okumaları yapan günümüz gençliğine anlatmakta zorlandığımız baş mesele de budur. Zira birçoğu akaid ilminin düsturlarını sloganik ifadeler mesabesine indirgeyip önemsemediği için onun bu herzelerine aldırış etmemektedirler. Ne var ki bu vurdumduymazlık kişiyi uhrevî vebalden asla kurtarmayacak ve hüsrana uğramasına engel olmayacaktır.

Peygamber ﷺ'e Hürmetsizlik

Allah hakkında endazesiz cümleler kurabilen birinden Peygamber ﷺ hakkında konuşurken ölçülü davranmasını bekleyemezsiniz elbette. Şeriatî, Hz. Peygamber ﷺ ile ilgili ifadelerin-

de de edep sınırlarını aşan ifadeler kullanmaktadır. Her şeyden önce Peygamberimiz ﷺ'den bahsettiği hiçbir yerde her hangi bir aidiyet ve tazim ifadesi kullanmaması hadiseye bakış açısını göstermektedir. Bir sahiplenememe ve aidiyet hissedememe duygusundan haber veren bu tutum ziyadesiyle önemsenmesi gereken bir arızadır. Zira Şeriatî, Hz. Peygamber ﷺ'den bahsederken kimi zaman mevzuyla öyle bir raddeye getirmektedir ki sıradan insanın dahi o hallere duchar olması kendi adına ar olacaktır. Bu suruma somut bir misal olarak zındıkların uydurması olan Hz. Peygamber ﷺ'in Zeynep bintü Cahş'a âşık olduğu hadisesini anlatmasındaki üslubu zikredilebilir.¹⁷

Hz. Peygamber ﷺ hakkında kullandığı ifadelerden anlaşıldığı üzere onu tenkit etmeyi dahi göze alabilecek bir tıynetinde olduğu görülen Şeriatî, *Muhammed Kimdir* isimli eserinde şöyle diyor: "Peygamber'in sorumluluğu çok kritik ve önemlidir. Ümmetin liderliğine en kabiliyetli ve büyük bir şahsiyet olan Ali'nin Peygamber tarafından ilan edilmesi, bedevî toplumun ve Arab kabilelerinin birliği ve genç ümmetin varlığının bekâsı için zaruri olan vahdetin bozulmasına sebep olacaktır. Öte yandan Muhammed, Ali konusunda susarsa, acaba bir hakikati bir maslahat için feda etmiş olmaz mı? Ali'nin siyasî yalnızlığının, Muhammed'in yolundaki sertlik ve tavizsizliğinden başka bir sebebi mi var? Onun her taifeyi acılara boğan ünlü kılıç darbeleri, Muhammed'in emri ve Allah'ın rızasından başka bir şey için mi indirilmiştir? Ali'ye karşı beslenen kinler, Peygamber'in birkaç gün önce Mekke'de dediği gibi, 'Allah'ın zatı ve Allah yolundaki sertlik'ten. Başka bir şeyi mi gösteriyor?"

Muhammed'in Ali hakkındaki suskunluğu, Ali'yi tarihte savunmasız hale getirecektir. Toplumun siyasî şartları, toplumsal yapısı, kabilelerin sınıfsal yapısı, çıkar çevrelerinin teşkilatlanmış olması, şübhesiz Ali'nin mahrum bırakılmasını sağlayacağı gibi, onun İslâm'daki çehresini ters yüz edip değiştirecektir. Nitekim öyle de oldu."¹⁸

Hz. Peygamber ﷺ'in Hz. Ali ﷺ'yi açıkça halife tayin etmemesini onun adına kusur sayan bu pervasız ifadeler başka bir yerde ise farklı bir şekilde göstermiş kendini. Şeriatî,

Hız. Peygamber ﷺ'i bir arap kralı mesabesine indirgeyerek annelerimizin ondan nafakada artırma istemelerini şöyle yorumlamış kendince: "Peygamber hanımlarının hoşnutsuzluğunun diğer nedeni, İran hüsrevlerinin, Roma kayserlerinin ve hatta Yemen, Gassan, Hire ve Mısır padişahlarının karılarının görkemli saraylarda yaşayıp dans, şarap, eğlence ve kumarla iç içe olduklarını duymuş olmalarıydı. Hâlbuki bunlar da Arab padişahının karılarıdır ve aylar geçmesine rağmen mutfaklarının bacasından duman tütmemiştir."¹⁹

Ne Allah Resulü ﷺ'nün zatına hürmeti ne de ehl-i beytine tazimi önemsemeyen bu tavır, okuyucularını da zamanla kendisi gibi düşünüp davranmaya sevk edecektir hiç kuşkusuz. Zira Şeriatî'nin başta Hız. Peygamber ﷺ ve diğer İslam büyükleri hakkındaki serbestliğe alışmış dili muhtelif eserlerinde farklı şekillerdeki vartalarına sebep olmaktadır.

Bizler akıllıya bir işaretin yeterli olacağı gerçeğinden hareketle bu örnekleri zikretmekle iktifa edeceğiz.

Sahâbeye Karşı Hürmetsiz İfadeler

Ali Şeriatî'nin birçok meselede olduğu gibi kantarın topuzunun ölçüsünü kaçırdığı meselelerden biri de sahabeye karşı tutumudur. Kimi zaman sahabenin İslam anlayışını ve dindarlığını sorgulama hadsizliğine varan kimi zaman da onlar hakkında gelişigüzel ifadeler kullanmaya kadar giden bu tavır okuyucularının zihninde sahabe neslini necip bir topluluktan ziyade içerisinde her türlüşünün bulunduğu bir topluluk portresi bırakmaktadır. Hız. Peygamber ﷺ'in sahabeye bakış açımızın ne olması gerektiğine dair beyan ve ikazlarına taban tabana zıtlık teşkil eden bu durum Müslüman açısından itikadi bir afettir.

Allah ﷻ'ın nusretini göndererek teyit ettiği İslam tarihindeki en necip topluluklardan biri olan Bedir ashabını bakınız nasıl tasvir etmektedir: "“Nasıl savaşıcağı? İntikam savaşına hazırlanmış, din ve dünyalarını tehdit eden tehlikeyi ortadan kaldırmaya karar vermiş 1000 süvarili bir orduya karşı? Çoğu ganimet ümidi ve yağma için yola çıkmış olan ve üç dört kişiye bir binek düşen bir orduyla mı?”²⁰

Şu ifadeleri okuyan birinin Bedir ashabı hakkında güzel şeyler düşünebilmesi mümkün müdür? Şeriatî'den etkilenen birinin şu ifadelerden sonra Allah Resulü ﷺ'nün sahabeyi tasvirde çizdiği çerçeve içinde kalabilmesi mümkün mü? Tamamen akaid meseleleriyle taalluk eden bu noktalar esneme payı olmayan ve hiçbir şekilde göreceliliğe ihtimal etmeyen hassas noktalardır.

Bu sebeple kimse bizden doğrudan ümmetin itikadi istikametiyle ilgili bu hassas mevzularda tolereli bir tavır takınmamızı beklemesin. Şeriatî'nin aykırı fikirlerini insanlara empoze edebilmek için kullandığı meşhur söylemi aynıyla iade edelim: "Sizi rahatsız etmeye geldim."

Şeriatî'nin sahabeye karşı hürmetsiz ifadeleri kimi zaman sahabenin İslam anlayışını tasnif edip kendince bir safta yer almak şeklinde tezahür etmektedir. Bir yerde şöyle diyor mesela: "Benim İslam'ım Osman ve Abdurrahman'ın İslam'ı değil, Ebu Zerr'in İslam'ıdır."²¹

Şunlar da başka ifadeleri: "Çünkü bu, Ali'nin İslâm'ı değildir. Gitmesi gereken Osman'ın İslâm'ıdır; bir makinesi de olan Osman'ın İslâm'ı. Makinesi ve arabası olan, talan eden, tüm dünyanın kaynaklarını yağmalayan, üstelik ilmi de olan bir Abdurrahman'ın İslâm'ı"²²

Şunlar da bir diğer talihsiz ifadeler: "Osman'ı yaşayan kimse Ebu Zer için gözyaşı dökse de, bu Şia'nın dışındadır. Muhammedi imanı olduğunu iddia edip Ebu Süfyanımsı yaşayan kimse de sınırın dışındadır. Uhud'un öteki tarafındadır. Hendek'in öteki tarafındadır. Aslında hendekçi yeniden kazmak gerekir."²³

Bir başka yerde Hız. Osman Efendimiz için söylediklerine bakalım şimdi de: "Ömer de gidince yaşlı, mukaddesmeap ve kifâyetsiz bir adam olan Osman, hükümeti eline aldı. İslam hükümeti sarsılmaya başladı. İslam kanunlarında yapılan değişiklikler o kadar şiddetliydi ki Muhammed'in binası kökten viran oldu. Onun zamanında hilafet, saltanata; İslâmî hâkimiyet kulübesi, şahın sarayına, sadelik şatafatlı teşrifata; Muaviye ve Osman'ın yeme içme sarayına dönüştü."²⁴

Daha nicelerini nakledebileceğimiz şu ifadeleri midesi kaldıran varsa, söylenecek bir şey yoktur! Zira herkesin İslâmî ve imanî hassasiyetleri aynı seviyede değildir elbet-

te. Ancak bir yanda “Ashabım hakkında Allah’tan korkunuz” buyurarak onları sevmenin kendisini sevmek sebebiyle olduğunu ifade buyuran Hz. Peygamber varken hadsiz bir sosyoloğu tercih edenler imanlarını kontrol etsinler. Şu ifadeler benzer sözler yakınlarımızdan bir hakkında söylene dahi tepkisel bir tutum sergileyebileceğimiz bir hakikatken Peygamber ﷺ ve ashabı ﷺ bu kadar basitleşti mi bizim nazarımızda sahiden? Şeriatı “Ebubekir ve Ömer’in Ali karşısındaki zafiri cahiliyenin İslam’a karşı zaferidir” derken hiç mi hamiyetimiz galeyana gelmiyor?! Bu nasıl bir körleşme ve hissizleşmedir?!

Darvinizm’i Kabullenebilme Vartası

Kur’an’a dayalı bir inanç esasımız olan “insanlar Âdemdendir, Adem ise topraktan” inancına taban tabana zıtlık teşkil eden ve zamanımızda da farklı şekillerde zihnî dünyamıza sokulmaya çalışılan “Evrim” inancının Darwinizm tarzıyla ilgili şunları söyleyebilmiş Ali Şeriatî: “Son asırlarda birçok insan, evrim kanununu, özellikle ‘Darvinizm’i dine karşı bir hareket olarak ilan etti. Darwinizm, dine değil, kendisiyle savaşması ve onu mahkûm etmesi nedeniyle dindarlara karşıydı. Bu yüzden Darwinizm, anlatıldığı her yerde din karşıtı bir ekol olarak tanıtıldı. Hatta Müslümanlar dahi onu mürted ilan ettiler. Hâlbuki Darwin, son dönemin en dindar bilim adamlarındandı ve son derece temiz ve yüce bir dinî ruha sahibti.

Bundan dolayı Darwinizm din karşıtı bir ekol olamaz. Çünkü hiç kimse Darwinizm’i bizzat Darwin’den daha iyi anlayamaz. Eğer din ile böyle bir çelişkisi olsaydı, bu çelişkiyi herkesten önce o kavrardı. Mevcut dini ruh, evrime ters düşer. Niçin? Çünkü dindar insan, kendi dininin, Tanrı’nın dini olması dolayısıyla dünyadaki en üstün gerçek olduğunu düşünür. Bu nedenle var olan şey, en üstün ve değişmez gerçektir. Kendi dininin asıl olduğuna inanan her dindar böyle bir çıkarımda bulunuyor ve ister istemez evrim ve değişime karşı çıkıyor. Bu tür karşı çıkışlar, gerek Avrupa’ya, gerek İslam ülkelerinde olsun, topluma dindarların hâkim oluşu bütün dönemlerde açıkça görülür. Fakat Kur’an’da bu evrim çeşitli şekillerde, hem tabiatla hem bitkide hem hayvanda hem

insanda hem de bizzat peygamberin örnek psikolojisinde söz konusu edilmiştir.”²⁵

Günümüz evrimcilerine ciddi anlamda kaynaklık teşkil eden ve ilham kaynağı olan şu ifadeler bir Müslüman zihniyetinden kaleme dökülmüş satırlar olamaz. İslam itikadını bütün parametreleriyle zapteden kişinin kolaylıkla kavrayabileceği bu durum maalesef ki bazı gafil Müslümanlar tarafından halen idrak edilebilmiş değildir. Dini adeta bir aksesuar aracı olarak algılama ve dolgu maddesi derekesine düşürme şuursuzluğundan kaynaklanan bu tutum ahireti heba etme neticesine münker olabilecek kadar tehlikelidir oysa. Allah ﷻ’a sığınırız.

Redd-i Miras Yapan Bir Şii

Herşeyden önce Şeriatî, bizim inancımızı, değerlerimizi, müktesebatımızı önemseyen ve hatta büyük bir kısmına karşı olan bir Şiidir.

Bunu gizlemeden, saklamadan açıkça tasrih etmektedir. Geleneksel Şii itikadını yer yer tenkit eden Şeriatî, bu anlamda da kendince şekillendirdiği bir Şii itikadını benimsemektedir.

Benimseyip tasvip ettiği Şiilikle ilgili şöyle diyor Şeriatî: “Görece birkaç şeye teslim olan veya dînî usulleri, mezhebi usulleri ayrı olan ya da İslam, üç değişken ilke iken; Şia iki değişken ilke olan bir mezhep statüsü değildir. Şia İslam’dır, başka bir şey değildir. Bence Şia İslam’ı kavramanın bir türüdür.”²⁶

Şiilik hakkında başka ifadeleri de şöyle: “Şiilik ise İslam tarihinde yüzünü ve yönünü Muhammed’in varisi, adalet ve hakikat İslam’ının sembolü olan Ali’nin “hayır”ıyla belirginleştirmiş olan İslam’dır. Bu, onun tarafından halife seçim şurasında aristokrasi ve maslahat İslam’ının Abdurrahman’a cevap olarak söylediği “hayır”dır. Bu “hayır” İslam tarihinde Şii hareket taraftarlığı olarak tâ Safevîler öncesinde ehl-i beyt sevgisi ve Ali takipçiliğiyle tanınan bir grubun toplumsal, sınıfsal ve siyasal rolünün simgesiydi.

Bu hizbin yapısı Kur’an ve Sünnet’e dayalıydı. Ama bu Kur’an ve Sünnet, Emevî

Abbâsi, Gazneli, Selçuklu, Cengiz, Timur ve Hulagü hanedanından değil, Muhammed hanedanından gelmeliydi.

Oysa İslam tarihi şaşırtıcı bir yol izledi. Bu öyle bir yol ki onda Peygamber'in ailesi ve gerçek imamlar değil, Arap, acem, türk, tatar ve Moğol kalın enselileri, güç sahipleriyle sülale ve hanları, İslam ümmetinin rehberliği İslam peygamberinin hilafeti hakkına sahiptiler."²⁷

Şiiliğin temel esası olarak kabul edilen "İmamet" akidesini de şöyle anlatıyor Şeriatî: "İslam'ın sosyal hedefi, ümmet oluşturmaktır. Şia'nın önemle vurguladığı imamet istihlakı da bu kökün türevidir. İmamet'in görevi (risaleti), ümmetin varlık felsefesi ve manasına dikkat ile belirlenir. İmamet, ümmete, bu yolda ve nihai hedefe varışta, hidayet ve rehberlik eden bir rejimdir. Ayrıca, Kur'an'da müspet bir sıfat olarak İslam peygamberine isnat edilen 'ümme' sıfatı da bunun türevidir ve ümmet ile aynı kökü paylaşır. Kur'an, birçok kere ümmetin risalet ve yolunu açıkça ortaya koyuyor."²⁸

Hulasa

Şeriatî'nin birçok eserini okumuş biri olarak onun eserlerinde yer alan vartaların bir hayli fazla olduğunu söyleyebiliriz rahatlıkla. Bir makalenin hacmini ve amacını aşmamacak şekilde belli başlı bazı örnekleri serdettimiz bu yazıdakiler ise akıllıya işaret olması kabilindedir. Bu dinin kanun ve kaidelerini Allah ﷻ ve Resulü ﷺ'nün vaz' ettiği, itikadî ve amelî istikametimizi Kur'an ve Sünnet'in çizdiği çerçeveye göre belirlememiz gerektiği hiçbir Müslümanın itiraz edemeyeceği bir hakikattir.

O halde bu ölçüye uymayan sözleri, fikirleri, davranış ve tutumları hiç tereddüt göstermeden reddedilmeliyiz. Bu bizim inancımızın, istikametimizin ve imanımızın bir gereğidir. Çok daha fazlasını kendi müktesebâtımızda bulabileceğimiz fikirleri dışarıdan ithal edilen menbalardan almamalı ve "bizim" diyebileceğimiz kişilerden almayı öğrenmeliyiz. Aksi takdirde kuru bir özentî, yaman bir entelektüellik tekellüfü ve süslü cümleler kurma

ve duyma uğruna imanımızı tehlikeye atma durumuyla karşı karşıya kalacağız Allah muhafaza.

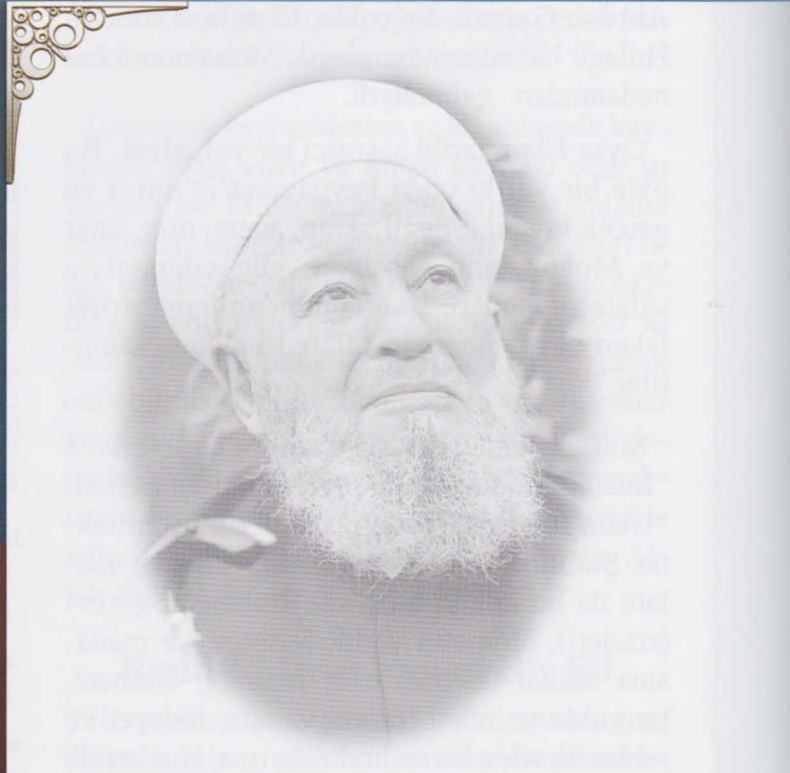
Bu denli tehlikeli hollere maruz kalmamak için, uçuruma giden yolları kapama adına gençliği Şeriatî gibilerinin eserleri, fikirleri, konuşmaları ve tutumlarından uzak tutmak eslem yoldur.

Dipnot

- 1 Ali Şeriatî, Dine Karşı Din, Fecr, Ankara, 2009, s. 58
- 2 Ali Şeriatî, Ali Şiası & Safevî Şiası, Fecr, 2009, s. 7
- 3 Ali Şeriatî, Anne Baba Biz Suçluyuz, Ay ışığı Kitapları, İstanbul, 2004, s. 60
- 4 Şûrâ, 11
- 5 Ali Şeriatî, İslam Nedir Muhammed Kimdir, Fecr, Ankara, 2017, s. 573-74
- 6 Ali Şeriatî, Hac, Şura, Baskı: VII, s. 22,29, 61, Hatta akideten caiz olmayan bu ifadeyi tamlık ve sonsuz bir yüceliği belirtmek için en iyi kavranabilir deyim olarak nitelenmektedir. Bkz. Ali Şeriatî, İslam Sosyolojisi Üzerine, Düşünce Yayınları, İstanbul, 1980, Baskı: II, s. 105-106
- 7 Ali Şeriatî, Hac, s. 35
- 8 Ali Şeriatî, Hac, s. 48
- 9 Ali Şeriatî, Hac, s. 48
- 10 Ali Şeriatî, Hac, s. 49
- 11 Ali Şeriatî, Hac, s. 52
- 12 Ali Şeriatî, Hac, s. 53
- 13 Ali Şeriatî, Hac, s. 60
- 14 Ali Şeriatî, Hac, s.64
- 15 Ali Şeriatî, Hac, s. 58
- 16 Ali Şeriatî, Hac, s. 39
- 17 Ali Şeriatî, İslam Nedir Muhammed Kimdir, s. 514 vd.
- 18 Ali Şeriatî, Muhammed Kimdir, s. 147
- 19 Ali Şeriatî, Muhammed Kimdir, s. 508
- 20 Ali Şeriatî, İslam Nedir Muhammed Kimdir, s. 146
- 21 Ali Şeriatî, Anne Baba Biz Suçluyuz, s. 60
- 22 Ali Şeriatî, Kendini Devrimci Yetiştirmek, s. 42
- 23 Ali Şeriatî, Kur'an'a Bakış, s. 13
- 24 Ali Şeriatî, Ebuzer, 14-15
- 25 Ali Şeriatî, İslam Nedir Muhammed Kimdir, s. 70-71
- 26 Ali Şeriatî, Anne Baba Biz Suçluyuz, s. 55
- 27 Ali Şeriatî, Ali Şiası & Safevî Şiası, s. 13
- 28 Ali Şeriatî, Hür Düşünce Mektebi, Birleşim Yayın Dağıtım, 1989, Ankara, s. 45

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

● Kur'ân'a sarılalım, yoksa sıkıntılar başımızdan eksik olmaz.

● “Biz Kur'ân'a dönersek aç kalırız” diyenler var ya, o hâinler var ya, Kur'ân okuyan çocuklar hürmetine gökten damla damlıyor da, yerden rızıklar bitiyor da yiyorlar.

Onlara da Kur'ân bakıyor, haberleri yok. Zannediyorlar ki Kur'ân'dan ayrılıp besmelesiz kitaplara devam edersek büyük adam oluruz. Yalan, yalan, yalan. Yâ **Rabbim!** Doğrudan ayırma bizi.

● Kur'ân bizim rûhumuzun rûhudur arkadaşlar. Hatta daha da yakındır.

● Kur'ân-ı Kerîm'e sarılmak; onu yükseğe koymak veya çok okumak değildir. Ya nedir? Emirlerini tutmak ve yasaklarından kaçmaktır.

● Müslümanın sabunu istiğfardır.

● Kırdığımız çanakları düzeltelim, yoksa bela gelir.

● **Efendi Babam** (*Kuddise Sirruhû*) derdi ki: “**Âdem** (*Aleyhisselâm*) bile istiğfarla yaşadı oğlum.” Yâ **Rabbi!** Sana sığındık, istiğfara ehil eyle bizi.

● Kayarsın ama hatanı bil ve dön. İşte bu çok makbul.

● Ne çanaklar kırdın, ne ayıplar yaptın ama hiç görmüyorsun yaptığın suçları.

● Çok istiğfar edeceğiz, Ümmet-i Muhammed’e çok dua edeceğiz.

● Tasavvuf yolu çoktur, bunların içinde en lüzumlu ve en uygunu sünnete yapışan ve bidatlerden kaçan büyüklerimizimizin yoludur.

● Bu kapıda gelinlik kolay değil. İğnenin tepesinde duruyormuş gibi olmak lazım.

● Tarikata girdiniz mi düşmanla harbe kalktınız demektir.

● Çorba, pilav lafla pişmez. Ateşle pişer, hatta ateş sönmeyecek ki pişsin. Aynı bu tarikat işi de öyledir. Devamlı ateş yanacak ki, kaynasın ve pişsin.

● Tarikata girse **Mevlâ**’ya ulaşacak. **Mevlâ**’ya ulaşamıyorsan bari O’nun evine (bir dostunun gönlüne) ulaş.

● Biz **Allâh**’a kavuşmak için, O’nun rızasını kazanmak için yaratıldık, O’na ibadet etmek için yaratıldık, hiçbir fert bundan hariç değildir.

● Kurtuluş **Mevlâ**’yı bilmekte ve ona ibadet etmektedir. Kurtaralım kendimizi.

● Ağalıkla kulluk bir arada olmaz.

● Bu dünyaya miraç etmeye (mânen yükselmeye) gelindi, başa bela olunmaya gelinmedi.

● Ne kadar ibadet ederseniz, o kadar kıymetli olursunuz.

● “**Peygamber Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bizleri maddî kirlilerden de temizliyor” deriz, peki bu nasıl oluyor? Mesela şöyle; yemek öncesi ve sonrası ellerimizi yıkamaydı, üzerimizi ve kullandığımız şeyleri necasetten pak etmemizi emrediyor.

● Türkiye halkı öyle bir millettir ki, **Allâh onlara** dünyaya hâkim olacak kuvvet verdi, iman şartıyla.

● İman; Kur’ân’ı bilmekle, **Rasûlül-lâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in hadîslerini bilmekle, **Allâh** dostlarının âyetlere ve hadîslere verdiği manaları bilmekle olur.

● İman, îkan (şüphesiz inanç) derecesine çıkarsa, sen o zaman her şeyi yaparsın. İnsan bu şekilde inansa, hiç çarşaf çıkarabilir mi? İkan derecesine çıkan o zaman ne der? “Daha var mı?” **Allâh** (*Celle Celâlühû*) cümlemizin îmânını, îkan derecesine çıkararsın. Âmîn!

● **Mevlâ** bizi çevirsin, ne kadar günahkâr da olsak O’na iman etmişiz. Bu iman, az bir şey değildir.

● Her şey bitmeye mahkumdur. Eğer o nefesleri iyi yere sarf edersen onlar bitmez.

● Dünya haberlerinden ne çıkar. Dünya fani, havadisi de fani. Ama fani dünyadan bâki âhiret kazanılıyor.

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKİH KURULU

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MAZERETSİZ KILINMAYAN NAMAZLARIN KAZASI VAR MIDİR?

Allah'a hamd, Peygamber Efendimiz'e salat ve selam ederiz.

Günümüzde din adına konuşan bazı kişiler, Müslümanların genelinin gittiği yola muhalefet ederek kaza namazının sadece unutarak veya uyuya kalındığından ötürü kılınmayan namazlar için olduğunu söylemektedirler. Özür olmaksızın kasıtlı olarak namazını kılmayan kişi için kaza namazının olmadığını iddia etmektedirler.

Bu görüş şaz görüş olup bazı zahirilerin görüşüdür.¹ Gerçek şudur ki; bilerek veya bilmeyerek vaktinde kılınmamış olan namazın kazası vardır. Ve yapılmalıdır.²

Namazı vaktinde kılmaya eda, vaktinden sonra kılmaya da kaza denir. Fıkıh kitaplarımızda kaza namazı konusu, va-

kit içinde eda etmek için yakalanamamış namazlar anlamına gelen “*fevâit*” başlığı altında işlenmiştir. Bu kelime çoğul olup tekili “*fâite*” dir.

Vaktinde eda edilememiş anlamına gelen “*fâite*” kelimesinin kaynaklarımızda kullanılması, kasten terk edilmiş namazların kaza edilemeyeceği anlamını taşımamaktadır. Aksine bu ifadenin kullanılması; Müslüman'ın haline hüsnü zan etmek içindir. Zira bir Müslüman, namazını kasten terk etmez. Vaktinde namazını eda eder. Ancak uyku ve unutma gibi elde olmayan birtakım mâzeretler sebebiyle namazını kaçırmış olabilir.

Bu konunun asıl temeli, İmam Mâlik'in, *Muvattâ* adlı eserinde rivayet ettiği şu Hadîs-i şerîftir:

İmam Mâlik'ten, o da İbn Şihab'tan, onun da Said b. el-Müseyyeb (*Allah onlardan razı olsun*)'ten rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*), Hayber'den dönerken, gecenin sonunda istirahat için konakladılar. (Orduyu) Sabah namazına kaldırması için Hz. Bilal, nöbetçi bırakıldı. Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ve ashabı da uyudular. Hz. Bilal, Allah Teâlâ hazretlerinin takdir ettiği kadar nöbet tuttu.

Sonra yüzünü fecrin doğacağı cihete doğru çevirip yüklerine yaslandı ve o şekilde uyuya kaldı. Güneş ışınları onların üzerine vuruncaya kadar ne Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ne Bilal ne de ordudan herhangi biri uyanamadı. Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) telaşla uyanıp Hz. Bilal'e:

-“**Ya Bilal!**” diye seslendi. Bunun üzerine Hz. Bilal:

-Ey Allah'ın Resulü, seni uyutan Allah beni de uyuttu dedi.

Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*):

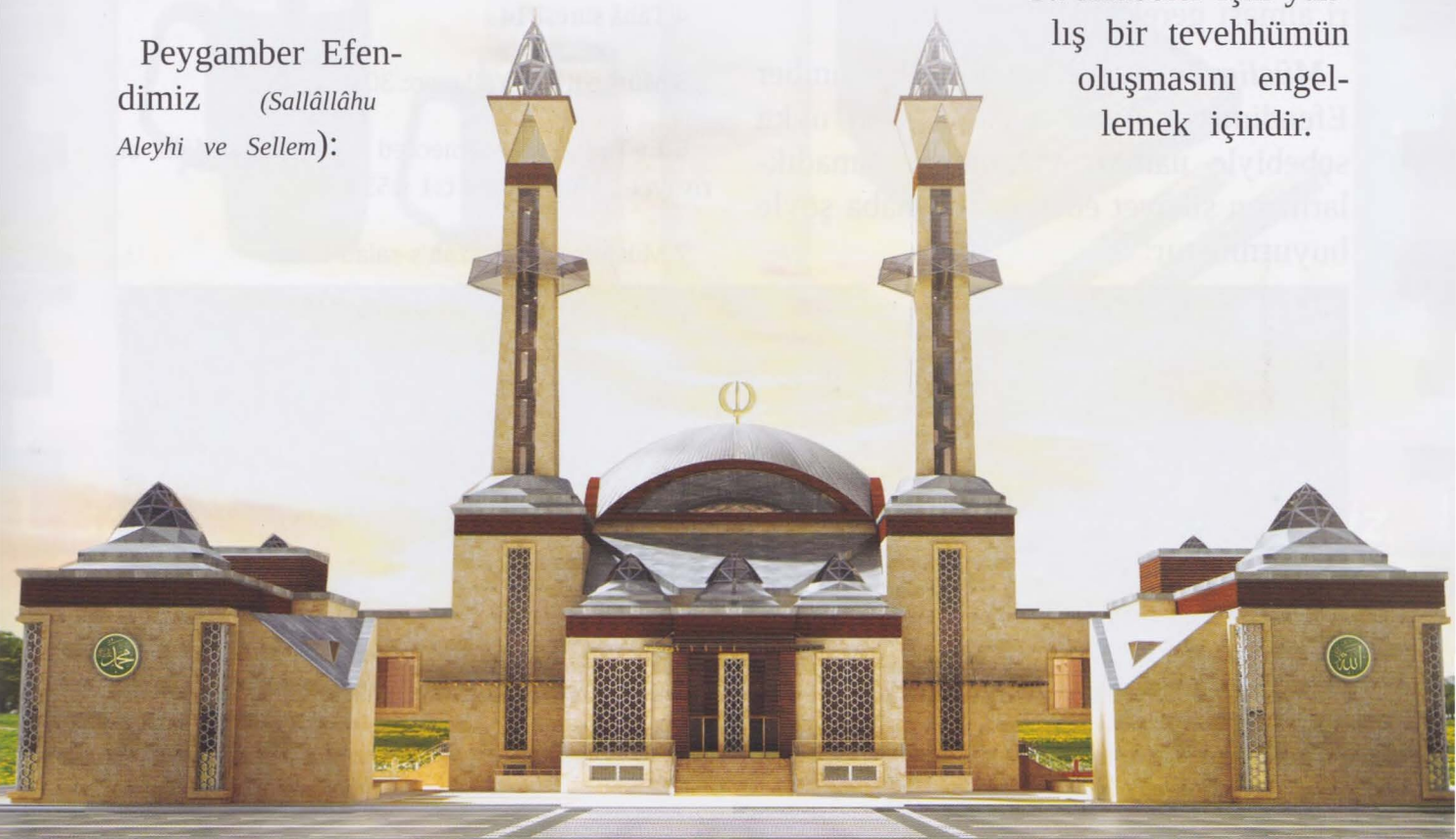
-“**Yüklerinizi bineklerinize yükleyin buradan gidiyoruz**” dedi. Ordu bir müddet gidince, Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*), Hz. Bilal'e ezan okumasını emretti. Sabah namazını kıldırdıktan sonra şöyle buyurdu:

-**Biriniz namazı unuttur da vaktinde kılamazsa, hatırladığında onu kaza etsin.³ Zira Allah Teâlâ Hazretleri şöyle buyuruyor: “Beni anmak için namaz kıl”⁴**

Bu hadîs-i şerîfin son kısmı bazı rivayetlerde şu şekildedir:

-“**Biriniz uyuyakalır veya unuttur da bir namazı vaktinde kılamazsa hatırladığı vakit o namazı kılın.**”⁵

İmam Muhammed (*Allah ona rahmet etsin*)'in *el-Muvattâ* rivayetine, *Et-Ta'liku'l-Mümecced ala Muvatta Mâlik bi rivayeti Muhammed* nâm bir şerh yazan Abdülhayy el-Leknevî; yukarıdaki rivayetle ilgili özetle şunları söyler: Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in hususiyetle “**uyuyan**” ve “**unutani**” zikretmesi bu kimseler için yanlış bir tevehhümün oluşmasını engellemek içindir.

Yani bunlar üzerine kalemin kaldırıldığına (günah yazılmadığına) dair rivayet olması bu kimselerin kaçırıldığı namazları da kaza etmesine gerek yoktur düşüncesini bertaraf etmek içindir.

Bu yüzden günahkâr olmamaları, namazı kaza etmemelerini de gerektirmez. Aksine hatırladıkları zaman bu namazları kaza etmeleri gereklidir.

Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) kasten namazını terk edenin de namazını kaza etmesinin gerekliliğini, hususiyetle zikretmedi. Zira uyuya kalan ve unutan kişi için tevehhüm edilen illet, kasten namazı terk eden kişide olmadığı gibi, farzı terk etmeyi gerektiren bir özrü de yoktur. Uyuya kalan ve unutan kişi mazur oldukları halde vakit çıktıktan sonra namazlarını kaza etmekle yükümlü iseler mazereti olmadığı halde vaktinde kılamayan kişinin kaza ile mükellef olması evleviyetle sabit olmuştur.⁶

Uyku ve unutma emsali bir özür sebebiyle namazı vaktinde kılamayan kişi günahkâr olmaz. Şu kadar var ki namaz vaktini kaçırmamak için gerekli tedbirleri alması gerekir.

Müslim'in rivayetine göre Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) uyku sebebiyle namazı vaktinde kılamadıklarından şikâyet eden bazı ashaba şöyle buyurmuştur:

“Uyuya kalmakta bir ihmal yoktur. İhmal ancak (uyanırken) diğer namaz vakti gelinceye kadar namazı kılmayan-dandır.”⁷

Namaz muayyen vakitlerde yerine getirilmesi gereken bir ibadet olduğu için, mazeret bulunmaksızın vaktinde kılınmayıp kazaya bırakılması büyük günahdır. Vaktinde kılınmayan namazı kaza etmek, namazı terk etme günahını kaldırır. Fakat vaktinden sonraya bırakma günahını kaldırmaz. Bu günahın affı için tövbe ve istiğfar etmek gerekir. Rabbimiz günahlarımızı af edip bağışlasın. Âmin.

DİPNOT

1 Abdulhayy el-Leknevî, et-Ta'liku'l-Mümecced ala Muvatta Mâlik bi rivayet-i Muhammed c:1 s:550

2 İbrahim el-Halebî, Ğunyetu'l-Mütemellî/Haleb-i Kebir, El-Fetâvâ'l-Hindiyye, Şeyh Nizamuddin önderliğinde ilmî bir heyet

3 Muvattâ Mâlik bi rivayet-i Muhammed b. El-Hasen, Ebvabu's-salat bab: Er-Reculü yensa es-Salate ev tefutuhu an vaktiha

4 Tâhâ suresi/14

5 Müsnedi Ebi Ya'la, no: 3086

6 Et-Ta'liku'l-Mümecced ala Muvatta Mâlik bi rivayet-i Muhammed c:1 s:550

7 Müslim, Bab: Kazau's-salati-l'faite

Hadîs-i Şerîfler

Sehl İbni Sa'd (*Radyallahü anh*)'dan rivayet edildiği üzere, Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Allah yolunda bir gün hudut nöbeti tutmak, dünyadan ve dünya üzerindeki şeylerden daha hayırlıdır. Sizden birinizin kamçısının cennetteki yeri, dünyadan ve dünya üzerindeki şeylerden daha hayırlıdır. Kulun, Allah-u Teâlâ'nın yolunda akşam veya sabah erken vakitteki yürüyüşü de dünyadan ve dünya üzerindeki şeylerden daha hayırlıdır.”

(*Buhârî, Cihâd 6, 73, Bed'ü'l-halk 8, Rikâk 2; Müslim, İmâre 113-114*)

Abdullah İbni Abbâs (*Radyallahü anhüma*)'dan rivâyete göre Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*), Muâz ibni Cebel (*Radyallahü anh*)'ı Yemen'e vali olarak gönderirken şöyle buyurdu:

“Mazlumun âhından, bedduâsından sakın! Çünkü onunla Allah arasında bir perde yoktur.”

(*Buhârî, Zekat: 8; Müslim, İman: 27*)

Ebu Hureyre (*Radyallahu anh*) anlatıyor: “Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) buyurdular ki:

“Kimin üzerinde kardeşine karşı ırz veya başka bir şey sebebiyle hak varsa, dinar ve dirhem bulunmadığı (Kıyamet ve hesaplaşmanın olacağı) gün gelmezden önce, daha buradayken helâlleşsin.

Aksi takdirde o gün, sâlih bir ameli varsa, o zulmü nisbetinde kendinden alınır. Eğer hasenatı yoksa, arkadaşının günahından alınır kendisine yüklenir.”

(*Buhari, Mezalim 10, Rikak 48; Tirmizi, Kıyamet 2, (2421).*)

Hz. Enes (*Radyallahu anh*) anlatıyor: “Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Cennete giren hiç kimse dünyaya geri dönmek istemez, yeryüzünde olan her şey orada vardır. Ancak şehid böyle değil. O, mazhar olduğu ikramlar ve üstünlükler sebebiyle yeryüzüne dönüp on kere şehit olmayı temenni eder.”

(*Buhârî, Cihâd 5, 21; Müslim, İmâret 108, 109, (1877); Tirmizî, Fedâilu'l-Cihâd 13, (1643); Nesâî, Cihâd 30, 6, 32.*)

Hz. Bureyde (*Radyallahu anh*)'dan rivayet edildiği üzere, Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) buyurdular ki:

“Karanlıkta mescide gidenlere, Kıyâmet Günü tam bir nâra kavuşacaklarını müjdele!”

(*Ebu Davud, Salat 50, (561); Tirmizi, Salat 165, (223).*)

Abdullah İbni Abbas (*Radyallahü anhüma*) anlatıyor: “Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) **Mirac Gecesi**'nde, meleklerden mürekkep bir cemaate her uğrayışında:

“Hacâmat olmaya devam et! Ümmetine de hacâmat olmalarını emret!” derlerdi.”

(*Tirmizi, Tıbb 12, (2054).*)

Ebû Hureyre (*Radyallahü anh*)'dan rivâyete göre, Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Soy ve sopunuzu öğreniniz ki, ziyaret edip tanışıp bilişip akrabalık bağlarınızı koparmamış olursunuz. Çünkü akrabalar arası bağların koparılması, aile içinde sevgi, malda bolluk ve ömrün uzamasına sebeptir.”

(*Ebû Dâvûd, Edeb: 110*)

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

PEYGAMBER EFENDİMİZ ﷺ'İN MÎRAC'TA CEHENNEM EHLİNİN HALLERİNİ MÜŞÂHEDE ETMESİ

Mîrac, Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in en büyük mucizelerinden biridir. Dünya ehline "İnşikâk-ı Kamer" mucizesini gösterdiği gibi, sema ehline de **Mîrac** mucizesini göstermiştir.

Hiç kimseye nasip olmamış bu özel randevu da Mevla Tela, Resûlünü **Mescid-i Haram**'dan alıp evvela **Mescidi Aksa**'ya götürdü. Oradan da göklere yükseltip yedi kat semayı gezdirdi. Cenneti ve Cehennemi gösterip Arş ve Kürsü'yü geçerek bilinmeyen makamlara çıkardı.

Şekilden ve mekândan münezzeh, keyfiyetten arî olarak o yüce makamda görüştü.

Bu öyle bir makam ki; oraya hiçbir peygamber çıkmamış ve hiçbir melek orada ne olduğunu bilmiyor. Cebrail (Aleyhisselam) bile **Sidretü'l-Müntehâ**'dan öteye geçememişken, bu yüce devlet, bu büyük bahtiyarlık ancak Peygamber Efendimize nasip oldu.

Mîrac'ın iki aşaması vardır:

Birincisi; Peygamber Efendimiz'in Mescidi Haram'dan, Mescidi Aksaya götürülmesidir ki, Kur'an-ı kerim İsrâ Süresi: 1. Ayeti kerimesinde bunu zikreder. Bu aşama, gece yürüyüşü anlamında "İsrâ" ismini alır.

İkinci aşama ise; Peygamber Efendimiz'in Mescidi Aksa'dan, **İlâhi** âlemlere yükselip urûc etmesidir. **Mîrac** dediğimiz göklere ve daha ötelere yapılan bu yolculuk ise, **Necm Süresi**'nde geçer ve pek çok hadis-i şeriflerde de ayrıntılı olarak anlatılır.

Allah-u Teala, Peygamber Efendimiz'i Mîrac daveti ile müşerref kılmasının sebebini; "...**Ona bazı ayetlerimizi göstermek için..**" (İsrâ: 1) şeklinde beyan buyurmuştur. Dolayısıyla, Efendimiz Mîrac yolculuğu esnasında Allah-u Teala'nın nice ayetlerini gördü ve birçok olaylara şahid oldu. Cenneti gezdi, Cehennem'i gördü. Allah'ın yarattığı mükevvenâtı, melekût alemini, esrar ve ceberrut âlemini ve bütün semâvâtı gezdi. Arş'ı, Kürsü'yü ve daha nice gizli âlemleri temaşa edip şekilden şemalden münezzeh, keyfiyetten ve mekândan arî olarak Rabbiyle görüştü ve tekrar geri döndü.

Peygamber Efendimiz geri döndüğünde ise henüz yatağı soğumamıştı, abdest aldığı ibrikte bulunan su ise hala sallanır vaziyetteydi.

Yani beşerî manada mekân ve zaman mefhûmu ortadan kalkmıştı, Mevla teala zaman içinde zaman yaratmış ve tüm bu olaylar çok kısa bir zaman içinde vukû bulmuştu. Bu ilâhî ikram, bütün beşerî perdelerin kaldırılıp idrâklerin ötesinde, ilâhî ölçülerle gerçekleşen çok büyük bir lütuftu.

Cehennem ehlinin ibret verici halleri

Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bu mukaddes yolculukta, pek çok hâdiseye şâhid olduğu gibi, Cehennem ehlinin hallerine de muttali oldu. Bunlardan bir kısmını da, ikaz mahiyetinde bizlere haber verdi. Değişik kaynaklarda ve muhtelif rivâyetlerde zikredilen, Cehennem ehlinin hallerini beyan eden bu hadisi şeriflerin haberlerini, mümkün merteye bir araya toplayarak sizlere aktarmaya gayret edelim.

Haksız yere adam öldürenler:

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Birtakım adamlar gördüm. Melekler ateşten bıçaklarla onları boğazlıyorlardı, onlar tekrar diriliyorlar, görevli melekler tekrar boğazlıyordu.

- **Bunlar kimlerdir ey Cibril?** Diye sordum.

- **Bunlar dünyada haksız yere adam öldürenlerdir,** diye cevap verdi.”

Dünyada yapılan her amelin ahirette -ama iyi ama kötü- mutlaka bir karşılığı vardır. Demek ki, dünyada haksız yere birini öldürmek, âhirette ateşten bıçaklarla devamlı boğazlanıp azap olunmaya sebep olur.

Yetim malı yiyenler

“Sonra baktım yine birtakım adamlar gördüm ki, dudakları deve dudağı gibi kocamandı.

Görevli melekler onların dudaklarını keşiyor ve ellerinde bulunan cehennemde kızdırılmış ateş parçalarını o kimselerin ağızlarına atıyorlardı. İşte o ateş onların içlerini yakıp kavuruyor ve makatlarından, (altlarından) çıkıyordu. O kimseler de fer-yat edip bağırıyorlardı. Cebrail (Aleyhisselam)’a sordum:

- **Bunlar kimlerdir?**

- **Bunlar dünyada haksız yere yetim malı yiyenlerdir,** dedi.”

Kul haklarına, garip gurebânın, yetim yetemânın hakkına çok dikkat etmelidir. Özellikle, tüyü bitmedik yetimin hakkı bulunan Devlet Malı’nı kullanma konusunda yetkili olanlar, çok daha fazla dikkat etmelidir. Şayet milletin menfaatine ve gereken yerlere kullanırlarsa, elbette ecirleri de büyük olur. Fakat “Devletin malı deniz, yemeyen domuz” anlayışıyla hareket edip devletin malını kendi ceplerine indirenler veya yakınlarına peşkeş çekenler; tüyü bitmedik yetimlerin hakkını yemiş olurlar ki, bu kimseler filhakika karınlarına ateş yemekteler. Nitekim Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

“**Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, karınlarına ancak ateş yemiş olurlar. Ve (onlar) yakında alevli bir ateşe gireceklerdir.**” (Nisa: 10)

Rabbim bizleri kul hakkıyla huzuruna çıkmaktan muhafaza eylesin!

Ağızdan çıkan söze dikkat etmeyenler

Sonra Cebrâil (Aleyhisselam) Resûlüllah (Sallallahü aleyhi ve Sellem)’i küçük bir taşın yanına getirdi. Bu taşın içinden büyük bir öküz çıkıyor ve daha sonra çıktığı yere dönmek istiyor ama bir türlü muvaffak olamıyordu. Cebrail (Aleyhisselam) bu kimseleri şöyle tarif etti:

“Bu, bir söz söyleyip sonra söylediğine pişman olan, fakat istediği halde sözünü geri alamayan kimsenin misalidir”

Onun için bir laf söylerken iyi düşünüp öyle konuşmalı. Zira Rabbimiz bizlere iki kulak bir dil vermiş. Neden?.. İki düşünüp bir söyleyelim diye... Aklımıza, ağızımıza gelen her şey söylenir mi? Önce bir durup şöyle bir yutkunmalı. Çünkü, fevri davranıp söylediğimiz sözden belki gün gelir pişman olabiliriz. Nitekim Hz Ali (*Radyallahü anh*) şöyle buyurdu:

“Bir söz ki, şayet söylenmemişse senin esirindir, ama ağızdan çıktımı sen onun esiri olursun.”

Hız. Ebu Bekir (*Radyallahü anh*) ise ağzına çakıl taşları koyarmış. Niçin?..

Lüzumsuz meseleler konuşmamak için... Yani konuşacağı zaman ağzında taşlar takır tukur ses çıkarınca, şöyle bi durur ve: “Ben bu taşları boşuna koymadım. Söyleyeceğim şey hayır mı, şer mi?” diye düşünür, eğer hayırsa taşları çıkarıp söyler, değilse susarmış.

Faiz yiyenler

Daha sonra Peygamber Efendimiz’e başka bir takım insanlar gösterildi. Bu kimselerin karınları ev gibi kocamandı. Dışarıdan bakıldığında karınlarının içi görünüyordu, içlerinde yılanlar akrepler vardı. Bu adamlar ayağa kalkmaya çalışıyorlar ama karınlarının büyüklüğünden sebep kalkamıyor ve yüz üstü yere kapaklanıyorlardı. Bunlar Firavun ve efradının yolu üzerinde bulunuyorlardı. Firavun ve adamları sabah ve akşam ateşe arz edilirken işte bu kimseleri çiğneye çiğneye geçiyorlardı, fakat onlar yerlerinden kıpırdamıyorlardı. Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)

“Ey Cibril! bunlar kimlerdir?” diye sordu. Cebrâil (*Aleyhisselam*)

“Bunlar faiz yiyenlerdir.” Dedi.

Zina edenler

Resûlullah’a başka bir grup insan gösterildi. Bu kimselerin önlerine sofralar kurulmuş, taptaze etler, pizolalar ikram edilmişti. Ama o kimseler ne gariptir ki, kendilerine ikram edilen o taptaze tertemiz etleri yemiyorlardı da, etraftaki bayatlamış, kokuşmuş, kurtlanmış leşlerin etlerini yiyorlardı. Rasûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*):

“Bunlar kimlerdir Ey Cebrail!” diye sordu. Cebrâil (*Aleyhisselam*):

“Bunlar zinâkarlardır. Allah’ın helal kıldığı tertemiz gül gibi eşlerini bırakırlar da, Allah’ın haram kıldığı başka kadınlara giderler, diye cevap verdi.

Zina eden ve çocuklarını öldüren kadınlar

Sonra Peygamber Efendimize bir takım kadınlar gösterildi. Bunların bir kısmı göğüslerinden asılmış, bir kısmı da baş aşağı ayaklarından asılmışlardı. Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)

- **Ey Cibril, bunlar kimdir,** diye sordu. Cebrail (*Aleyhisselam*):

- **Bunlar zina eden ve çocuklarını öldüren kadınlardır,** dedi.

Namaz kılmayanlar

Peygamber Efendimiz daha sonra bazı kimselerin başlarının büyük bir taşla ezilmekte olduğunu gördü. Ezilen baş tekrar eski haline dönüyor, görevli melekler tekrar onların başını taşla eziyorlardı. Bu azap hiç ara vermeden böylece devam ediyordu. Efendimiz (*Sallallahü aleyhi ve Sellem*):

- **Ey Cebrâil, bunlar kimlerdir,** diye sordu. Cebrâil (*Aleyhisselam*)

- **Onlar farz namazlarını kılmayan, namaz kılmaktan başları ağırlanan kimselerdir,** dedi.

Zekât vermeyenler

Peygamber Efendimize başka bir grup insan gösterildi. Üzerlerinde sadece avret yerlerini kapatan yamalı elbiseler vardı. Bunlar, tıpkı hayvanların otlaması gibi otuyorlar ve dikenleri, zakkumu, cehennem kızgın taşlarını yiyorlardı. Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

- **Ey Cebrâil, bunlar kimlerdir,** diye sordu. Cebrâil (Aleyhisselam)

- **Bunlar mallarının zekâtlarını vermeyenlerdir,** diye cevap verdi.

Taşıyamayacağı yükü yüklenenler

Peygamber Efendimize bir adam gösterildi. Bu adam büyük bir odun yığını biriktirmişti. Bunları kaldırmaya, taşımaya çalışıyor fakat buna gücü yetmiyordu. Buna rağmen o kimse hala bunun üzerine başka odunlar yığmaya çalışıyordu. Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)

- **Ey Cebrâil, bu kimdir,** diye sordu. Cebrâil (Aleyhisselam)

- **Bu adam senin ümmetinden insanların emanetlerini yüklenen bir kimsedir. O, aldığı emanetlerin yükünü taşıyamazken, bunları azaltmak yerine daha fazlasını almaya çalışır,** dedi.

İnsanları fitneye düşüren hatipler

Peygamber Efendimize bir takım insanlar gösterildi. Bu kimselerin dilleri ve dudakları demirden makaslarla kesiliyordu. Kesilen yer hemen eski haline dönüyor ve aynı azap sürekli tekrar ediyordu. Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

- **Ey Cebrâil, bu kimdir,** diye sordu. Cebrâil (Aleyhisselam):

- **Onlar, sözleri ile insanları fitneye düşüren hatiplerdir,** dedi.

Gıybet edenler

Peygamber Efendimize başka bir grup insan gösterildi. Vücutlarının yanık kısmındaki etlerden kesilip zorla ağızlarına konuyor ve görevli melekler tarafından onlara; “kardeşinin etini yediğin gibi haydi bunu da ye!” diyerek zorla yediriliyor ve bu şekilde onlara azap ediliyordu. Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

- **Ey Cebrâil, bunlar kimdir,** diye sordu. Cebrâil (Aleyhisselam)

- **Bunlar, insanların arkasından kötüleyip gıybetlerini yapan, insanlarla alay edenlerdir,** dedi.

İçki içenler

Sonra bir takım kimseler gösterildi Peygamber Efendimize... Bunlar susuzluktan yanıp feryad ederek su istiyorlardı. Onların bu isteklerine karşılık ateşten kadehlerle kaynar sular verilip içmeye zorlanıyorlardı. Onlar bu kadehi ağızlarına yaklaştırdıkları zaman o suyun sıcaklığı ve şiddetli kaynamasından dolayı yüzlerinin etleri pişerek kadehin içine dökülüyordu. İçtiklerinde ise, bağırsakları parça parça olup makatlarından dışarı dökülüyordu.

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

- **Ey Cebrâil, bunlar kimdir,** diye sorunca Cebrâil (Aleyhisselam) şöyle cevap verdi:

- **Bunlar, ümmetinden şarap ve keyif verici şeyleri içen (ve tevbe etmeden ölen)ler.**

Ana-babasına isyan edenler

Bundan sonra, başka bir takım kimseler gösterildi. Bunlar ateşte azap ediliyordu. Bu kimseler üzerine zebaniler musallat olmuştu, feryad ettikçe de görevli melekler ateşten kamçılarla onları dövüyorlardı. Bunların azapları pek çetindi. Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

- **Bunlar kimlerdir?** Diye sorunca, Cebrâil *(Aleyhisselam)*:

- **Bunlar ana ve babalarına isyan ederek karşı gelenlerdir,** dedi.

Peygamber Efendimiz bu Mîrac yolculuğunda daha neler gördü neler... Böylece, dünyada cürüm işleyen ve tevbe etmeden ölen günahkârların âhiretteki acınacak hallerini bizlere dünya misaliyle açıkladı.

Günahından tevbe eden, hiç günah işlememiş gibidir

İşte böylesine kötü akıbeta maruz kalmamak için, şayet içimizde cehennem ehlinin kötü amellerini yapanlarımız varsa, bir an önce tevbe etmeli ve bu azaplara düşer olmaktan kurtulmalıyız. Kul hata edebilir, gaflete düşüp günah işleyebilir, zira: **“İnsan hata etmek ve unutmaktan mürekkep (toplanmış) tir.”** Dolayısıyla insanın kusur edip günah işlemesi şaşılacak bir şey değildir. Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir Hadisi şerifinde:

“İnsanoğlunun herbiri hatâkârdır. Ancak hatâkârların en hayırlısı (işlediği günahından pişman olup) tövbekar olandır.” buyurarak, bu hususa dikkat çekmiştir.

Bu itibarla insanın günah işlemesi şaşılacak bir şey değildir, şaşılacak olan şey, günahattan sonra tövbe etmemek, manevi kirlerden temizlenmeye çalışmamaktır.

Tövbe etmek geçmişi kesip atar. Nitekim Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

“Günahından tevbe eden, hiç günah işlememiş gibidir” buyurmuştur.

Fakat, nedense tevbe etmek konusunda bir gevşekliğimiz var, “ha bu gün, ha yarın tevbe ederim” derken, ölüm gelip çatıyor da maalesef insanoğlu tevbe edemediği ölüp gidiyor. İşte Efendimiz buna da dikkat çekiyor ve:

“Cehennem ehlinin çoğunu tövbe etmeyi geciktirenlerden buldum.” buyuruyor.

Halbuki “ilerde tövbe ederim” diyerek tevbeyi ertelemek, elinde olmayan bir şey hakkında konuşmaktır.

Çünkü hiç kimsenin yarına çıkmaya garantisi yoktur. Hem, bu gün terk edemediğin o kötü amelleri, yarın nasıl terk edeceksin?

Bu gün seni günaha sevk eden bu nefis ve şeytan yarın olmayacak mı?.. Ayrıca insan bir şeyi yapa yapa o şey artık alışkanlık haline gelir ki, alışkanlıkları bırakabilmek daha da zordur. Öyleyse hiç geciktirmeden ertelemeden, bir an önce tövbe etmek lazımdır, çünkü iki kimseye tevbe nasip olmaz:

1-Tevbeyi tehir eden.

2-Tevbe ederim diye günah işlemeye devam eden.

Kıymetli Okurlarım!

Her an tövbe kapılarının açık tutulması ilahi bir lütuftur. İnsan unuttuğu zaman hatırlar düştüğü zaman kalkar, şeytana uyduğu zaman tövbekar olur ve her zaman o kapıyı açık bulur. Yeter ki Allah’a yönelelim ve Ondan affımızı isteyelim.

Kimler bugüne kadar ne yapmış ve ne etmişse, tüm hayatı isyanla, hatta şirkle bile geçmiş olsa, eğer tövbe ve istiğfar ederse, hiç şüphe yok ki Allah o kimseyi af eder!

Günah ne kadar büyük olursa olsun, Allah’ın mağfiretinden büyük olamaz. Vele ki, günahlar Everest Tepesi kadar büyük olsa dahi, **“Rahmetim gazabımı geçti”** buyuran Rabbimizin rahmeti yanında, okyanusta damla gibi kalır.

Fi emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

ÜMMÜ SELEME

(Radiyallâhü Anhâ)

2. BÖLÜM

Medîne'ye hicretten sonra, Hz. Ümmü Seleme (Radiyallahü anhâ) ve ailesinin güzel günleri başladı. Baskı ve zulüm olmadan özgürce İslamı yaşayabiliyorlardı. Bütün müslümanlar İslâmiyeti yaymak için, canla-başla çalışıyordu.

Ve Bedir Savaşı oldu. Müslümanlar, müşriklere karşı büyük bir zafer kazandılar. Müşriklerden 70 tanesi öldürüldü, 70 tanesi de esir alındı.

Bedir'de yaşadıkları bu ağır yenilginin intikamını almak isteyen Kureyş müşrikleri, daha büyük bir ordu topladılar ve Medine'de yeşeren İslam filizini koparmak için bütün hınçlarıyla saldırdılar.

Uhud'da müthiş bir savaş oldu. İslam Ordusunun ölüm fedailerini destanlar yazdılar. İşte o destan kahramanlarından biri de, Hz. Ümmü Seleme'nin kocası Ebû Seleme (Radiyallahü anh) idi.

Uhud Savaşı'nda büyük kahramanlıklar gösterdi. Şehâdet aşkıyla düşmanların üzerine yürüyüp olanca gücüyle mücadele etti. Bu cenk esnasında ağır yaralar aldı ve bu yaralar sebebiyle çok kan kaybetti.

Hz. Ümmü Seleme kocasının yaralarını sardı. Evinde onu istirahat ettirip güzelce tedavi etti. Ve zamanla bu yaralar iyileşti, Ebû Seleme ayağa kalktı.

Ümmü Seleme Vâlidemizin dul kalması

Müslümanlar güçlenip İslam Devleti'nin hudutları genişledikçe, düşmanları da her geçen gün artıyordu. **Kutn** bölgesindeki bazı kabîle reisleri, hala cahiliye devrindeki zulüm düzenlerini devam ettirmek istiyorlardı. Orada başlayan kışkırtma olayları ve bir isyan hareketi üzerine Peygamber Efendimiz, isyanı bastırmak üzere o bölgeye bir ordu gönderdi. Bu ordunun başına da Ebû Seleme (Radiyallahü anh)'ı tayin etti.

Bu askeri birlik kısa zamanda Kutn civârındaki âsîleri dağıttılar ve o bölgede asayişini temin edip birçok ganîmet elde ederek Medine'ye döndüler. Fakat dönüşte Hz. Ebû Seleme fenalaştı.

Çünkü bu savaşta çarpışırken mücadelelenin şiddetinden dolayı, Uhud'da aldığı eski yaraları yeniden açıldı. Ve tüm gayretlere rağmen kurtarılamayan bu destan kahramanı, şehâdet şerbetini içti. Böylece kocası şehid olan Hz. Ümmü Seleme dört çocuğu ile dul kaldı.

Hz. Ümmü Seleme, kocası şehid olmadan kısa bir zaman önce aralarında geçen bir sohbet esnasında kocasına şöyle demişti:

- İştittiğime göre; Cennetlik olan kocası vefât eden Cennetlik bir kadın, eğer başkasıyla evlenmezse, muhakkak Allah-ü teâlâ onu Cennette kocasıyla bir araya getirecektir. Aynı şekilde Cennetlik bir kadın vefât edince, Cennetlik olan kocası başkasıyla evlenmezse, muhakkak Allah-ü teâlâ onu da Cennete hanımı ile bir araya getirecektir.

Bunu söyledikten sonra kocasına şu teklifi yaptı:

- O halde, gel seninle sözleşelim. Ne sen benden sonra evlen; ne de ben senden sonra evleneyim!..

Ebû Seleme (*Radiyallahü anh*) bu teklifi biraz düşündü sonra dedi ki:

- Sen, beni dinler ve itâat eder misin?

- Tabi dinlerim. Ben sana itaat etmek ve sözünü dinlemek için danıştım.

Bu cevap üzerine Ebû Seleme:

- Öyleyse, sen benim sözümü dinle ve ben öldüğüm zaman sen evlen! Dedi, sonra da ona şu duâyı yaptı:

“Allahım! Ümmü Seleme’ye benden sonra, benden daha hayırlı, onu hor görmeyecek, incitmeyecek bir koca nasip et!..

Hastayken eşiyle arasında böyle bir konuşma geçen Ebû Seleme, bu duâyı yaptıktan kısa bir süre sonra da şehid oldu.

Ümmü Seleme (*Radiyallahü anha*) şöyle anlatır:

“Ebu Seleme vefat ettiği zaman Peygamber Efendimize gittim ve:

- Ya Resûlellah! Eşim vefat etti. Ben ne diyeyim, nasıl dua edeyim? Diye sordum. Resûlüllah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) bana şöyle dememi tavsiye buyurdu:

- Ey Allah’ım! Beni ve onu bağışla! Bana onun ardından, ondan daha hayırlı, daha güzel bir bedel ihsan eyle!

Kendi kendime; “Benim için Resûlüllah’ın en yakında ashabından olan Ebu Seleme’den daha hayırlı kim olabilir ki?” dedim. Sonra Allah bana bir azim verdi de, Resûlüllah’ın tavsiye ettiği duâyı okumaya devam ettim.

Efendimiz & ile izdivacı

Kocasının şehid olması üzerine iddet bekleyen Ümmü Seleme (*Radiyallahü anha*)’nın iddet süresi bitince, onu ve çocuklarını himaye etmek amaçlı evlenme teklifleri gelmeye başladı.

Zira Medine’de çocuklarından başka hiçbir yakını yoktu. Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer’de ona nikâh teklifinde bulunmuşlardı ama Ümmü Seleme uzak durmuş ve bu tekliflerin hepsini geri çevirmişti.

Daha sonra Efendimiz, ashabından Hatib b. Ebi Beltea'yı Kendisi için dü-nürlük yapmak üzere, Hz. Ümmü Sele-me'ye gönderdi. O da gelip şöyle dedi:

- Müjdeler olsun, ey Ümmü Sele-me! Resûlullah, Allahın emriyle seni nikâhlamak istiyor.

Bu büyük müjdeye rağmen Hz. Ümmü Seleme derin düşüncelere dalmıştı. Az sonra, cevap olarak dedi ki:

- Ey Resûlullahın elçisi! Hoş geldin, sefâlar getirdin, yalnız şu hususları

Resûlullah'a arz etmelisin: Ben yaşlı ve kıskanç bir kadınum. Olabilir ki, aksi bir davranışta bulunurum da, bu sebepten Allah'ın gazâbına uğramak-tan korkarım. Aynı zamanda yetim çocuklarım var. Bir de onların bakı-mı Kendilerine yük olmaz mı? Üstelik nikâhımı kıyacak olan yakınlarımdan, burada hiç kimsem yok!

Elçi bunları, aynen sevgili Peygamberimize arz edince, Peygamber Efendimiz onun bu mazeretlerine şöyle cevap verdi:

- Kıskançlığına gelince, Allah'a dua ederim kıskançlık duygularını izale eder.

Çocuklarına gelince senin çocukla-rın Benim de çocuklarımdır, ihtiyaçla-rı karşılanacaktır. Burada yakınlarınd- dan kimsenin olmadığına gelince, ister burada olsun ister olmasınlar, velîle-rinden hiç kimse Bizim evlenmemize karşı çıkmaz!..

Ve Allah'ın emriyle nikâhları kıyıldı. Böylece Ebu Seleme'nin hanımı için yapmış olduğu:

“Allahım, Ümmü Seleme'ye benden sonra daha hayırlı, onu hor görmeyecek, incitmeyecek bir koca nasib et.”

Duası kabul oldu ve Allah-u Teala Ümmü Seleme'yi insanların en hayırlı-sına hanım olmayı nasip etti.

Hz. Ümmü Seleme der ki:

“Bana tahsis edilen odada bir toprak çanak ve çanağın içinde de biraz arpa, bir el değirmeni, taştan yapılmış bir çömlek ile bir çömlek daha buldum.

Çömleğin içinde erimiş biraz yağ bulunduğunu gördüm. O arpayı alıp el değirmeninde öğüttüm.

Sonra onu çömlekte bulamaç kardım. Biraz yağ alıp ona kattım, katık ettim.”

İşte bu yemek Resûlullah ile ev halkı-nın düğün gecesi yemeği idi.

Bundan sonra Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Ümmü Seleme annemizin yetimlerini yanına aldı. Onun çocuklarını kesinlikle bir sorun haline getirmedi.

O öksüz çocuklar Efendimizin hane-i saadetinde babalarının yokluğunu hiç hissetmediler.

Zira artık yanlarında en merhametli, en müşfik ve bütün insanların en hayırlı ba-bası olan Muhammed Mustafa (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) vardı.

Böylece Efendimiz, Ümmü Seleme an-nemizin omuzlarından hayatın ağır yü-künü alıp hafifletmiş, onun yetimlerine babalık yapmış, bu muhtereme ve cefâ- kar hanıma hayat arkadaşı olmuştu.

DEVAM EDECEK

KISSADAN HİSSELER

MÂŞİTE HÂTUN VE ÇOCUKLARI

Kur'anı Kerim'de; **"Firavun'un ailesinden olup imanını gizleyen mümin kişi"** (Mümin: 28) olarak bildirilen bu kimsenin, Kıptî asıllı olup Firavun'un amcasının oğlu ve veziri olduğu rivayet edilir.

Bu vezir ve hanımı **Maşite Hatun**, Firavun'un sarayındaki gizli müminlerden olup ibadetlerini de gizlice yapıyordu.

Mâşite Hâtun çok bilgili, görgülü ve saygın bir hanımdı. Vezir hanımı olmasına rağmen, Firavunun isteğiyle onun kızına bakıyor ve eğitiyordu. Yani bir nevi Firavun'un kızının dadılığını yapıyor ve onun her şeyiyle ilgileniyordu.

Bir gün Mâşite Hâtun, Firavun'un kızının saçını tararken elindeki tarak yere düştü ve tarağı yerden alırken gayri ihtiyari **"Bismillah/Allahın ismiyle"** dedi. Bunu duyan Firavunun kızı birden bire döndü ve; **"O Allah kim, babamı kastettin değil mi?"** diye sordu. Mâşite Hâtun sustu ama Firavunun kızı: **"Allah dediğin benim babam değil mi?"** Diye ısrarla sorunca, Mâşite Hâtun cevap verdi:

- Hayır! Senin baban da benim gibi bir kuldur kızım. Benim dediğim, senin ve babanın da rabbi olan Allah'tır!

Firavunun kızı, hemen gitti ve bu olayı babasına anlattı. Buna çok kızan Firavun, Mâşite Hâtun ve çocuklarının derhal saraya getirilmesini emretti.

Askerler apar topar hepsini toplayıp Firavun'un karşısına çıkardılar:

- Senin benden başka bir rabbin mi var? Diye öfkeyle sordu Firavun. Mâşite

Hâtun eğmeden bükmeden cevap verdi:

- Benim Rabbim, Hz. Musa'nın Rabbi olan Allah'tır!

Bu cevabı duyan Firavun öfkesinden deliye döndü. Mâşite Hâtun'u bu inancından vazgeçirmek için zindana attırdı. Günlerce aç bırakıp ona çok ağır işkenceler yaptılar. Dininden dönmesi için zorladılar döv-düler, döv-düler... Fakat Mâşite'yi imanından döndüremediler.

Bu sefer onun çocuklarını getirdiler. Eğer inancından dönmez, Firavun'u ilah olarak kabul etmezse evlatlarını diri diri yakmakla tehdit ettiler.

Mâşite Hâtun bir anneydi, evlatları onun ciğerpâresiydi ama iman çok daha önemliydi.

Firavun, içerisi kızgın yağ dolu büyük bir bakır kazan hazırlattı ve annesinin gözü önünde çocuklarından birini diri diri kazana sokup kızgın yağın içinde etleri dökülene kadar yaktırdı.

Mâşite Hâtun imanında direnme-ye devam edince, diğer yavrusunu getirdiler. Mâşite Hâtun'un ve yavrusunun ağlamaları, feryât-ı fîğânları birbirine karışıyordu. Vicdanları körelmiş caniler acımadılar, o çocuğu da aynı şekilde, kızgın yağ dolu kazana daldırdılar.

Üçüncü çocuğu ise kundaktaydı, henüz süten kesilmemişti. O küçük yavruyu getirip Mâşite'ye yaklaştırdılar, çocuk annesinin kokusunu alınca ağlamaya ve süt emmek için annesinin memesini aramaya başladı.

- Eğer dininden dönmez, Firavunu ilah kabul etmezsen bu son yavrunu da öldüreceğiz, dediler.

Mâşite Hâtun, çocuklarının gözü önünde kızgın yağa atılmasına imanı

için tahammül edebilmişti. Fakat kundaktaki bebeğinin hali onu çok etkilemişti. Acaba, dedi. "son yavrumun yaşaması ve neslimin devamı için, Firavunu dilimle kandırsam mı?" diye düşündü. Yani, diliyle onların dediğini diyecek ama kalben inanmayacaktı. Zira böyle yapmasına ruhsat vardı.

İşte o anda, kundaktaki bebek dile gelip adeta haykırdı:

- Anne Sabret! Kardeşlerimi kaybettin, beni de kaybet ama imanını kaybetme! Vallahi cennete bir adım kaldı. Az daha sabret Anneee!..

Orada bulunan herkes şaşkınlık içinde donup kalmıştı. Bu olay onları yumuşatacağına inkârlarını ve öfkelerini artırdı. O küçük yavruyu da kızgın yağ dolu kazana attılar.

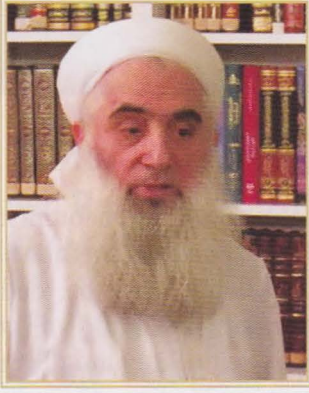
Sıra, Firavun karşısında bir iman abidesi duran Mâşite Hâtun'a gelmişti. Son sözünü söyledi:

- Sizden tek bir isteğim var, beni ve çocuklarımı aynı mezara gömün! İman kahramanı Mâşite Sultan'ın bu isteğini yerine getirdiler ve hepsinin kemiklerini aynı kabre koydular.

Übey İbni Ka'b (*Radyallahu an-h*)'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

"Miraca çıktığım gece, bir yerde çok güzel bir koku aldım. Bu kokunun nereden geldiğini Ceb-rail (Aleyhisselam)'a sordum, şöyle dedi:

- Bu koku, Firavun'un kızının tarakçısı olan kadının ve çocuklarının kabrinden geliyor.

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

KADERE İMAN ETMEMEK KÂFİRLİKTİR! -1-

Zamanımızda bir takım câhiller ve sapıklar türetilmiştir. **Kadere îmân Kur'ân'da yoktur, hadîslerle de îmân sâbit olmaz, O halde Kader'e îmân mecbûriyeti yoktur,** gibi açık küfür sözlerini sarf etmekten çekinmemektedirler. Böylece bir yanda kâfir inancı sergilemekte, diğer yanda da başkalarını dahi kâfirleştirmeye çalışmaktadırlar. Maksudumuz, Kader isbâtından çok, meseledeki bakış açısı noktasında hasta olan bir zihniyetin tahlîl ve teşhîsidir. O bakımdan yapacağımız bilinen bir usûlle delîlleri ortaya koymak olmalıdır.

Kur'ân'da Kader'e İmân İle Alâkalı Âyet Yok mudur?

Kur'ân'da **Kader'e İmân** ile alâkalı bir âyet değil, âyetler vardır. Aksini iddiâ edenler hem yalan söylemekte hem de Allah celle celâlühû'yu yalanlamaktadırlar.

Evet, "**Kur'ân'da kader'e imân ile alâkalı âyet yoktur**"

diyener yalan söylemekte ve birçok âyeti inkâr etmektedirler. Nebi sallallâhu aleyhi ve sellem ile bütün bir Ümmet'in karşısına geçerek bir takım âyetleri "**farklı yorumlama**" ismi altında tahrîf etmeleri ve yaptıklarına yorum kılıfı geçirmeye çalışmaları Onları sözü edilen âyetleri inkâr etmiş olmaktan aslâ kurtaramaz.

Nitekim Kur'ân'da, (**Şüphesiz biz her şeyi bir kaderle yarattık**)¹, (**Allah'ın emri/işi, takdîr edilen bir kader olmuştur.**)² (**Bu azîz ve alîm(olan Allah)'in takdîridir.**)³ gibi birçok âyette **Kader** isbât edilmektedir.

Bu âyetlerde geçen "**kader**" veyâ "**takdîr**" nasıl manalandırılacaktır? Kimi câhil sapıklara âid "**belli bir ölçü ile yaratmak**" ve benzeri meâllerde olduğu gibi geliş güzelce veya bir takım keyfî lügat yakıştırmalarına dayanarak mı, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e sorarak mı?... Gerçi âyetleri manalandırma ve îzâh etmeyi bir yanda kendilerine noter senediyle

verilmiş bir hak olarak görürlerken, bunu Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e çok gören ve O'nu mes'eleye karıştırmaya **yeminli** görünen nice şaklabanlar var... Bu mânâlandırmak bir Mü'mine göre ilk önce elbette Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e sorarak olacaktır...

İmâm Süyûtî ed-Dürrü'l-Mensûr'unda şöyle naklediyor:

Ahmed İbnü Hanbel, Müslim, Abd İbnü Humejd, Tirmizî, İbnü Mâce, İbnü'l-Münzir, İbnü Merdûye (ve **Beyhakî**) Ebû Hureyre radiyallahu anhu'dan şöyle dediğini rivâyet ettiler:

“Kureyş Müşrikleri **Kader** hakkında münâkaşa yapmak üzere Nebi sallallâhu aleyhi ve sellem'e geldiler. Bunun üzerine, ((Müşrikler) **o günde sürüklenip ateşe atılacaklardır.** (Onlara) **Cehennem'in dokunmasını tadın** (denilecektir.)**Şübhesiz biz her şeyi bir kaderle yarattık**) âyetleri indi.”⁴

Bu rivâyetin Abdullah İbnü Amr, Zürâre İbnü Evfâ, Ebû Ümâme ve başkalarından şahidleri vardır.

Peki, Müşriklerin bu sözü edilen münâkaşaları kaderin nesi hakkındaydı?

Müşrikler Allah'a inanan insanlardı... O'nun kâinâtın tek yaratıcısı olduğunu i'tirâf ediyorlardı... Böyle bir inançta olanların Allah'ın, yarattıklarını “**belli bir ölçü ile yaratma**”sı husûsunda i'tirazları hiç olur muydu? Elbette olmazdı...

Öyleyse, itirazları ne hakkındaydı? Elbette kaderin inkârı veya ucu inkâra varan ve götüren te'vîli hakkındaydı. Nitekim **Bezzâr** ve **İbnü'l-Münzir** ceyyid/iyi bir senedle Amr İbnü Şuayb yoluyla babasından, O da dedesinden şöyle dediğini rivâyet ettiler:

“(Şübhe yok ki, müşrik günahkarlar (dünyada) sapıklıkta ve (Âhiret'te de) alevli ateşler içindedirler. (Müşrikler) o günde sürüklenip ateşe atılacaklardır. (Onlara) Cehennem'in (azabının) dokunmasını tadın (denilecektir) Şübhesiz biz her şeyi bir **kader**le yarattık.) âyetleri, ancak **kader ehli**/kader inkârcıları hakkında inmiştir.”⁵

İbnü Ebî Hâtim, Taberânî, İbnü Merdûye, İbnü Şâhîn, İbnü Mende, Bâverdî, Hatîb ve **İbnü Asâkir**, Zürâre radiyallahu anhu'dan şöyle dediğini rivâyet ettiler:

“Nebi sallallâhu aleyhi ve sellem ((Onlara) Cehennem'in (azabını) dokunmasını tadın (denilecektir.) Şübhesiz biz her şeyi bir **kader**le yarattık) âyetlerini okudu., ‘Bu âyetler, Âhir zamanda Ümmetimden Allah'ın kaderini inkâr edecek bir takım insanlar hakkında (indi)’ buyurdu.”⁶ ve daha nice rivâyetler...

Âyetin iniş sebeplerinin birden fazla olmasına da hiçbir mâni' yoktur... Âyet birden fazla sebeble inmiş olabilir.

Bu âyetlerde bir amel bulunmamaktadır. Bunlar Allah'ın verdiği haberler olduklarına göre Mü'min tarafından îmân/tasdik edilmek mecbûriyeti olan hakikatlerdendir. Bunu, ister Allah'ın **Mukaddir**/taddir edici sıfatı çerçevesinde olarak **Allah'a İmân'a**, ister Kur'ân'ın verdiği bir habere îmân etmek dâiresinde düşünerek **Kur'ân'a İmân'a** dâhil eder, isterse hakkındaki müstakil âyetlere ve manevî Tevâtür haddine varmış hadîslerin tasnîfine uyararak müstakil bir “**Kader'e İmân**” esâsı kabûl edersiniz. Böylece de bu sınıflandırmada Resûlüllâh sallallâhu aleyhi ve sellem'e uymakla en münâsib olanı yapmış olursunuz. Nitekim Selefimiz dahî böyle yapmışlardır.

Hadîslerle Veya Sünnet'le İmân Esâsı Sâbit Olmaz mı?

Haber-i Vâhid ile alakalı makalede de anlatıldığı gibi, -Cumhûr'a göre- Mütevâtir olmayan Sünnet ile -kesinlik bildirmediği için- Temel İmânî bir esas sâbit olmaz. Yalnız Cumhûrun bu aslı/temel Usûl kaidesi câhillerin zannettiği gibi mutlak değildir, kayıdlıdır. Şöyle ki, Ümmet'in âlimleri bir Haber-i Vâhid'i söz birliği ile kabûl ederlerse, o zaman haber artık kesin olur; onunla da temel İmân esası sâbit olur. Yani, Ümmet bir **Haber-i Vâhid**'in sâbitliğinde İcmâ'/sözbirliği ederse, artık o haber tartışmasız kesinlik arz eder. Başka bir ifâdeyle, İcmâ' ile pekişen Haber-i Vâhid artık Mütevâtir seviyesine çıkar. Hattâ bu hadîsler, -İcmâ' ile kabûl edilmeselerdi bile- bir tarafta **Manevî Mütevâtirlik** kazanmanın yanında, diğer tarafta da lafzî Meşhûrluk seviyesine ulaşmışlardır.

Üstelik, bir çok hadîs âlimine göre ise -Mütevâtir olmasa da- Sahîh Sünnetle İmânî bir esas sâbit olabilir.

Bütün bunlardan dolayı, **Kader** ile alâkalı hadîsleri yalanlamak da -Kur'ân hesâba katılmasa bile- başlı başına bir **kâfirlik**dir.

Kaldı ki, buradaki kaderle alâkalı Sünnet rivâyetleri Kader'e İmân'ı isbâtta müstakil değillerdir; aksine bu baktaki âyetleri tefsîr etmektedirler. O sebeple ortada hiçbir müşkil kalmamaktadır.

“**Sünnetle İmân sabit olmaz**”mı(!)... Kim demiş?... Böylesi bir saçmalığı küfür sistemlerinin gübre yığınları üzerinde yetiştirilen küflü ve zehirli kültür mantarlarından başka kim söylemiş?... Bu anlayış, hadd-i zâtında mevcûd olmamasına rağmen var zannettikleri akıllarına tapınan muâsır putperestler tarafından yontulup ibâdet edilmeye başlanılan bir puttur. Asrî/çağdaş hurâfecilerin uydurup tapındığı sahte dîn prensiplerindedir.

İslamoğlu'nun Kader'i İnkâr Etmesi

Mustafa İslamoğlu Kader hakkında kendine sor(dur)ulan bir suâle internette yine kendi sesiyle görüntülü olarak cevâbı verdi.⁷ Biz O'nun cevâbını aşağıya parça parça olarak kelimesi kelimesine ele alacağız. Cevâb diye sarfettiği cümleler esâsen cevâba değmese de, kandırdığı kimseleri hesaba katarak onları cevâblandıracağız:

İslamoğlu: Ebu'l-A'lâ el-Mevdûdî'nin İslam'a Giriş kitabını ben görmedim, böyle bir kitabının olduğunu da bilmiyorum. İslam'a Giriş kitabı Muhammed Hamidullah'a ait. Onun için acaba bir yanlış var mı, kardeşimiz daha iyi bilir, ama ben sadece bir soru işareti koymakla yetindim. Fakat Ebu'l A'lâ el-Mevdûdî'nin kadere imanı ayırmasını da bilmiyorum.

Cevâb: Hiç mühim değil. Mü'minler ayırmıyorlar... Ayıramazlar... Allah korusun ayırırlarsa kâfir olurlar...

İslamoğlu: Çünkü kadere imanı ayıran Ebu'l A'lâ el-Mevdûdî değil, koca koca muhaddisler o bize nakl edilen hadisteki kadere imanı ayırırlar. Hatta İman isimli kitabımda bize aktarılan iman hadisi, Cibril hadisindeki kadere imanının olmadığı versiyonlar var Buhari ve Müslim'de. Her versiyonda o geçmez.

Cevâb: Bu “**kadere İmân etmeyi diğer İmân esaslarından ayırmak**” iddiâ ve isnâdı o muhaddislere yapılan süflî bir iftirâdır. Eğer bu iddiâ “**Cibril hadisindeki kadere imanının olmadığı versiyonlar var Buhari ve Müslim'de, her versiyonda o geçmez**” sebebine dayandırılıyorsa, anlatılması zor bir câhillik veya hâinlik sergilenmektedir.

Çünkü Onlar, sözü edilen kitâblarında Kadere İmânla alakalı olarak onlarca rivâyet getirmişlerdir.

Meselâ **Buhârî** Sahîh'inde açtığı "**Kitâbu'l-Kader**" başlığı altında tam (27) hadis getirmiştir.⁸ İmam Müslim de Sahih'inde **Kitabu'l-Kader** başlığı altında mükerrerler haric (34) rivayet getirmiştir.⁹

Bütün bunlara rağmen "**Buhârî ve Müslim Kader'e İmânı İmân esaslarından ayrı tuttu**" demek ne ile anlatılabilir? Dinleyenleri ve okuyanları eşek yerine koymak ve bilgisizliklerinden faydalanmak mı? Buhârî'nin ve Müslim'in Sahîh'lerini hiç okumamış olmak mı? Buhârî'ye ve Müslim'e ne dediğini anlamayacak kadar bunak olmak çamurunu atmak çamurluğuyla mı?... Hadîs ilimlerinden hiç nasîbi olmamakla beraber o sahada konuşma densizliğiyle mi?... Beyin çukurunda ustura sürece kadar akıl bulunmamakla mı? Neyle?... Bu ihtimâllerin ilk üçü tiksindirerek seviyede müptezellikler... Son ikisi ise acınacak haller...

O halde onların îmân esaslarının bazılarını bulunduran şu rivâyetleri getirmeleri başka rivâyetlerde bulunanları inkâr etmeleri manasına gelemes. Yoksa onlar, şimdiki sulu beyinliler gibi çelişkiler kumkuması ne dediğini bilmeyenlerin derekesine düşmüş olurlardı. Doğrusu Onlar îmân esaslarını Kur'ân'dan, açıklamalarını da Sünnet'ten ve Selef'in anlayıp yaşadığından alıyorlardı. Bu sebeble hadîs rivâyetlerindeki çelişki arz etmeyen eksiklik veya fazlalık bulunan lafızları "**sağlam râvînin ziyâdesi makbûldür**" kaidesi çerçevesinde kabûl ediyorlardı.

Çünkü nakleden yahud nakledenlerden nakleden bir veya birkaç kelimeyi duymamış veya unutmuş olabilirdi. Başka yollarla ve Ümmet'in Selef'inin İcmâıyla, hatta Kur'ân'la pekişen ilâvelerin kabûlünde İslâm âlimlerinden hiçbir kimsenin zıd bir düşünce ve sözü bilinmemiş ve görülmemiştir. **Tevâtür-i Ma'nevî** denilen bir ilmî mesele vardır ki o, hoşaf değildir.

Olsaydı bile onu herkesin yemesi bahis mevzuu değildi. Neydi o **Ma'nevî Tevâtür**? Bir maddenin değişik rivâyetlerde tevâtür mertebesinde gelmesiydi... Kader Meselesi de öyledir. Mücerred hadis rivâyetleri olarak başta Ma'nevî Mütevâtir, âlimlerin tartışmasız kabûlü ve bütün bir Ümmetin âlimi ve câhilinin kabulü ve tatbîki ile de sonunda kesin Mütevâtirdir. Bütün bu Mütevâtir Sünnet ve İcmâ' Kur'ân'daki kader ve takdîr âyetlerinin tefsîri ve açıklamasıdır.

Hâsılı, bazı rivâyetlerde bir veya birkaç îmân esasının bulunmaması onların gerçekte mevcûd olmadığını göstermez. Değişik münâsebetlerle, îmân esaslarından bir kısmı açıklanmış olabilir. Kur'ân bunun açık şâhididir. Nitekim bir yazımızda şöyle demiştik:

Kur'ân'da:

(**Bir**) Bâzen sırf **İmân'a** veya **İmân ve Amel-i Sâlih'e** dâir âyet veya âyetler gelmiştir. Hiçbir îmân esâsından bahsedilmemiştir. Kur'ân fihristinden neye îmân edildiği gösterilmeden, sadece "**îmân edenler**" hitabıyla (258) âyet bulacaksınız.

(**İmân edip sâlih amel işleyenlere** gelince, onlar için Me'vâ Cennetleri vardır.)¹⁰

Nelere îmân edildiği gösterilmemiş. Tabî ki, **îmân esaslarının tamâmına** îmân edenler kastedilmektedir. "Bu îmân, her hangi **bir tasdîkdir**" deyip, îmân esasları inkâr mı edilsin?

(**İki**) Bâzen sırf **Allâh'a** îmân'a dâir âyetler gelmiştir.

(Çünkü O, azîm olan **Allah'a** îmân etmezdi.)¹¹ (Kim **Allah'a** îmân ederse Allah onun kalbine hidâyet verir.),¹² (Kim **Rabbine** îmân ederse, artık ne eksiklik'den ne de ğadirlikden/haksızlığa uğramaktan korkmayacaktır)¹³ (Artık kim **Tâğût'u** inkâr eder ve **Allah'a** îmân ederse o sapa-sağlam bir kulpa sarılmıştır.)¹⁴

Bu âyetlerde diğer îmân esaslarından bahsedilmiyor. Âhîret ve diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin?

(Üç) Bazen sırf **Allah'a, Peygamber'e** veyâ **Peygamberlere, îmân'a** dâir âyet gelmiştir.

(Kim **Allah'a** ve **Resûlüne** îmân etmezse şübhesiz biz kâfirler için bir alevli ateş hazırladık.)¹⁵ (O halde **Allah'a** ve **Resûllerine** îmân ediniz.)¹⁶

Âhîret ve diğer îmân esasları inkâr mı edilsin?

(Dört) Bazen sırf **Kitâb'a** veya **kitâblar'a** veya **Allah'dan İndirilenler'e** îmân'a dâir âyet gelmiştir.

(**Allah'ın âyetlerine** inanmayanları Allah hidâyet etmeyecektir.),¹⁷ (Yalan iftirâyı ancak **Allah'ın âyetlerine** inanmayanlar yaparlar.),¹⁸ (**Âyetlerimizi** ancak kâfirler topluluğu inkâr eder.),¹⁹ (Şübhesiz sana bir takım açık **âyetler** indirdik. Onları ancak fâsıklar (kâfirler) inkâr eder.)²⁰ (Şübhesiz ki, **Allah'ın âyetlerini** inkâr edenler için şiddetli bir azâb vardır.),²¹ (Kim **Allah'ın âyetlerini** inkâr ederse, hiç şübhe yok ki, Allah, azâbı çok şiddetli olandır.),²² (**Âyetlerimizi** yalanlayanlar ve büyüklenecek onlardan uzak duranlar. Onlar cehennemliklerdir.),²³ (**Âyetlerimiz** hakkında ancak kâfir olanlar (inanmamak, inkâr etmek, bâtıl olduklarını ortaya koymaya çalışmak, cennete girebilmek için onlara da îmân edilmesinin şart olmadığını iddiâ etmek gibi yollarla) mücâdele ederler.),²⁴ (**Âyetlerimizi** inkâr edenlere gelince, onlar amel defterleri solundan verilecek olanlardır. Üzerlerinde kapatılmış bir ateş vardır)²⁵ ve daha niceleri...

Allâh, Âhîret ve diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin?

(Beş) Bazen sırf **Âhîret Günü'ne**, îmân'a dâir âyetler gelmiştir.²⁶

Allah ve diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin?

(Altı) Bazen sırf **Melekler**lealâkalı âyetler gelmiştir.²⁷

Allah, Âhîret ve diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin?

(Yedi) Bazen sırf **Kader'e** **Îmân'a** esas olacak âyetler gelmiştir.²⁸

Allah, Âhîret ve diğer îmân edilecek esaslar inkâr mı edilsin?

(Sekiz) Bazen sırf **Allah'a, Âhîret'e** ve **Melekler'e** îmân'a dâir âyetler gelmiştir.²⁹

Diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin?

(Dokuz) Bazen sırf **Allâh'a** ve **Âhîret Günü'ne** îmân'a dâir âyetler gelmiştir.³⁰

Diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin?

(On) Bazen sırf **Allah'a, Âhîret Günü'ne** **îmân'a** ve **Sâlih Amel'e** dâir âyetler gelmiştir.³¹

Yine diğer îmân edilecek şeyler inkâr mı edilsin? Amel-i Sâlih îmân esası mıdır; ona fırsat bulamayan veya sadece tenbellik icâbı amel etmeyen cennete gidemeyecek midir?

(On Bir) Bazen, sırf **Allah'a, Melekler'e, Kitâblar'a** ve **Peygamberler'e** îmân etmeye dâir âyet gelmiştir.³²

Âhîret inkâr mı edilsin?

Burada bir nokta kalmaktadır: Cibrîl hâdisi tek bir hâdis ile alakalıdır. Rivâyetlerin fazla ve eksik olarak farklı oluşları sağlamlıklarını zedelemiyor mu?

Hayır, birbirine ters düşmeyecek noksanlıklar ve fazlalıklar bilhassa rivâyetin aslı başka delîllerle pekişirse "**ıztırâb**"/çelişki sayılmaz ve sağlamlığı mani olmaz.

İslamoğlu: Bana sorarsanız, Allah Resulü'nden öyle geldiği kanaatinde asla değilim. **Kadere İman** hicri ilk yüzyılda Müslümanların birbirlerinin boynuna kılıç düşürdükleri bir siyasi tartışmaydı.

Cevâb: Sana sormuyoruz. Kim sorarsa sorsun. Biz Mü'minler Kader'e îman'ın Allah'tan ve Resûl'ünden geldiğine îman ediyoruz. "Artık dileyen îman etsin dileyen de küfretsin..."

İslamoğlu: Âmentü'nün Kur'an'daki karşılığını biliyor musunuz? Kur'an'da iki ayet var: "**Herkes Allah'a, meleklerine, kitâblarına ve Resûllerine îmân etti.**" Orda kadere iman maddesi var mı, bir bakın bakayım? Yani Amentü'nün tamamı var ama kadere iman yok Kur'an'da. Niye acaba hiç düşündünüz mü? İman kitabını 17 sene evvel yazdım. Orda da bunu kayda geçirdim. **Bu aslında ümmetin tarihindeki bir polemğin rivayetinin içine girmiştir.** Anlatabiliyor muyum? Yoksa Amentü'nün karşılığı Kur'an'da iki ayette var. Fakat bu yok, bu madde yok.

Cevâb: Yukarıda da geçtiği gibi nice âyetlerde îmân esasları tam olarak verilmemektedir. Nitekim bu âyette **Kadere İmân**'ın yanında **Ahret Gününe İmân** da yoktur. Şimdi, "**Allah, Âhret'e îmân etmeyi ayrı tuttu**" mu diyeceğiz? Yoksa "**îmânın esasları dörttür, Âhret'e îmân yoktur**" mu denilmektedir? Bu nasıl bir akıl, bu nasıl bir îmân? Esâsen biz böylesi akıl, ilim, anlayış ve ciddiyetten uzak kimselerle ve aynı vasıftaki sözleriyle uğraşmakla ne kadar harab olduğumuzu kısmen de olsa biliyoruz. Ama ne çâre ki, buna birçok sebep ve hikmetle mecbûr kalıyoruz...

"**Bu aslında Ümmet'in tarihindeki bir polemğin rivayetinin içine girmiştir; anlatabiliyor muyum?**" diyorsunuz.

Çok iyi anlatıyorsunuz ve yalan söylüyorsunuz. Kuruntu ve hayallerinizle hezeyânlar saçarak Allah'ı, Resûlünü ve âlimiyle-avâmıyla bütün bir Ümmet'i yalanlıyorsunuz. Demek ki, "**Amentü'nün karşılığı Kur'an'da iki ayette var. Fakat bu yok, bu madde yok**" ha!... Allah doğru söyledi: "**...Âyetlerin tamamını görseler de onlara îmân etmezler...**"

İslamoğlu: Çünkü bu madde Emeviler devrinde Emevilerin zulümlerini kader üzerinden yürüttüler ve **Hasan el-Basri kader risalesi diye bir mektup yazdı** Abdulmelik bin Mervan'a; meşhurdur, piyasada vardır, onu alın da bir okuyun. Hasan el-Basri'nin kader risalesi. Hay dillerine sağlık Üstadım! "Allah'a iftira ediyorsunuz" diyor. Ne diyorlardı Emeviler? "**Hüseyin'in kaderi ölmekti. Dolayısıyla bizim suçumuz yoktu, kaderine koştı; napalım.**" Hz. Zeyneb'e Yezid'in dönüp de Hüseyin'in kesik mübarek başını gösterip söylediği lafı biliyor musunuz? "**Onu Allah öldürdü.**" Kadere iman diye buna diyorlar onlar; biliyor musunuz? Buna karşılık Hasan el-Basri o irfânî mizacına rağmen, o mûnis yapısına rağmen kükre-di. Allah'a iftira ediyorsunuz, dedi.

Cevâb: Büyüklerin büyük sözleri cücelerin cüce beyinleriyle işte bu kadar anlaşılabilir. Hasen-i Basrî âlimane, hakîmâne ve fâdilâne bir şekilde hem **doğruyu söyledi** hem de **doğru söyledi**. O'nun i'tirâz ettiği bunların "**kaderden olduğu**" değil, **kul olanların kendi kesb ve isyânlarını kadere yüklemeleri**, âlimlerin ifâdesiyle **kaderle ihticâc etmeleri** idi. Kader kalkanı arkasına sığılmazdı. Âdâlet ve hikmet çerçevesini hiçbir zaman taşmıyacak olan Kader'in arka planında mazeret ileri sürüp mes'ûliyyetten kurtulmaya çabalamağa mâni olacak nice incelikler ve sırlar vardı...

Oysa onlar **doğruyu** söylemişlerdi ama **doğru** söylememişlerdi. Kendi irâdeleyle attıkları adımları hesâba katmamışlardı. Bir **doğru** ile kendi **eğrilerini** kılıflamaya çalışmışlar ve hakîkaten Allah'a iftirâ etmişlerdi. Tıpkı Nebimiz sallallâhu aleyhi ve sellem'e "**şâhidlik ederiz ki sen Allah'ın Resûlüsün**" diyen münâfıklar için Rabbimizin "**halbuki Allah şâhidlik etmektedir ki onlar elbette yalancılar dır/yalan söylemektedirler**" buyurması gibi... Nebimiz sallallâhu aleyhi ve sellem'in "**Allah'ın Resûlü**" olduğu doğrudu, münâfıklar doğruyu söylüyorlardı; ama doğru söylemiyorlardı, maksadları doğru değildi...

İslamoğlu: Dolayısıyla tarihte siyasi bir takım sonuçlardan dolayı rivayetlerin içinde korumaya alınmış hususları biz akaidin bir maddesi gibi algıyorsak yanlış olur. Hakikaten beni niye buraya çektiniz? Bela yetmiyordu başımdaki şimdi bir de bunu mu eklediniz? Şimdi yarın bakın siz piyasaya: "**Amentü'ye de dokundu.**"

Cevâb: Doğru, Âmentü'ye çok süflî bir biçimde, sapıkça ve câhilâne dokundunuz.

Evet, târihte de günümüzde de inançlarını bir takım siyâsi kabûllerinin kurbânı yapan ve inanç sapmalarının ibretlik tablolarını sergileyen irâdesi zayıf zavallılar olmuştur. Lâkin, Kadere inanan Ehl-i Sünnet imâmları gerek Emevî, gerekse Abbâsî zâlimliği karşısında canlarını bile verebilecek kararlılıkla dimdik durmuş, bu duruşlarıyla destanlar yazmışlardı. Onlara ve Kader inancı sâhibi Ümmet'in tamamına böylesi bir karayı çalanlar bilsinler ki, yanlış oynuyorlar. Bu çamur, akıllılar ve hidâyette olanlar nezdinde zaten kara olan suratlarını tastamam karartmaktan başka bir işe yaramaz.

Bilhassa iki mühim noktadan çok kötü açık veriyorlar: Bir kere Kader inancına sâhib olan İmâmlarımız İmâm A'zamlar, Mâlikler, Şâfiîler, Ahmed İbnü Hanbeller devirlerindeki zâlimlerden icâzetli ve destekli bir hareket içinde değillerdi. Onlarla araları hiç mi hiç iyi değildi. Meselâ günümüz zâlim düzenlerince icâzet verilen ve Selefimizin kalesini düşürmek mukaddes işiyle vazîfelendirilip beslenen akademisyenler ve t.v. sâhibleri gibi değillerdi. Onlar, hiçbir zaman ayyaş Abbâsî padişahına karşı Müşrik Hülâgü ile işbirliği yapıp bir rivâyette yüzbine yakın, başka bir rivâyette de milyona yakın Müslümanın kanının dökülmesine sebep ve yardımcı olan Şîî vezir İbnü'l-Alkamî gibi olmadılar. Tıpkı günümüzdeki gibi...

Onlar, cukkaları hesab ederek Amerika'nın Irak'a girip milyona varan Mü'min kanı dökmesine yüz binlerce Mü'min kadının da ırzına geçmesine yardımcı olanlara yalakalık yapan "**Müslüman aydınlar**" ve t.v. **patronları** gibi olmadılar. Onlar, Amerika'yla işbirliği yapan husûsan Iraklı Şîîler ve Türkiyeli satılmış zâlimler için tenkid şöyle dursun, tek bir kelime bile sarf etmeyen Goldziher âşığı ve talebesi "**Modernist Müslüman aydınlar, t.v. sahibleri,**" zâlim yaverleri ve onların zulümlerine çanak tutanları gibi asla değillerdi.

Küfür sistemlerinin açık gübre yığınlarında üretilen şu zehirli kültür mantarlarına bakın hele!... Kimlere hangi çamuru atmaya kalkışıyorlar?!... Dünyalık hedefler uğruna satmadıkları kalmayanlar, Sahâbeden günümüze Ümmetin İmâmlarına nasıl da tiksindirici iftirâlar atıyorlar?...

Zâlim Amerika'nın ve Yehûdî'nin cezâlandığı ve ipini çektiği bir siyâset adamını kıyasıya karalarken Amerika'nın bölgedeki en büyük av köpekliğine

soyunanlara tenkîdvârî bir şeyler demek şöyle dursun, önlerinde zevkle kuyruk sallayanların şu dediklerine bakın!...

“**Tarihte siyasi bir takım sonuçlardan dolayı rivayetlerin içinde korumaya alınmış hususları biz akaidin bir maddeyi gibi algılasak yanlış olur**”muş... Alakalı olduğu meselemize nisbetle şu artistik ve bir o kadar da müptezel olan gü-rültülere bakınız!... Bu, insanların gözünün içine baka baka tarihi ters yüz etmek değil de nedir?... Oysa asıl Kader meselesinde ciddî problemleri olan Mu'tezile o sözü edilen dönemlerde bahsi geçen zâlimlerle beraber olmuş, Mü'minlerin Kader inancına sâhib olan imamlarına kan kusturmuşlardı... Bu yapılan, “**yavuz hırsızın ev sahibini yakalaması**” demezler de ne derler?

Hâsılı, asıl şu andaki Kader inkârcıları, içinde yaşadıkları İslâm'a düşman Küfür düzeninin siyasi gübreliğinde yetişen veya onlardan beslenen kimselerdir. Onların Kader inkârı şeklindeki küfür inançlarını belirleyen küfür sistemleri ve ideolojileridir.

Bu yazının ikinci kısmı bir dahaki ay yayınlanacak inşâallah.

Dipnotlar:

- 1 Kamer: 49
- 2 Ahzâb:38
- 3 Yâsîn:38
- 4 Ed-Dürrü'l-Mensûr (7/601), Ahmed, Müsned (9443), Müslim (2656), Tirmizî (2157), İbnü Mâce (83), (benzerini) İbnü Cerîr, Tefsîr (27/65, bir çok yolla), Beyhakî, El-Kadâ ve'l-Kader (177,180), Halku Ef'âli'l-İbâd (104), Beğavî, Şerhu's-Sünne (80), Beyhakî, El-Kadâ ve'l-Kader dipnotu:180
- 5 Ed-Dürrü'l-Mensûr (7/602)
- 6 Ed-Dürrü'l-Mensûr (7/602) Meselâ, “**Kader ölçüdür, kadere iman Allahın hiçbir şeyi ölçsüz**

yaratmamış olduğuna imandır” gibi sözleriyle...

7 Sûâl: “**Seyyid Ebu'l A'lâ el-Mevdûdî imanın şartlarından olan kaderi, imandan ayırıp Ehl-i Sünnet akidesine ters düşmüş müdür? Zannedersin İslama giriş kitabı.**” Link: http://video.google.com/videoplay?docid=-6747512870901472320&ei=aDX_SaOnIcLQ-AbN_cSnAg&q=islamo%-C4%9Flu+kader

8 **Buhârî**, Sahîh (6594-6620) Yani tam (27) aded hadis.

9 **Müslim**, Sahih (3/2036-2052)

10 Secde:19

11 Hâkkah:52

12 Teğâbun:11

13 Cin:13

14 Bakara:256

15 Fetih:13

16 Âl-i İmrân:179, A'râf:158, Hadîd:7

17 Nahl:104

18 Nahl:105

19 Ankebût:47

20 Bakara:99

21 Âl-i İmrân:4

22 Âl-i İmrân:19

23 A'râf:36

24 Gâfir:4

25 Beled:19-20

26 Nahl:22,60, İsrâ:10,45

27 Kur'ânda sadece “**Melâike**” kalıbının geçtiği (68) âyet vardır ki, diğer kelimeler ayrıdır.

28 Kamer:49,Ahzâb:38

29 Bakara:177

30 Bakara:232

31 Bakara:62, Mâide:69 vd.

32] Bakara:285

DR. İHSAN ŞENOCAK

ALLAH RESÛLÜ ﷺ

ARAKAN VE BİLÂD-I ŞAM İÇİN NE BUYURURDU?

Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ruhumuzun mihrabında Kur'an-ı Hâkim'in şu ayetini okuyor: **وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا¹** "O'na itaat ederseniz yegâne hakikate ulaşırsınız." Onu dinliyor, sahabe gibi **كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** sanki hep Ona bakıyoruz. "Her şeyin en doğrusunu Allah ve Resulü bilir." diyen ashap ile aynı safta duruyor, her emrine "lebbeyk" diyoruz. Evde, okulda, sokakta, fabrikada, hâsılı her noktada O'nun riyâsetinde olmanın heyecanını yaşıyoruz. O konuşuyor şuurumuz şekilleniyor, O konuşuyor öncelikle rimiz değişiyor.

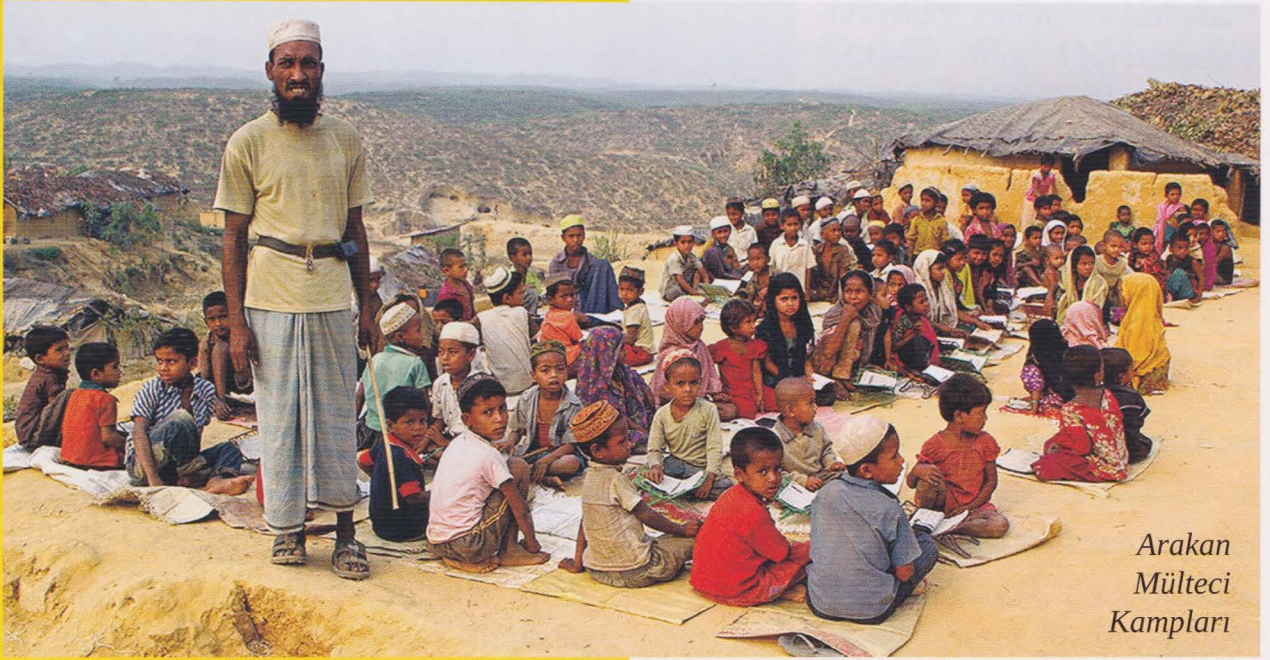
Maddenin kıymet ölçüsünü de **O** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)den öğrendik. **O**, en zenginle en fakiri ubudiyet safında bir araya getirdi; **Abdurrahman b. Avf ve Ebû Bekir** (Radiyallâhu Anhümâ) gibi zenginler varlık da,

Ashab-ı Suffa gibi fakara olanlar da yokluk da imtihan edildiklerini öğrendi. Birinci guruba dâhil olanlar vererek şükretti, ikincidekiler ise sabrederek ubudiyete devam etti.

O (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Medeniyet'i anlattı: Medine'de **Allah** için tasadduk eden ve **Allah** için alan izzetli fakirler oluştu. O konuştuğuça verenlerin alanlar üzerindeki teklifi kalktı. Kapitalist yapılanma tamamıyla devre dışı kaldı.

Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ikram etmeyi imanla irtibatlandırdı: **وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْهُ** "Allah'a ve ahirete iman eden misafirine ikram etsin."² İman, ashabi akide de olduğu gibi içtimaiyatta da ümmetle ittihadı çağırırdı.

Zaman zaman zuhur eden şiddetli ihtiyaç durumlarında yiyeceğinin tamamını ikram eden zenginlerle

Arakan
Mülteci
Kampları

fakirler fakr safında buluşup **وَاللّٰهُ الْعَنِيَّ** وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ “Allah zengin siz ise fakirsiniz.”³ ayetine tefsir oldu.

Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) cemiyetin her noktasında imamdı. Fakr-ı ihtiyariyi tercih edip büyük muzdaribler kadrosuna dâhil olarak da Ashab-ı Suffe’ye imam oldu. Suffe O’nunla teselli buldu. Buyurdular ki: “Rabbim Mekke vadisini benim için altın yapmayı teklif etti. Fakat ben, ‘Hayır Ya Rabbi! Bir gün tok bir gün aç olayım. Aç kaldığımda sana tadarruda bulunayım, seni hatırlayayım. Doyduğumda ise şükredeyim, hamdedeyim’, dedim.”⁴

Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) in ikramda bulunmayı imanla ilişkilendirmesi ve fakrı ihtiyar etmesi, sahabe-deki infak duygusunu öylesine muhkem hale getirdi ki, ashabın zenginleri, sofralarındaki yemeği fukaraya ikram edip pek çok geceyi aç geçirirdi. Hadis mecmularında, “Medine’de bir gece yürüyüşü”ne çıkarsanız sokaklarda onlardan nicesini görürsünüz. Ümmete îsarda da imam olan **Allah Resulü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de bir gece açlıktan uyuyamamıştı.

Dışarıya çıktığında **Hz. Ebu Bekir ve Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ)yı da görünce, sorar onlara; مَا أَخْرَجَكُمَا مِنْ بُيُوتِكُمَا هَذِهِ السَّاعَةَ؟ “Nedir bu saatte sizi evlerinizden dışarıya çıkarana?” Şeyhan **Allah Resulü** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) “Açlık ya Resulellah!” diye cevap verir. قَالَ: وَالَّذِي أَنفَسِي بِيَدِهِ، لِأَخْرَجَنِي الَّذِي أَخْرَجَكُمَا “Hayatım kudretinde olan Allah’a yemin olsun ki beni de sizi evden çıkaran açlık buraya getirdi.”⁵ buyurur.

Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) konuşuyor. Medine hızla yeni kimliğini kuşanıyor, Yesrib’ten Medine olmaya doğru ilerliyor. Gün be gün münâfıklar azalıyor, müşterek gâyeleri İslam’ı yaşamak olan sahabe çoğalıyor. İman, muazam bir dekor gibi bütün yürekleri sarıp sarmalıyor.

Muhacir, İslam’a göre bir hayat yaşamak için evlerini, Ensar da aynı ideal uğruna onlarla mülklerini/gelirlerini paylaşmıştı.

Şehir büyüdükçe sahabe müşterek gayeye daha ziyade sadakat gösterdi.

Maddiyat onları dünyevi-
leştiremediği gibi idealleri
uğrunda fedakârlık yapmaktan
da alıkoymadı. Suffa'da
kalanların sayısı zaman zaman
Mescid'e namaz için gelenlerden
daha fazla oldu; fakat şehir
usanmadan yemeklerini onlarla
paylaştı. Akşam namazından sonra
Allah Resulü (Sallâllâhu Aley-

hi ve Sellem) ashaba döner
مَنْ كَانَ عِنْدَهُ طَعَامٌ اثْنَيْنِ فَلْيَذْهَبْ
بِثَلَاثٍ وَمَنْ كَانَ عِنْدَهُ طَعَامٌ أَرْبَعَةٍ فَلْيَذْهَبْ
” Kimin evinde iki kişi-
ye yetecek kadar yemek varsa yanında
üçüncüyü ,kimin de dört kişiye yetecek
kadar varsa beşinci ya da altıncıyı alıp
götürsün“⁶. buyururdu. Mescit ikram
edenle edilenin buluşma noktasıydı.

İki örnek çerçevesinde hadiseyi müşah-
haslaştıralım. **Mikdad b. Esved** (Radiyal-
lâhu Anh) rivayet ediyor: وَقَدْ ذَهَبْتُ أَسْمَاعِنَا
وَأَبْصَارُنَا مِنَ الْجَهْدِ فَجَعَلْنَا نَعْرِضُ أَنْفُسَنَا
عَلَى أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أفليktan neredeyse kulak ve gözlerimizin duyma ve görme
yeteneğini kaybedeceği bir halde **Allah Resulü'nün**
ashabından oluşan bir grubun yanına vardık ve halimizi onlara
arz ettik. Kendilerine yetecek kadar yi-
yecekleri dahi olmadığından ikram tek-
lifimizi kabul edemediler. **Allah Resu-
lü'**ne vardık. Halimizi O'na da arz ettik.
Bizi alıp evine götürdü. Bir ne görelim
ensardan birisinin ödünç olarak verdi-
ği üç tane keçi... Buyurdular ki: اِخْتَلِبُوا
' Bu keçileri dördümüz için
sağın ve sütü aramızda paylaşırın '. Biz
sütü sağıyor ve her birimiz kendi payına
düşeni içiyor, **Allah Resulü'nün** hisse-
sini ise saklıyorduk. **Efendimiz** namaz
dönüşü uğrayıp sütünü içiyordu.

Arakan
Mülteci
Kampları

Bir gece ben sütümü içmiştim. Şeytan
gelip zihnimi karıştırdı: “Peygamber
yatsıdan sonra Ensar’ın evlerine gi-
der, onlar da O’na ikram eder, Ensar’ın
yanında yiyip içer. مَا بِهِ حَاجَةٌ إِلَى هَذِهِ
O’nun bu bir yudum süte ihtiya-
cı yok“ dedi. Ben de bu telkinin etkisiyle
Allah Resulü için ayırdığımız sütü
içtim. Bu defa Şeytan içime vesvese
düşürdü: “Allah seni affetsin Mikdad!
Ne yaptın? Peygamber’in payına dü-
şen sütü mü içtin? O gelir, sütü bulamaz
ve sana فَذَعُوْا عَلَيْكَ فَتَهْلِكُ فَتَذْهَبُ دُنْيَاكَ
beddua eder sen de helak olur-
sun ,dünyan gider ahiret için yaptığın
ameller de ibtal olur“. dedi.

Arkadaşlarım uykuya dalmış, bense
derin endişeler içerisinde beklerken **Allah Resulü**
geliverdi ve her zaman oldu-
ğu gibi bizi selamladı. Daha sonra
mescide gidip gece namazı kıldı. Sonra
sütü koyduğumuz yere yöneldi. Kabın
üzerindeki örtüyü açtı, fakat içinde bir
şey bulamadı. Ardından başını semaya
doğru kaldırdı. Tam bu esnada şeytanın
ifadeleri hatırıma geldi. Şimdi beddua
edecek ben de helak olacağım dedim.
Buyurdular ki اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي
” Allah’ım beni yedireni
rıziklandır ;beni içlerini içir “.Efendi-
miz sütü sormadığı gibi içenle alakalı da
olumsuz bir ifade kullanmadı.

Allah Resulü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e süt ikram edemeyen **Mikdad** (*Radiyallâhu Anh*) yemek ikram edebilmek için keçilerden birini kesmeğe karar verir, bunun için bıçağı alıp keçilerin olduğu yere gider. Fakat tam bu esnada **Efendimiz**'in bir mucizesiyle karşılaşır. **فَإِذَا هِيَ حَافِلَةٌ وَإِذَا هُنَّ حُمَّلٌ كُلُّهُنَّ** Daha henüz sağdıkları en semiz keçinin memesi süt doludur. Diğeri, diğeri hepsi aynı şekilde, sanki memeleri süttten patlayacaktır. Kesmekten vazgeçer, sütü sağar ve **Allah Resulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e ikram eder.⁷

Yine Medine'de bir gece... **Allah Resulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*): “Evinde iki kişiye yetecek kadar yiyecek olan üçüncüyü götürsün.” çağrısında bulunuyor. O gece kendisi on, **Ebu Bekir** (*Radiyallâhu Anh*) ise üç kişiyi misafir etti. **Ebu Bekir** misafirleri oğlu **Abdurrahman**'a teslim edip, “Benim Allah Resulü ile birlikte işim var.” deyip mescide geri döndü. Yatsı namazını kıldı. Uyuyuncaya kadar **Allah Resulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ile birlikte kaldı. Gecenin ilerleyen saatlerinde evine döndü.

İlk olarak eşi **Ummu Ruman**'a misafirleri sordu. Yemediklerini öğrenince oğlu **Abdurrahman**'ın bir ihmali olduğu düşündü ve ” **يا سفيه** *Ey sefih*, *ey ca-*

hil“! diye bağırmaya başladı. **Hz. Ebû Bekir** eve dönünce bir yere saklandığını söyleyen **Abdurrahman**, babasının yemin etmesi üzerine çıkıp yanına gitti ve misafirlerin hane reisi olmadan yemek yemeyeceklerini söylediklerini ve bu noktada ısrar ettiklerini nakletti. Yemek getirildi. **Ebû Bekir** de misafirlerle birlikte sofraya oturdu.

Oğlu **Abdurrahman** diyor ki **فأيم الله ما كنا نأخذ من لقمة الا ربا من أسفلها أكثر منها** Allah'a yemin olsun ki aldığımız her lokmanın yeri alttan doğru, alınan lokmadan daha çok olacak şekilde artmaktaydı. Biz doydüğümüzde kapta öncesinden daha fazla yemek vardı. **Ebû Bekir** tağa baktı, bir de ne görsün yemek olduğu gibi duruyor, ya da öncesinden daha fazla olmuş. Eşi **Ümmu Ruman**'a hitaben, “*Ey Beni Firas'ın kardeşi! Nedir bu harika durum?*” diye sordu. **Ummu Ruman** da hazırladığı yemeğe baktı ve şu itirafta bulundu: **لهي الآن أكثر منها قبل** ” **O tabak şimdi ,yemekten önceki haline göre tam üç kat daha fazla** “. **Ebû Bekir** bereketi görünce dönüp bir lokma daha aldı. Sonra yemeği **Allah Resulü**'ne götürdü. O yemek on iki komutanın idaresindeki on iki bölük sahabeye ikram edildi onlar da doyunca kadar yedi.⁸

Suriye'de kuşatma altında açlıkla imtihan

Medine'de evler de, mallar da ümmetin müşterek idallerine hizmet etti. Her gece azığı olanlar, olmayanlar için usanmadan sofralar kurdu, olanı paylaştı. Bir grup sahabenin **Mikdad b. Esved** ve arkadaşlarını

ağırlayacak kadar yiyecek bulamadığı bir zamanda Efendimiz ailesinin nafakasını muhtaçlarla paylaştı. **Ebû Bekir, Allah Resulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ile önemli bir mevzuda özel bir görüşmesinin olduğu gece de evinde misafir ağırladı. Onların ikramdaki **hasbiliklerine Allah Azze ve Celle** ikramla mukabelede bulundu. Sağılan keçilerin memeleri kısa zamanda sütle doldu. Tabaklar yendikçe arttı, iki tabak yemek hem misafirleri hem on iki bölük mücahidi doyurdu. Maddi imkânların yetersiz kaldığı yerde sahabe **Allah Resulü** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in mucizelerine şahit oldu. O'nun mucizesiyle gelen "bereket" ashaba, malın vererek azalmayacağını öğretti. İki tabağın on iki bölüğe yeteceğini, bir anda henüz sağılan keçilerin memelerinin sütle dolacağını gördüler.

Ravza'yı ve ashabı günümüz bağlamında değerlendirirsek şunlar söylenebilir: Türkiye'de mescitlerimize gelen aç insanların sayısı belki bir yekûn teşkil etmiyor. Fakat ümmet coğrafyasında, mülteci kamplarında aç on binler var. Onlar gelemiyor. Çünkü emperyalizma ümmet coğrafyasında sun'î hudutlar tayin etmiş. Bu yüzden ötelere sadece ümmetin fakr u zaruret haberleri geliyor.

Allah Resulü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) akşam namazlarından sonra geri dönse bize neler söylerdi. Söyledikleri, şunları söyleyeceğine delalet ediyor: "Evinde iki kişiye yetecek kadar azığı ya da mukabilinde parası olanlar kendilerini üç kişi farzedip üçüncünün parasını Bilâd-ı Şam'a, Arakan'a, Doğu Türkistan'a göndersin."

Mudar kabilesi perişan bir halde mescide gelince onlar için hutbe akdeden **Allah Resulü**'nü bugün Ravza'da

dinleseydik mutlaka şunları da söylerdi: "Allah'a ve ahirete iman edenler, Arakan'da ki mustazaflara, Halep ve Hımıs da ki mücahitlere yardım etsin. Halep'te yavrusu için süt bulamayan babaya imdat etsin."

Mazlum coğrafyadaki mustazaflara malınızdan gönderirken "yarın ne olur?" diye endişe etmeyin. Ümmetini, ümmetine sahip çıkmaya davet eden Peygamber-i Ekber'in buyruklarını dinleyen sahabeye semadan "bereket" yağmıştı. Kur'an-ı Hâkim'in buyruğuna kulak verir,⁹ **Allah Resulü**'nün çağrısına itaat edersek yine sağılan keçilerin memeleri sütle dolacak, yine tabaktan aldıkça yiyecek artacak.

Dün misafire ikrama, komşuya sahip çıkmaya çağıran **Peygamber** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bu defa, "Allah'a ve ahirete iman edenler Halep'in mücahitlerine, Arakan'ın mustazaflarına sahip çık-sın." çağrısında bulunuyor.¹⁰

Dipnotlar:

- 1, 9. Nur: 54.
2. Buhari, Edeb 31.
3. Muhammed 38.
4. Tirmizi, 2347; İbn Mace 4117; Muhamed Taki el-Osmanî, Tekmile, 4/23.
5. Müslim, Et'ime:3; Eşribe:20.
6. Buhari, Menakib:22; Müslim, Et'ime:15; Eşribe:32.
7. Bkz. Müslim, Et'ime:15; Eşribe:32.
8. Bkz. Müslim, Et'ime:15; Eşribe:32; Muhammed Takî el-Osmanî, Tekmiletu Fethi'l-Mülhim, 4/44 vd.; Musa Şahin Laşin, Fethu'l-Mun'im, 8/274 vd.
10. "Allâh Resulü'nün Seferberlik Çağrısı" başlığını taşıyan bu hutbe daha sonra kısmî tasarruflarla yazı diline aktarılmıştır. Hutbe'yi izlemek için bkz. <https://youtu.be/6oPKez8pcuA>

Namaz

Önemli bir öğüttür bir Müslümana,
Müminin miracı, namazdır namaz.

Âhirette yoldaş olacak sana,
Kalplerin ilacı, namazdır namaz.

Gazâ meydanları, bak ne söylüyor:
"Allah için cihad nimettir" diyor,
Tekbir sesleriyle, yer gök inliyor,
Göğe çıkarıcı, namazdır namaz.

İslâm'ın şartıdır, Hakk'ın emridir,
Kılan kötülükten, daim beridir,
Fani dünya, tohum ekme yeridir,
Başımızın tacı, namazdır namaz.

Kötülükler, kalpten derhal silinir,
Kul olmanın zevki, iyi bilinir,
Mahşer yerine ak yüzle gelinir,
Kılana duacı, namazdır namaz.

Yükselen ecdadım, namazla erdi,
"Namazsız bir mümin olur mu?" derdi,
Rıza-i Hak için, korkup titrerdi,
Rızanın aracı, namazdır namaz.

Hoca, namaz yoksa, yapılan boştur,
İster füzelerle, Merih'e koştur!
Yaradan'ın emri, ne kadar hoştur,
Ruhun gıdası, namazdır namaz.

Süleyman KUKU

**İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN OĞLU,
SİLSİLE-İ MEŞÂYİHİMİZİN 25.HALKASINDAKİ el-URVETÜ'L-
VÜSKÂ MUHAMMED MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN
MEKÂTİB-İ ŞERÎFESİNDEN MÜNTEHABÂT
(KIYMETLİ MEKTUPLARINDAN SEÇMELER)**

1.CİLDİN 79. MEKTÛBU

Hâce Muhammed Hanîf'e. Kulluk makâmının hakikatini bildirmekte, Kul eûzû bi-rabbinnâs'daki rumuz ve sırlar hakkındadır:

Bismillahirrahmanirrahîm. Kulluğun hakîkati, tâat ve ibâdetlerden tad almak, teveccüh kıblesinin bârigâh-i Samedi-yetten başka tarafa olmayınca ve her işte hakîki mercî Hak teâlâdan başkası bulunmayınca, nefsî tedbirlerden kurtulup, bütün işlerini Lem yezel ve lâ yezâlin mukaddes cenâbına ısmarlayınca ve itimad sırtını fânî ve helâk olan şeylere dayamaktan kurtarmadıkça ele geçmez. Çünkü Allah'tan gayrisine dayanmak ve güvenmenin sonu uzaklık ve mahrumluktan başka bir şey değildir.

Ey birader bu madde, dünya âleminde bir kimseye başvurmak, ya da bir kimseye itimad etmenin sebebi, yâ mürebbî

olduğu, sûrî ve mânevî terbiyecisi [yetiştiricisi] olduğu içindir ki, kul eûzû bi-rabbinnâs, yanî: **“De ki, insanların Rabbine sığınırım”** buyuruldu. Hakîki murebbî Odur teâlâ ve tekaddes ve hakîkaten zâhir ve bâtın terbiyesi Ona bağlıdır.

Rucû ve tevazu, parlak şeriate uygun olarak mürşide, hocaya, anneye, babaya ve benzerlerine olmalıdır. Çünkü Allahu teâlânın emriyle bunlar mürebbîlerdir. Hak teâlânın emri ile olduğu için hakîkatda bu tevâzu, rucû ve benzeri terbiye ile alâkalı hâller Hak teâlâyâ yapılmaktadır.

Yâ da bu rucû ve tevazu ve sığınma, hükümrânlık ve saltanat sâhibinedir ki, Melikinnâs = insanların melikine, mutlak sâhib ve hâkimine yapılmakta, yahud da ma'budluk ve ilâhlık sebebiyle olmaktadır.

Akil ve âdete, örfe göre âlemde rücû, itimad, tevazu ve hudû [inkıyad, boyun eğme] ilâh ve ma'bud olmak en iyisidir. Hatta vâcib ve şarttır. Ma'bud ve ilâh olmaklık da, ilâhinna = insanların ilâhına sığınırım âyet-i kerîmesi mucibince, bîçûn-i hakîkî olan O mukaddes Cenâba [Cenâbi Hakka] olması en uygunudur.

Allahu teâlânın: **“İnsanların kalblerine vesvese sokan, insan Allahı andığında pusuya çekilen cin ve insan şeytanının şerrinden”** buyurarak insanın nefesine ve şeytanın vesveselerine işâretle Hak teâlâyâ sığınmağa çağırmakta, düşmanların pusuda olduğunu, bu hakîkî mürebbi, hakîkî ma'bud ve hakîkî sultan ve melikden yüz çevirtip, Hak teâlâdan gayrisine güvendirip âşikâr ve gizli şirke çağırmakta olduklarını haber vermektedir. Böyle melunlardan Allaha sığınmak muhakkak lâzım ve şarttır. Hep sığınma hâlinde olmalı ve bu sûrede beyân edilen üç vasfı [Rab, melik ve ilâh] eksiksiz o mukaddes Cenâb-ı Hakka mahsûs bilmelidir. Düşmanın şerrinden ancak böyle emin olunur ve o mukaddes bârigâha bir yol bulunur.

Yâ Rabbi, sen bize yüce katından rahmet ver ve içimizi doğru yapacak imkânları ihsân eyle!

1.CİLDİN 80. MEKTÛBU

Bu mektûb, Mirzâ Muhammed Faruk'a gönderilmiş olup, kullukla irâdenin birlikte olamayacağını ve ayrıca İmâm-ı Rabbânî'nin kuddise sirruh mubârek mezârlarını medhmetmekte, Serhend'in şerefini bildirmektedir:

Allahu teâlâ sizi, arzularınıza kavuştursun. Belki bütün arzûlardan kalbinizi boşaltsın ve kendi irâdesi ile bulundursun.

Kulluk makâmı olan yokluk ve kendinden haberi olmamak, varlık ve kendinde olmanın işâret ve alâmeti olan istek ve arzûyla bulunmak gibi değildir.

Varlık noktası ve benlik davası, muhibbin, yanî sevenin kalbinde Kafdağı gibi ve Sedd-i İskender gibidir. Ezelî bir ih-sân olmayınca, bunları aşmak imkânsızdır.

Ma'nevî kuvvetle bir çekilme olmadan, yalnız sûrî ameller ile bu girdâbdan kurtulunmaz. Aşk ateşi kalpte, alev alev parlamayınca, sevgiliden başka bütün sevilenler bu ateş ile yanmayınca, bu kasırga ve fırtınadan kurtulmak muhâldir. Sâlik, kendi arzûsuna bağlı olduğu müddetçe, irâde, istek sâhibidir. İrâdeden, istekten ve bütün arzûlardan geçer ve Allahu teâlânın irâdesi ile sıfatlanırsa, irâde, istek ve müridlik makâmından kurtulur. Üstâdlık makâmına lâyıık olur.

Bu zamanda evliyâlığın ilk kemâl mertebesi olan bu hâl ve bunun gibi evliyâlığın diğer olgunlukları, yüksek önderimiz, imamların imamı, doğru yolu göstericimiz İmâm-ı Rabbânî'nin feyizli mezârından, elde edilmektedir.

O nûrlu bahçede hizmet edenler, hattâ etraftan, civârlardan sıdk ile gelen talebeler, o temiz yüksek yere ihtiyaç yüzlerini iştihakla sürünce, bu saâdet ve devletten istifâde ediyor, o feyze kavuşuyorlar. Muhabbet şarabından, o huzûrda bir yudum içince, yüzlerce coşma, kaynama ve dalgalanma ile kendilerinden geçiyor, matlûb ve maksuduna götürülüyorlar.

Bugün, Serhend şehri, feyiz ve nûrun fazlalığından, sırların zuhûrunun çokluğundan Hindistan'ın ve diğer memleketlerin gıpta edecekleri bir yerdir.

Onu Hindistan'dan bilmemelidir. Çünkü o velâyetin kapısıdır. Hind toprağı, velâyet suyu ile birleşti ve muhabbet şarâbı onun tıynetindeki afyon ile bir araya geldi.

Sekrin, sarhoşluğun, yanî aşk ve muhabbet sarhoşluğunun coşmasından, dalgalanmasından, talep edenlerden ayn ve eser alınır, orada muhabbetle yanan, dönen ve dolaşanın başından ve sarığından haberi olmaz. Onların hâllerini şu beyit ne güzel anlatıyor:

*“Vakta ki sâkî şaraba afyon kattı,
Sarhoşlarda ne baş ne sarık kaldı.”*

Bununla beraber, cem'ül cem şerbetinden doymuştur. Uyanıklık ve dâvet sütü ile tâze ve yenidir. Bütün bu irşâd ve hidâyet o mübârek mezardan geliyor. Bu görünen ve elde edilenler, bu memleketin (bu toprağın) tıynetinin letâfetini gösteriyor.

Gerçek talebelerin anladıkları gibi, onun feyizleri, vücûdunun sırları ve ih-sânları olduğu açık ve şübhesizdir. Safâ yolunda gidenlerde bunu gayet iyi görmekte-dirler.

Onun esrar denizinden elde edilen cevher, diğer yerlerde bulunmaz. O muhabbet meclisinden, arzû edenlerin şevk ile arayanların damağına değen bir yudum şerbet, âlemi de, kendini de unutturuyor.

Beyt:

*“Burada bitsin artık,
aklı olanlar anlar,*

*İki kere seslendim,
duymak isteyen duyar.”*

Vesselâm evvelen ve âhıran!

1.CİLDİN 81. MEKTÛBU

Rif'at Bey'e. Kesreti terk bu yolun şartıdır:

“Sen Allah de, sonra onları bırak, daldıkları bataklıkta oynayadursunlar.” [En'âm-91].

Vahdet ve kesret [birlik ve çokluk] birbirinin zıddıdır. Vahdeti isteyene kesreti terk etmesi zarûrîdir. Yüzü ne kadar kesrete dönük olursa, o kadar uzak ve perdelenmiş olur.

Taleb ve muhabbet bakımından ve yine ilim ve irâdet bakımından vahdânî ol ki, münâsebet kurasın ve vahdetin aynası olasın ve hakîkî tevhîde ulaşasın. Tevhîd, izâfi olanların [zâtî olmayanların] iskatıdır.

1.CİLDİN 82. MEKTÛBU

Muhammed Kâşif'e. Matlûb'a kavuşmak, kendinden geçmedikçe mümkün değildir:

“Sizin yanınızdakiler tükenir, Allah'ın katındakiler bâkıdır.”

Hak teâlânın tâlibi, üzerindeki, emânet elbiseden arınmadıkça ve Haktan başkasından kurtulmadıkça ve bağlantı ve alâkalarından kesilmedikçe Onun mukad-des Cenâbına yol bulamaz ve bâkî ahlâk ile ahlâklanamaz. Mısra :

“Siyah yılanla otur, nefsin ile oturma!”

(Süleyman Kuku -A.Fârûk Meyân-, Mektûbât-ı Ma'sûmiyye, 1/228-231)

Kitaba www.damra.org adresinden ulaşabilirsiniz.

FATİH KALENDER

FIKHÎ SUÂLLERE CEVAPLAR

1. Soru: İnternet üzerinden altın almak diğer bir ifadeyle altın hesabı caiz midir?

Cevap: Yaşadığımız bu dönemde hızla gelişen piyasa sürekli olarak yeni ticari uygulamaları gündeme getirmektedir. Dini duyarlılığı olan Müslüman kardeşlerimiz doğal olarak bu uygulamaların dinlerine uygun olup olmadığı noktasında araştırma yapmakta ve yetkili kişilere müracaat etmektedirler. Bu ticarî işlemlerden biri de finans kurumlarının yakın zamanda uygulamaya soktukları altın hesabı diye tabir edilen uygulamadır. Bu uygulamanın içeriğinin ne olduğu ve dinimizde beyan edilen akit türlerinden hangisiyle örtüşüp örtüşmediği açık bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Aslında uygulamaya konulacak olan yeni ticari işlemlerin her birinin öncelikle dinimize uygunluğu araştırılmalıdır. Araştırma yapacak olan ilim adamlarının hedefi mutlaka bir yol bulup işlemin cevazına gitmek değil, dini kurallara uygun olup olmadığını yönünde olmalıdır.

“Altın hesabı” diye tabir edilen mesele kısaca şöyle uygulanmaktadır: Bankanın kasasında belli bir miktar altın bulunur. Bu kasa ister merkezde olsun ister şubede olsun fark etmez.

Banka, kişiye yatırdığı paraya denk düşen miktardaki altını ya hemen teslim eder yahut onun adına açılan hesaba kaydeder. Kişi istediği zaman gidip bizzat altını ya da mukabili tl. yi veya başka para birimine bozdurarak alır.

Fıkıh kitaplarımızda alış-veriş konusu, muhtelif açılardan ele alınarak farklı kısımlar ortaya konulmuştur. Bu kısımlardan biri de para, altın veya gümüşten herhangi birini diğeriyle takas etme anlamına gelen “sarf” akdidir. Başta sünnet olmak üzere tüm kaynaklarımızda sarf akdi diğer alış-veriş akitlerinden farklı tutulmuştur. Buna binaen sarf akdinde, diğer akitler için gerekli görülmeyen bazı şartlardan bahsedilmiştir. Zira Kur’an-ı kerimin açık nassıyla haram kılınan faiz, insanlar arasında en çok, sarf akdiyle vaki olmuş ve olmaktadır.

Sarf akdinin en temel prensiplerinden biri de nebevi mesajın “yeden-bi-yed” şeklinde ifade ettiği tekabuz şartıdır.

Karşılıklı ivaz içeren alış-veriş akitlerinde akde konu iki şey vardır. Birincisi; bayi tarafından satılmak, müşteri tarafından satın alınmak istenen nesne ki buna fıkıh diliyle “mebi” diyoruz. İkincisi; bu mebin mukabilinde verilecek olan şey ki; para, altın, gümüş veya yerine göre sair mislî mallardır. Buna da fıkıh ifadesiyle “semen” diyoruz.

El-Merğînânî *el-Hidâye* isimli eserinde ifade ettiği üzere tüm alış veriş türlerinde, mebiin (satılan nesnenin) tayin edilmiş/belirlenmiş olması yeterli görülmüş, akdin sıhhati için ayrıca kabz/teslim alma şartı aranmamıştır. Mebiin tayini yani belirlenmesi, -sarf akdinin dışında- işaret etmekle olabileceği gibi vasıflarını beyan etmekle de gerçekleşir. Mebii kabzetmek, satışa mahal olan nesnede, tasarruf edebilmek için şart koşulmuştur. Mebîde gerçekleşmesi gereken kabz; hakiki olabileceği gibi hükmi de olabilir. Hükmi kabz; mebi kabz etmeye mani tüm engellerin bertaraf edilmesidir. Fıkıh diliyle buna tahliye denir.

Sarf akdinde ise, akde konu olan şey; bir itibarla mebi, diğer bir itibarla semendir. Mebide tayin, akdin sıhhati için şart olduğundan bu akitte de tayin gerekli görülmüştür. Şu kadar var ki; burada yani sarf akdinde bir yönüyle mebi olarak değerlendirilen şey işaret etmekle veya vasıflarını beyan etmekle tayin edilmiş olamayacağından tekabuz şart koşulmuştur. Aynı zamanda bunun hükmi değil hakiki kabz olması da ayrı bir şarttır. Bundan dolayı tarafların birbirlerinden bedenen ayrılmadan tekabuz işlemini gerçekleştirmeleri sarf akdinin sıhhati için şart koşulmuştur.

Buraya kadar olan bölümde âlimlerimiz arasında ihtilaf olmadığı gibi muasır ilim adamları arasında da ihtilaf söz konusu değildir. İhtilaf edilen mesele ise kaynaklarımızın sarf bahislerinde mezkûr olan kabzın bir diğer ifadeyle hakik-i kabzın günümüz şartlarında farklı olup-olamayacağıdır. Yani banka hesabına paranın transfer edilmesi hakiki kabz olarak değerlendirilebilir mi, değerlendirilemez mi?

Öncelikle şunu ifade etmek isteriz ki, konumuz klasik fıkıh kaynaklarımızda beyan edilmiş olmadığından, ilim adamları meselenin hükmünü elde edebilmek için farklı bakışlar neticesinde farklı sonuçlara varmışlardır. Şurası muhakkak ki bu mesele günümüz ihtiyaçlarının doğurduğu yeni bir meseledir.

Bu yüzden muasır âlimler bu hususta kaynaklara dayanmaktan öte, kaynakları yorumlamayla hükmü elde etmeye çalışmışlardır. Kaynakların yorumlanması neticesinde farklı görüşlerin ortaya çıkması ise son derece doğaldır.

Banka hesabına paranın transferini kabz olarak değerlendirenlerin gerekçelerinden biri şudur: Kabz, kişiye kabzettiği şeyde tasarruf yetkisi vermektedir. Buna binaen müşteri banka hesabında bulunan parasını dilediği zaman çekebilmekte ya da transfer edebilmektedir. Şu halde hesaba kayıt, kişiye tasarruf yetkisi sağladığına göre kabz kabul edilmelidir.

Biz, kabzın kişiye tasarruf yetkisi verdiğini kabul ediyoruz. Ancak kişinin tasarrufa yetkili olmasının, kabz anlamına geleceğini kabul etmiyoruz. Zira ehline de malum olduğu üzere sarf babının dışında semende kable'l kabz (kabızdan önce) tasarruf caizdir. Hâlbuki bu tasarruf yetkisi, kişi için semeni kabzetmek olarak kabul edilmemiştir. Bunu temellendirme adına başta hadîs-i şerîfler olmak üzere fıkıh kaynaklarımız da buna şahadet etmektedirler.

Netice olarak sarf akdinde aranan en önemli şart, hem verilen hem de alınanın peşin yani fiziki olarak elden ele olmasıdır. Hâlbuki internet ortamı sanal bir ortamdır, taraflar arasında fiziki bir ortam söz konusu değildir. Buna göre; bu tür takasların internet ortamında gerçekleştirilmesi caiz olmaz.

2. Soru: Bankadan 1000 lira çekeceğim. Faiz almayacaklar. Sadece 100 lira komisyon alacaklarını söylüyorlar. Böyle bir işlem yapmam caiz olur mu?

Cevap: Faizi faiz yapan, gerçekleştirilen işlemin içeriğidir. İşlem faiz içeriyorsa faize komisyon veya bir başka ismin verilmesi onu faiz olmaktan çıkarmaz. Zira itibar isme değil manayadır.

Bu sebeple bahis konusu işlemde şiddetle kaçınılması gerekir. Çünkü adı değiştirilmiş olsa da bu işlem faiz işlemidir. Allah'ım! Şu dünyada faiz işlemine bulaşmadan ahirete intikal etmeyi bütün Müslüman kardeşlerimize nasip eyle! Her şeyin maddeye endekslendiği, faizin ticari hayatın vazgeçilmez parçasına dönüştürüldüğü şu zamanda tüccar kardeşlerimizi doğru yoldan ayırma! Âmin!

3. Soru: Secdedeyken ayakların bir an yerden kesilmesi namazı bozar mı?

Cevap: Bu mesele, Muhammed Emin ibn Âbidîn'in hususi bir matlap altında ele aldığı meselelerdendir. Orada üç görüşten yani secde esnasında ayak parmaklarını yere değdirmenin farz veya vacip veya da sünnet olduğundan bahseder. İbn Abidin şöyle der: "Mesele yanlış anlaşılmalıdır. Gerçekte ihtilaf, secdede ayakları yere koymanın şart olup olmadığı noktasındadır." Ayak parmaklarının yere değip, değmemesiyle alakalı değildir. Ayrıca İbn Abidin, secdede ayakların yere konulmasının vacip olduğu görüşünü benimsemiştir.¹

Soruya gelince; secdedeyken ayakların bir an yerden kaldırılmasından bahsedilmektedir. Bunun anlamı şudur: Namaz kılan secdede ayaklarını yere koymuşken, onları bir an kaldıracak olsa namazı bozulur mu?

Secdede ayakları hiç yere koymadan kılınan namazının bozulmayacağını söyleyenler varken soruya göre namazın bozulmayacağı aşikârdır. Zira kişi ayaklarını yere koyduktan sonra bir an kaldırmıştır. Yine de ihtiyatla amel etmek en doğrusu olacaktır. Müslümana yaraşan, namaz gibi büyük bir ibadetin en ince ayrıntısına kadar en düzgün şekilde kılmasıdır.

4. Soru: Kiracım fakir; bazen kira ödeyemiyor. Ödeyemediği kiralari zekâtıma sayabilir miyim?

Cevap: Zekât; "belli bir malın belli bir kısmını Allah Teâlâ'nın belirlediği şahıslara temlik etmek" diye tanımlanan malî bir ibadettir. Zekâtın tanımından da anlaşılacağı üzere bu ibadette temlik yani onu fakirin mülküne geçirmek şarttır.²

Kiracının ödeyemediği kiralari ev sahibinin alacağı konumundadır. Alacağı düşürmek ise temlik değil, ıskattır. Kişinin alacağını ıskat etmesi zekât vermiş olmasını sağlamaz. Bu meselede çare şudur: Önce ev sahibi kiracıya zekât verir, sonra kiracı bu zekâtla kira borçlarını öder. Sonuç aynı olsa da bu yolla, zekâtın şartı olan temlik gerçekleştirilmiş olduğundan zekât verilmiş sayılır.

5. Soru: Bir kimse zekatıyla bir başkasının borcunu ödeyebilir mi?

Cevap: Borcunu ödeyecek olduğu fakire: "Zekâtımla senin borcunu ödeyeceğim" der, o da öde dedikten sonra zekâta niyet ederek onun borcunu ödeyecek olursa fakirin borcunu ödemiş olduğu gibi, zekâtını da vermiş olur.³

6. Soru: Fakir olduğunu zannedip zekât verdiğim kişi meğer zenginmiş. Ne yapmam gerekir?

Cevap: Görüş farklılığı olsa da bu konuda tercih edilen görüş; kişinin zekâtını vermiş sayılacağıdır. Yeniden zekât vermesi gerekmez.⁴ Böyle bir durum, zengininin kendisine verilen zekât olduğunu bilmemesi halinde tasavvur edilebilir. Aksi takdirde yani zengininin, zekât olduğunu bilerek verileni alması vebaldır.

Yeri gelmişken; zekât verenin verdiği zekât olduğunu söylemesi şart değildir. Kalbiyle niyet etmesi yeterlidir.

Dipnot

- 1 Reddu'l-Muhtâr
- 2 El-Muhîtu'l-Burhânî
- 3 Reddu'l-Muhtâr
- 4 El-Mavsîlî el-İhtiyâr

Hikmetli Söyler

“Kötü yolları öğrenmemek için günahkâr kimselerle sohbet etme”

Hz. Ömer (Radıyallahü anh)

“Allah’a yemin ederim ki, gıybetin müminin dinini ifsâd etmesi, cüzzamın bedeni ifsâd etmesinden çok daha hızlıdır.”

Hasan-ı Basrî (Rahmetullahi aleyh)

“Cahillere ve hak tanımazlara, sükût ile karşılık veriniz.”

Hacı Bektaş Veli (Kuddise sirruhu)

“Elinde Kur’an olanın ve onunla amel edenin sırtı yere gelmez.”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

“Günah işlediği zaman üzüntü değil sevinç duyanların hali, günah işlemekten daha beterdir.”

Mansur bin Ammar

“Kur’an-ı kerim ne yapacağımızı, Hadis-i şerif nasıl yapacağımızı öğretir.”

Mahmud Esad Coşan

“Kan dökmeyi seven bir millet değiliz, ancak söz konusu vatan ise, dünyanın şah damarını keseriz.”

Muhsin Yazıcıoğlu

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

- RECEB-İ ŞERÎF AYININ FAZÎLETLİ AMELLERİ -

RECEB-İ ŞERÎF AYININ ZİKİRLERİ

Receb-i Şerîf Ayının Duâsı

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ.»

“Receb (ayı) girdiğinde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): ‘**Ey Allâh! Receb ve Şa‘bân’da bize bereketler ver ve bizi Ramazan’a ulaştır.**’ d(ıye duâ ed)erdi.” (el-Bezzâr, el-Müsned, rakam:6494, 2/290; et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-evsat, rakam:3939, 4/189; İbnü Ebi’d-dünyâ, Fezâilü şehri Ramazân, rakam:1, sh:29-30)

Bu hadîs-i şerîf sâlih ameller yapabilmek için, fazîletli zamanlara kadar yaşayabilmekle alâkalı olarak duâ yapmanın müstehab olduğuna delâlet eder. Zîrâ mümin kulun yaşantısı, onun ancak hayrını artırır. İnsanların en hayırlısı, ömrü uzun, ameli güzel olandır.

Geçmiş büyükler, Ramazan orucu yâhut hac dönüşü gibi sâlih bir amelin akabinde ölebilmeyi çok ister ve: “Böyle ölenin günahları bağışlanır.” buyurlardı.

Evliyâullâhtan ağır hasta bir zat: “Receb ayına kadar vefâtımı geciktirmesi için **Allâh-u Te‘âlâ**’ya duâda bulundum. Çünkü bana ulaşan bir rivâyete göre: ‘Receb ayında **Allâh-u Te‘âlâ**’nın âzadlıları vardır.’ buyurmuş. **Allâh-u Te‘âlâ** da duâsını kabûl ederek onu Receb ayına ulaştırmış ve o mübârek ayda vefât etmiştir. (İbnü Receb, Letâifü’l-me‘ârif, sh:233-247)

Receb-i Şerîf Ayının Her On Gününün Zikirleri

Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: “**Her kim Receb ayının ilk onunun her günü** (19 Mart Pazartesi - 28 Mart Çarşamba arası) **100 kere:**

«سُبْحَانَ الْحَيِّ الْقَيُّومِ.»

‘**Hayy ve Kayyûm** (gerçekte tek diri ve her şeyin yegâne yöneticisi) **olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.**’

İkinci onun her günü (29 Mart Perşembe - 7 Nisan Cumartesi arası) **100 kere:**

«سُبْحَانَ اللَّهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ.»

‘**Ehad ve Samed** (tek ve ulu) **olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.**’

Üçüncü onun her gününde de (8 Nisan Pazar - 16 Nisan Pazartesi arası) **100 kere:**

«سُبْحَانَ اللَّهِ الرَّؤُوفِ!»

‘**Raûf** (yarattıklarını çokça esirgeyici) **olan Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.**’ derse, **ona verilecek sevâbı hiçbir vafedici târif edemez.**” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/138; Muhammed Rahmî, Enîsü’l-celis hâmişi, sh:194; el-Hâcce Dürriyye Halîl el-Hurfân, el-Fevâidü’l-Îlâhiyye el-vâride ‘an Hayri’l-Beriyye, sh:92)

Receb ayı içerisinde toplam 70.000 kere istiğfâr edilmesi de müstehaptır. (el-Hâcce Dürriyye Halîl el-Hurfân, el-Fevâidü’l-Îlâhiyye el-vâride ‘an Hayri’l-Beriyye, sh:92)

RECEB-İ ŞERİF AYININ NÂFİLE NAMAZLARI

Receb-i Şerîf'in 13, 14 ve 15. (31 Mart Cumartesi, 1 Nisan Pazar ve 2 Nisan Pazartesi) **Günlerinde, 23, 24 ve 25.** (10 Nisan Salı, 11 Nisan Çarşamba ve 12 Nisan Perşembe) **Günlerinde Kılınacak Bir Hâcet Namazı:**

Emîrû'l-müminîn **Ali ibni Ebî Tâlib** (*Kerremallâhu Vecchû*)den nakledilen ve “**Üveys el-Karanî** (Veysel Karânî) (*Radiyallâhu Anh*)ın namazı” diye bilinen bu hâcet namazını başlıkta geçen günlerin birinde kılmak isteyen kişi, geceden oruca niyet eder ve zikrolunan günlerde oruçlu olur, işraktan sonra gusül abdesti alır ve kimseyle konuşmaz.

Zevalden önce (kuşluk vaktinde) dört rekâta bir selâm vererek on iki rekât kılar. İlk dört rekâta Fâtiha'dan sonra Kur'ân-ı Kerîm'den kolayına gelen âyet-i kerîmeleri okur, bu dört rekâtı bitirince 70 kere:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ، لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ.»

“Gerçek varlık olan ve her şeyi açığa çıkaran o Yüce Pâdişah olan Allâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur, O’nun benzeri hiçbir şey yoktur ve hakkıyla işiten de, gören de ancak O’dur.” zikrini söyler.

İkinci dört rekâtın her rekâtında Fâtiha'dan sonra üç kere Nasr Sûresi’ni okur, selâmdan sonra ise 70 kere:

«أَقْوَى مُعِينٍ وَأَهْدَى دَلِيلٍ بِحَقِّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ.»

“Ey en güçlü yardımcı ve en iyi yol gösterici olan Allâh! ‘Ancak Sana kulluk ederiz ve ancak Senden yardım dileriz.’ âyet-i kerîmesinin hakkı için (duâmı kabûl et).” duâsını okur.

Üçüncü dört rekâta ise Fâtiha'dan sonra üç kere İhlâs Sûresi’ni okur, selâmdan sonra 70 kere Elemneşrah Sûresi’ni okur, sonra sağ eliyle göğsünü sıvazlayarak secdeye varır ve orada hâcetini Allâh-u Te‘âlâ’dan diler, hangi hâceti olursa olsun Allâh-u Te‘âlâ’nın lütfu keremiyle elbette o murâdı yerine getirilir. (*Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:55-56; ‘Abdülhayy el-Leknevî, el-Âsâru'l-merfû‘a, sh:111-112*)

Recep Ayının Başında (Özellikle İlk Gecesi Olan 18 Mart Pazar’ı 19 Mart Pazartesi’ye Bağlayan Gece), **Ortasında** (Özellikle 15. Gecesi Olan 1 Nisan Pazar’ı 2 Nisan Pazartesi’ye Bağlayan Gece) **ve Sonunda** (Özellikle 27.Gecesi Olan 13 Nisan Cumâ’yı 14 Nisan Cumartesi’ye Bağlayan Gece) **Kılınacak Çok Mühim Bir Namaz:**

Hadîs-i şerîfte: “Recep ayında otuz rekât namaz kılan kişiye cehennemden berâat verileceği, cennetin vâcib kılınacağı, Sırat’tan geçiş sağlanacağı ve münâfıklıktan berâat verileceği” gibi daha birçok müjde zikredilmiştir.

Bu namazın hangi günlerde nasıl kılınacağını ve her on rekât sonunda hangi zikirlerin okunacağını öğrenmek için mutlaka “**Receb-i Şerîf Risâlesi**”nin 220-228. (yeni baskınının 242-250.) sayfalarını gözden geçirin. Sizden ricam mutlakâ bu namazı ihmâl etmeyiniz. Zîrâ İslâm’da münâfıklıktan berâat almaktan daha mühim hiçbir şey olamaz.

Bu namazın ilk onu bu ayın ilk on gününün bitimine kadar kılınabilirse de özellikle ilk gece olan; 18 Mart Pazar’ı 19 Mart Pazartesi’ye bağlayan gecesi veyâ günü kılınmalıdır, buna fırsat bulamayan ise ilk üç günü geçmese iyi olur ama yine de ayın 15’ine (2 Nisan Pazartesi’ye) kadar kılınabilir.

Receb-i Şerîfin On Beşinci Gece (1 Nisan Pazar gününü 2 Nisan Pazartesi gününe bağlayan gece) **Namazı:**

1) Receb'in yarı (on beşinci) gecesini 1 Fâtiha, 10 İhlâs ile yüz rekât kılınıp, peşine 1000 kere istiğfarda bulunmak, teşvik edilen amellerdendir. (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l esrâr ve celîletü'l-ekzâr, sh:67)

2) Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri'nin nakline göre: "Receb'in on beşinci gecesini beş selâmla on rekât kılınır, her rekâtta Fâtiha'dan sonra 30 kere İhlâs Sûresi okunur, namaz bitince 100 kere 'Estağfirullâh' denilerek Allâh-u Te'âlâ'dan mağfiret talep edilir." (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)

3) Receb'in yarı (on beşinci) gecesini 1 Fâtiha ve 3 İhlâs Sûresi ile (iki rekâtta bir selâm vererek) on rekât namaz kılınır. Selâm verip namazı bitirince 100 defâ:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ.»

"Allâh'ı tesbîh ederim ve O'na hamdederim. O büyük Allâh'ı tesbîh ederim." diye zikredilir. ('Abdülhayy el-Leknevî, el-Âsâru'l-merfû'a, sh:111-112)

Receb-i Şerîfin On Beşinci Günü (2 Nisan Pazartesi günü) **Namazı:**

1) Muhammed ibni Hatîriddîn (Rahimehullâh)ın nakline göre; Receb'in on beşinci günü işraktan sonra yirmi beş selâmla elli rekât kılınır, her rekâtta Fâtiha'dan sonra birer kere İhlâs ve Mu'avvizeteyn (Felak-Nas) sûreleri okunur, daha sonra secdeye varılarak şu duâ okunur:

«اللَّهُمَّ لَكَ صَلَّيْتُ وَلَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ أَمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، فَارْحَمْ ذُلِّي وَكِبَوَاتِي
لَوْجَهِي وَأَنْفِرَادِي وَخُشُوعِي وَخُضُوعِي وَتَضَرُّعِي وَتَحَيَّرِي وَفَقْرِي وَفَاقَتِي،
وَاجْعَلْ لِي فَرْجًا وَمَخْرَجًا مِنْ هَمِّي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!»

"Ey Allâh! Yalnız Senin için namaz kıldım, ancak Sana secde yaptım. Sadece Sana îmân ettim, bir tek Sana tevekkül ettim. O hâlde Sen benim Senin huzûrunda alçalmama, yüz üstü kapanmama, yalnız kalmama, boyun kırmama, yalvarıp yakarmama, şaşkınlığıma, ihtiyaç ve zarûretime acı da bana dertlerimden bir çıkış ve kurtuluş nasîb et. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı) kabûl eyle." (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)

2) Receb-i Şerîf ayının on beşinci gününde 1 Fâtiha ve 1 İhlâs ile elli rekât kılmak da teşvik edilen amellerdendir. Bu rivâyette Felak-Nâs sûreleri ilâve edilmemiştir. Gücü az olanlar bununla da amel edebilir. (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l esrâr ve celîletü'l-ekzâr, sh:67)

Mİ'RÂC GECESİ VE GÜNÜNÜN FAZİLETİ

(13 Nisan Cumâ gecesini ve 14 Nisan Cumartesi günü)

Selmân-ı Fârisî (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "Receb(-i Şerîf) ayında bir gün ve bir gece vardır ki, o günü oruçlu geçirip, gecesini ibâdetinde kâim olan kişi, zaman olarak yüz seneyi oruç, yüz seneyi de (gece ibâdetinde) kıyamla geçirmiş gibi olur. O gün Receb'in bitmesine üç (gün ve gece) kaladır. Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de o gün (peygamber olarak) gönderilmiştir." (el-Beyhakî, Fezâilü'l-evkât, rakam:11, sh:95-96; Şu'abü'l-îmân, rakam:3530, 5/345; İbnü 'Asâkir, el-Emâlî, Fazlu Receb, sh:6; 'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/332; İbnü Hacer, Tebyînu'l-'aceb, sh:58; ed-Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, rakam:4381, 3/142)

Enes (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte de **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Receb’de bir gece vardır ki onda amel edene yüz senelik haseneler yazılır. O (gece) Receb’in bitmesine üç (gece) kaladır.”** (el-Beyhakî, Fezâilü’l-evkât, rakam:12, sh:97; Şu‘abü’l-îmân, rakam:3531, 5/346; Ebu’l-Kâsım ibnü ‘Asâkir, el-Emâlî, Fazlu Receb, sh:6)

Receb-i Şerîf’in Yirmi Yedinci (Mi‘râc) Gecesi (13 Nisan Cumâ gününü 14

Nisan Cumartesi gününe bağlayan gece) **Namazları:**

1) Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Receb’de bir gece vardır ki onda amel edene, yüz senelik haseneler yazılır. O, Receb’in bitmesine üç (gece) kaladır. Her kim o gecede on iki rekât kılar, her rekâtta bir Fâtiha ve Kur’ân’dan bir sûre okur, her iki rekâtta (oturup) teşehhüt okur ve sonlarında selam verirse, sonra yüz kere:**

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.»

‘Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbih eder ve O’na hamederim. Allâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh-u Te‘âlâ her şeyden büyüktür.’ deyip, yüz kere de istiğfarda bulunur, sonra da Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e yüz defâ salât okursa ve ardından bu kişi dünyâdan yâhut âhiretten dilediği herhangi bir hususta kendisi hakkında duâda bulunursa, bir de sabah oruca niyet ederse, bir mâsiyet (günah) ile alâkalı duâ yapmış olmadıkça, gerçekten Allâh-u Te‘âlâ onun bütün duâlarını kabûl eder.” (el-Beyhakî, Fezâilü’l-evkât, rakam:12, sh:97-98; Şu‘abü’l-îmân, rakam:3531, 5/346; İbnü ‘Asâkir, el-Emâlî, Fazlu Receb, sh:6)

2) Merfû bir haberde şöyle gelmiştir: “Her kim, Receb’in yirmi yedinci gecesi iki rekât kılip her bir rekâtta bir Fâtiha ve yirmi kere İhlâs sûrelerini okur, namazı bitirince, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e on kere salâvat getirdikten sonra:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمُشَاهَدَةِ أَسْرَارِ الْمُحِبِّينَ وَبِالْخُلُوةِ الَّتِي خَصَّصْتَ بِهَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ حِينَ أَسْرَيْتَ بِهِ لَيْلَةَ السَّابِعِ وَالْعِشْرِينَ أَنْ تَرْحَمَ قَلْبِي الْحَزِينَ وَتُجِيبَ دَعْوَتِي يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ!»

‘Ey Allâh! Ey keremlilerin en keremlisi olan Allâh! Şüphesiz ben Senden, âşıkların sırlarının müşâhedesi bereketine ve yirmi yedinci gece kendisini Mi‘râc’a çıkardığında, Gönderilenlerin Efendisi’ne tahsis ettiğin halvet (teke tek berâberlik) hürmetine, benim kederli kalbime merhamet etmeni ve duâma icâbet etmeni isterim.’ derse, muhakkak Allâh-u Te‘âlâ onun duâsını kabûl eder, şânını yüceltir, yalvarışına acır ve kalplerin öldüğü günde onun kalbini diri tutar (rûhunu öldürmez, îmân nûrunu söndürmez).” (es-Safûrî, Nüzhetü’l mecâlis, 1/141, 2/90; el-Hâcce Dürriyye Halîl el-Hurfân, el-Fevâidü’l-Îlâhiyye el-vâride ‘an Hayri’l-Berîyye, sh:93)

3) Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri’nin nakline göre ise; Receb-i Şerîf’in yirmi yedinci gecesi yatsıdan sonra üç selâmla on iki rekât kılınır. Yâni dört rekâtta bir selâm verilir, kırâat olarak Kur’ân-ı Kerîm’den kolaya gelen okunabilir. Namaz bitiminde 100 kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ،
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“Allâh-u Te‘âlâ noksan sıfatlardan münezzehtir, bütün hamdler Allâh-u Te‘âlâ’ya mahsustur. Allâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur ve Allâh-u Te‘âlâ en büyüktür. O yüce ve büyük olan Allâh-u Te‘âlâ’nın yardımı olmadan hiçbir günahattan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur.” zikri okunur.

100 kere de: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» “Allâh-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ediyorum.” diye istiğfar edilir. 100 kere de salevât-ı şerîfe sığılarından her hangi biri okunur.

Her kim bunu yapar da ardından secdeye kapanarak Allâh-u Te‘âlâ’dan bir hâcetini isterse Allâh-u Te‘âlâ onun hâcetini görür. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:57)

Receb-i Şerîfin 27. (Mi‘râc) Günü (14 Nisan Cumartesi günü) **Namazı:** Tâbi‘înin ulularından olan **Hasen el-Basrî** (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Recebin yirmi yedinci günü olunca, **Abdullâh ibni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ) sabahleyin îtikâfa girip öğlen vakti(nden önceki kerâhat saati)ne kadar namaza devâm ederdi.

Öğleni kılınca kısa bir nâfile (öğlenin son sünnetini) kıldıktan sonra dört rekât kılar ve her rekâta bir Fâtiha, birer tâne Mu‘avvizeteyn (Felak ve Nâs sûreleri), üç Kadir Sûresi ve elli İhlâs Sûresi okurdu. Daha sonra ikindi vaktine kadar duâyâ devâm eder ve: ‘Bugün **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) böyle yapardı.’ derdi.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye 1/332)

Receb-i Şerîfin Yirmi Yedinci Gün (14 Nisan Cumartesi) Orucu

Selmân-ı Fârisî (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Receb ayında bir gün ve bir gece vardır ki, o günü oruçlu geçirip, gecesini ibadette kâim olan kişi, zaman olarak yüz seneyi oruç, yüz seneyi de (gece ibadeti ve) kıyamla geçirmiş gibi olur. O gün, Receb’in bitmesine üç gün kaladır. Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) de o gün (peygamber olarak) gönderilmiştir.” (el-Beyhakî, Fezâilü’l-evkât, rakam:11, sh:95-96; Şu‘abü’l-îmân, rakam:3530, 5/345; İbnü ‘Asâkir, el-Emâlî, Fazlu Receb, sh:6; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/332; İbnü Hacer, Tebyînü’l-‘aceb, sh:58; ed-Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, rakam:4381, 3/142; es-Süyûtî, Cem‘u’l-cevâmi‘, 1/591; ed-Dürri’l-mensûr, 4-186; ‘Alî el-Müttakî, Kenzü’l-‘ummâl, rakam:35269, 12/312; İbnü ‘Arrâk, Tenzîhü’ş-şerî‘a, es-Savm:41, 2/161)

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Receb’in yirmi yedinci günü oruç tutana, altmış ay orucu(nun sevâbı) yazılır. O gün, Nebî (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e, Cibrîl’in risâleti ilk getirdiği gündür.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/332; Ebû Muhammed el-Hallâl, rakam:18, sh:76; el-Hatîb, Târîhu Bağdâd, 8/290; Ebû Mûsa el-Medîni, Fezâilü’l-leyâlî ve’l-eyyâm, el-‘Irâkî, el-Muğnî an hamli’l-esfâr, 1/367; ez-Zebîdî, İthâfü’s-sâdeti’l-müttakîn, 5/207; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/141; Hennâd en-Nesefî, el-Fevâid, ‘Abdülazîz el-Kettânî, Fezâilü Receb, İbnü ‘Arrâk, Tenzîhü’ş-şerî‘a, es-Savm:41, 2/161)

Receb-i Şerîf’in Yirmi Yedinci Gününün Sadakası

Rivâyet olduğuna göre:

رُوي: «مَنْ صَامَ يَوْمَ السَّابِعِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ وَتَصَدَّقَ فِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِصِيَامِهِ
أَلْفَ حَسَنَةٍ وَعِثَّقَ أَلْفِي رَقَبَةٍ.»

“Her kim Receb’in yirmi yedinci günü oruç tutup, o gün sadaka verirse, Allâh-u Te‘âlâ orucuna karşılık o kişiye, bin hasene ve iki bin köle âzâdı (sevâbı) yazar.” (el-Câmi‘u’s-şâfi fi’l-va‘zı’l-kâfi, es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/141)

Receb-i Şerîfin Cumâ Gecesinde Yapılacak Bir İstiğfâr

Ulemânın beyânı vechile; her kim Receb-i Şerîf'in bir cumâ gecesinde 1000 kere:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ.»

“Bütün günah ve isyanlarımdan dolayı, celâl ve ikrâm sâhibi olan Allah-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim.” derse, hiç şüphesiz o kişinin denizlerin köpükleri kadar günahı olsa da affedilir. (Eyyûb ibnü ‘Abdillâh, Kitâbu fezâili’ş-şühûr, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmut Efendi, rakam:2038, sh:18)

- ŞA‘BÂN-I ŞERÎF AYININ FAZÎLETLİ AMELLERİ -

ŞA‘BÂN-I ŞERÎF AYININ ZİKİRLERİ

Şa‘bân-ı Şerîf ayı içerisinde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e 70.000 kere hangi sîğa ile olursa olsun salevât-ı şerîfe okumak müstehap görülmüştür ki bunun en güzeli:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ.»

“Ey Allâh! Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât ve selâm eyle.” şeklinde salevât-ı şerîfe okumaktır.

Şa‘bân-ı Şerîf ayının her on gününde bâzı husûsî zikirleri okumak da müstehaptır. Şöyle ki ilk on gününde (17 Nisan Salı-26 Nisan Perşembe arasında) her gün 100 defâ:

«يَا لَطِيفُ!» “Ey (ey kullarına karşı lütufkâr olan) **Latîf!**”

İkinci on gününde (27 Nisan Cumâ-6 Mayıs Pazar arasında) her gün 100 kere:

«يَا عَزِيزُ!» “Ey (hiç mağlup olmayacak yegâne güce sâhibi) **Azîz!**”

Üçüncü on gününde (6 Mayıs Pazartesi-15 Mayıs Salı arasında) her gün 100 kere:

«يَا رَزَّاقُ!» “Ey (bolca rızık ihsân eden) **Rezzâk!**” diye zikredilir. Bu zikirlerin her birinde 100 sonunda şu duâ okunursa, bunu yapan kişinin isteğinin gerçekleşmesi husûsunda Allâh-u Te‘âlâ ona yardım eder. Bu duâ şöyledir:

«اللَّهُمَّ يَا كَامِلَ اللُّطْفِ! يَا خَفِيَّ الأَلْطَافِ! تَدَارَكُنِي بِلُطْفِكَ الخَفِيِّ وَارْحَمْنِي وَأَهْلِي وَالمُؤْمِنِينَ تَحْتَ سُرَادِقَاتِ عَرْكَ.»

“Ey Allâh! Ey lütfü tam olan! Ey Lütfuları (idraklerden) gizli olan! Gizli olan lütfunla beni (muratlarım husûsunda) tamamla. İzzetinin perdeleri altında(n ihsân edeceğin rahmet esintileriyle) bana, âileme ve müminlere rahmet eyle.” (el-Hâcce Dürriyye Halîl el-Hurfân, el-Fevâidü'l-İlâhiyye el-vâride ‘an Hayri'l-Beriyye, sh:93)

ŞA‘BÂN-I ŞERÎF AYININ NAMAZLARI

Şa‘bân Ayının İlk Gece Namazı:

(16 Nisan Pazartesi’yi 17 Nisan Salı’ya bağlayan gece)

1) Neseî (Rahimehullâh)ın nakline göre; her kim Şa‘bân’ın ilk gecesinde, birinci rekâtlarında bir Fâtiha ve beş İhlâs okumak sûretiyle on iki rekât kılsa **Allâh-u Te‘âlâ** ona on iki bin şehit sevabı verir. Kendisine on iki senelik ibâdet sevâbı yazılır. Anasının doğurduğu gündeki gibi hatâlarından sıyrılır ve seksen güne kadar üzerine hiçbir hatâ yazılmaz. (en-Neseî, es-Sâfûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/142)

2) **Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri**'nin nakline göre; Şa'bân-ı Şerîf ayının ilk gecesi on iki rekât kılınır, her rekâtta Fâtiha'dan sonra 15 kere İhlâs Sûresi okunur. Her kim bunu yaparsa onun amel defterine on bin hasene (sevap) yazılır ve on bin günahı (olsa da) silinir. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:58)

Şa'bân Ayının İlk Gün (17 Nisan Salı günü) Namazı: Enes (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edildiğine göre: "Şa'bân ayının ilk günü iki rekât kılıp, her rekâtında bir Fâtiha, on Âyete'l-Kürsî ve:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

"Allâh, şüphesiz Kendisinden başka adâleti (icrâ ve) ikâme etmekte olan hiçbir ilâh bulunmadığı gerçeğine şâhitlikte bulunmuştur. (O'nun büyük kudretini gören) melekler ve ilim sâhipleri de (aynı şâhitliği ikrâr etmiştir). O (hiç yenilmeyip dâimâ gâlip gelen ve her işi yerli yerinde olan) Azîz ve Hakîm olan Zat'tan başka hiçbir ilâh yoktur." (Âl-i İmrân Sûresi:18) âyet-i kerîmesini okuyana Allâh-u Te'âlâ birçok mükâfatlar ihsân eder.

Cennette hiçbir göz görmedik, hiçbir kulak duymadık, hiçbir beşerin de kalbinden geçmedik nîmetler verir. Kendisini dünyânın istenmedik şeylerinden korur, rızkını genişletir ve en büyük (mahşer) korku(sun)dan emin kılınır." (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr ve celîletü'l-ekzâr, sh:68)

RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)İN ŞA'BÂN-I ŞERİF ORUCUNA VERDİĞİ ÖNEM

Üsâme ibni Zeyd (Radiyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır: "Bir kere ben: 'Yâ Rasûlellâh! Şa'bân'da oruç tuttuğunuz kadar hiçbir ayda oruç tuttuğunuzu görmedim.' dediğimde: 'O Receb ve Ramazan arasında kalmış büyük bir aydır ki insanlar on(un ululuğun) dan gâfildir. O kendisinde amellerin âlemlerin Rabbin(in huzûr-u mânevîsin)e yükseltildiği bir aydır. Ben de amelimin oruçluymen yükseltilmesini seviyorum (da onun için bu ayda çok oruç tutuyorum).' buyurmuştur." (en-Nesâî, rakam:2221; el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3540, 5/352-353; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, 5/201; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, 3/103; Münzirî, et-Terğîb, rakam:1537, 2/122)

Bu hadîs-i şerîften anlaşıldığı üzere insanlar, kıymetli haram aylardan olduğu için öteden beri Receb-i Şerîf orucuna önem verirlerdi, fakat Şa'bân-ı Şerîf orucunun kıymetini bilmezlerdi. İşte bu yüzden **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Şa'bân orucunu sünnet olarak teşrî etti.

Enes ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: "**Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) oruca bir başladımı o kadar devam ederdi ki artık biz: 'Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in bu sene oruç açmaya niyeti yok.' derdik.

Bir de orucu açtımı bir zaman tutmazdı, tâ ki biz: 'Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) in bu sene oruç tutmaya niyeti yok.' derdik. Oruçlar içerisinde en çok Şa'bân orucunu severdi." (Ahmed ibnü Hanbel, et-Taberânî, el-Münzirî, et-Terğîb, rakam:1538, 2/122; el-Heysemî, el-Mecma', 2/192)

Yine **Enes** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) e: “Ramazan’dan sonra hangi oruç daha üstündür?” diye sorulduğunda: “**Ramazan’a hürmeten Şa‘bân orucudur.**” buyurdu. “Hangi sadaka daha üstündür?” diye sorulunca da: “**Ramazan’daki sadaka.**” buyurdu. (et-Tirmizî, ez-Zekât, rakam:663, 3/51-52; el-Beğavî, Şerhu’s-sünne, rakam:1778, 6/329; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, 3/103; Ebû Ya‘lâ, el-Müsned, rakam:3421, 6/154; el-Münzirî, et-Terğîb, rakam:1539, 2/123; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3539, 5/352; es-Sünenü’l-kübrâ, 4/305; ‘Alî el-Müttakî, Kenzü’l-‘ummâl, rakam:24292, 8/591)

Üzerinde farz borcu olanın iki Ramazan arası süren bir mâzereti yokken kazâlarını bir dahaki Ramazan’dan sonraya bırakması câiz değildir. (İbnü Receb, Letâifü’l-me‘ârif, sh:257-258)

ŞA‘BÂN-I ŞERÎF AYININ ORUÇLARI

Şa‘bân-ı Şerîf’in Başında, Ortasında ve Sonunda Üç Gün Oruç

İmâm-ı Hobeî (Rahimehullâh)ın nakline göre: “Her kim Şa‘bân’ın başından, ortasından ve sonundan üç gün oruç tutarsa, **Allâh-u Te‘âlâ** ona yetmiş peygamber sevâbı yazar. **Allâh-u Te‘âlâ**’ya yetmiş sene ibâdet etmiş gibi olur. O sene ölürse şehit olarak ölür.” (Zübdetü’l-vâ‘izîn, el-Hobeî, Dürretü’n-nâsihîn, sh:235)

Şa‘bân-ı Şerîf’te Bir Gün Oruç

Safûrî (Rahimehullâh)ın naklettiği bir rivâyete göre: “Kim Şa‘bân’dan bir gün oruç tutarsa, **Allâh-u Te‘âlâ** onun cesedini cehenneme haram kılar. Cennetlerde **Yûsuf** (Aleyhisselâm)â komşu olur. **Allâh** ona **Eyyûb** ve **Dâvûd** (Aleyhisselâm)ın sevaplarını verir.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/142)

Şa‘bân-ı Şerîf’te Üç Gün Oruç

Safûrî (Rahimehullâh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «شَعْبَانُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ فَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَلْقَانِي فَلْيُصُمْهُ وَلَوْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ.»

“Şa‘bân cehennemden bir kalkandır. Bana kavuşmak isteyen üç gün de olsa onda oruç tutsun.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/142)

Safûrî (Rahimehullâh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نَقُّوا أَبْدَانَكُمْ بِصَوْمِ شَعْبَانَ لِيَصِيَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَمَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَعْبَانَ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَيَّ مِرَارًا قَبْلَ إِفْطَارِهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَأَخْبَرَنِي جِبْرِيلُ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَفْتَحُ فِي هَذَا الشَّهْرِ ثَلَاثِمِائَةَ بَابٍ مِنَ الرَّحْمَةِ.»

“Ramazan ayının orucu için Şa‘bân orucu ile bedenlerinizi temizleyin. Herhangi bir kul Şa‘bân ayında üç gün oruç tutsa, iftarından önce de bana defâlarca salevât okusa, mutlakâ **Allâh-u Te‘âlâ** onun geçmiş günahlarını bağışlar. Cibrîl bana bildirdi ki; şüphesiz **Allâh-u Te‘âlâ** bu ayda üç yüz rahmet kapısı açar.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/142)

Şa‘bân-ı Şerîf’in İlk ve Son Perşembe Oruçları

(19 Nisan ve 10 Mayıs Perşembe)

Ebû Abdillâh el-Hubeysî (Rahimehullâh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ خَمِيْسٍ مِنْ شَعْبَانَ وَآخِرَ خَمِيْسٍ مِنْهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِهِ.»

“Şa‘bân’ın ilk ve son perşembesini oruçla geçireni, rahmeti ile cennete girdirmek Allâh-u Te‘âlâ üzerine bir hak olur.” (Ebû ‘Abdillâh el-Hubeysî, el-Berake fî fazli’s-sa‘yi ve’l-hareke, rakam:785, sh:249; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/142)

Şa‘bân-ı Şerîf’in Eyyâm-ı Bîyd (On Üç, On Dört, On Beş) Oruçları

(29 Nisan Pazar, 30 Nisan Pazartesi ve 1 Mayıs Salı)

Hicrî takvime göre her ayın on üç, on dört ve on beşinci günlerinin orucu çok fazîletlidir. **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) bu günlerin orucunu yolculuklarında bile terk etmemiştir.

Huseyn ibni Ali ibni Ebî Tâlib (Radyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ حُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صَوْمُ أَيَّامِ الْبَيْضِ أَوَّلُ يَوْمٍ يَعْدِلُ ثَلَاثَةَ آلَافِ سَنَةٍ، وَالْيَوْمُ الثَّانِي يَعْدِلُ عَشْرَةَ آلَافِ سَنَةٍ، وَالْيَوْمُ الثَّلَاثُ يَعْدِلُ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ آلَافِ سَنَةٍ.»

“Eyyâm-ı biyd (her ayın on üç, on dört ve on beşinci gününün) oruçlarının ilk günü üç bin senenin, ikinci günü on bin senenin, üçüncü günü ise on sekiz bin senenin orucuna denk olur.” (İbnü Şâhîn, et-Terğîb fî fezâili’l-a‘mâl, rakam:535, 1/154)

Enes (Radyallâhu Anh)dan merfû‘an rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَرْثُومَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْبَيْضِ الثَّلَاثِ عَشَرَ وَالرَّابِعَ عَشَرَ وَالْخَامِسَ عَشَرَ أَعْطَاهُ اللَّهُ فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْهَا أَجْرَ عَشْرَةِ آلَافِ سَنَةٍ وَفِي الْيَوْمِ الثَّانِي أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ مِائَةِ آلَافِ سَنَةٍ وَفِي الْيَوْمِ الثَّلَاثِ أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ ثَلَاثِمِائَةِ آلَافِ سَنَةٍ.»

“(Herhangi bir aydan) on üç, on dört ve on beşinci günler olan eyyâm-ı bîydı oruçlu geçirene, Allâh birinci gününde on bin sene, ikinci gününde yüz bin sene, üçüncü günde ise üç yüz bin senelik ecir (oruç sevâbı) verir.” (Ebu’l-Kâsım el-Huseyn, el-Emâlî, Süyûtî, el-Le‘âlî, 2/107)

Ahmed ibni Hicâzî (Rahimehullâh)dan rivâyet olunduğuna göre:

يُرْوَى: «أَنَّ أَرْبَعَةَ أَشْيَاءَ تُخَفِّفُ عَذَابَ الْقَبْرِ؛ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ فِي كُلِّ حِينٍ وَزَمَانٍ، وَإِكْرَامُ الْيَتِيمِ فِي كُلِّ مَكَانٍ، وَصَوْمُ أَيَّامِ الْبَيْضِ فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ، وَالصَّلَاةُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ تُنَوِّرُ الْقَلْبَ وَتُورِثُ رِضَاءَ الرَّحْمَنِ.»

“Dört şey kabir azâbını hafifletir. Bunlar da her an ve her zaman Kur’ân okumak, her mekânda yetime ikrâm etmek, Receb ve Şa‘bân’ın eyyâm-ı bîyd oruçlarını tutmak, gece yarısı namaz kılmak ki, o kalbi nurlandırır ve Rahmân’ın rızâsını celbeder.” (Ahmed ibni Hicâzî, Tuhfetü’l-ihvân, sh:13)

BERÂAT GECESİ VAZİFELERİ

(30 Nisan Pazartesi'yi 1 Mayıs Salı'ya bağlayan gece)

1) Bir Sene Boyunca Hayırlı Kaderler Yazılması, Ömrün Uzayıp O Sene Ölüm-den Korunulması, Rızka Bereket Hâsıl Olup İnsanlara Muhtâc Olunmaması İçin Berâet Gecesi Kılınacak Altı Rekat Namaz ve Peşine Okunacaklar.

İmâm-ı Zebîdî ve **Şeyh Ahmed Deyrabî** gibi birçok âlim ve fâzıl meşâyih (*Kaddesallâhu Es-rârâhüm*) hazarâtı bu gecenin ihyâsı hakkında şu beyanlarda bulunmuşlardır:

Allâh dostları içerisinde halefin seleften tevârus (verâset yoluyla nakl)ettiğine göre, her kim Berâat Gecesi şu sayılanları yaparsa, o gece yaptığı bütün istekler kendisine verile- rek murâdı hâsıl olur:

a) Akşam namazından sonra her rekâta bir Fâtiha ve altı İhlas Sûresi okuyarak altı rekât kılar.

b) Her iki rekâtın selâmından sonra birer Yâsîn-i Şerîf okur.

Birincisinde ömrüne berekete niyet eder.

İkincisinde rızkına bereket ve belâları defetmeye niyet eder.

Üçüncüsünde ise insanlardan istiğnâ (muhtâc olmama) ve hüsn-ü hâtîme (îmânla biten güzel bir gün sona erişme)ye niyet eder.

c) En sonunda “Berâat Gecesi duâsı” diye meşhur olan şu duâyı 10 kere okur. (*ez-Zebîdî, İthâfû's-sâdeti'l-müttakîn, 3/427; Ahmed ed-Deyrabî, el-Mücerrebât, sh:13*)

Şunu da belirtelim ki bu duâ tümü îtibârıyla hadîs-i şerîf olarak rivâyet edilmeyip, meşâyihün birçoğundan nakledilmişse de, içinde geçen lafızların bir kısmı âyet-i kerîme, ekserîsi de **Ömer ibni'l-Hattâb** ve **Abdullâh ibni Mes'ûd** (*Radiyallâhu Anhümâ*) gibi yüce sahâbîlerden rivâyet edilmiştir.

Abdullâh ibni Mes'ûd (*Radiyallâhu Anh*) bu duâda geçen o kısım hakkında şöyle bir beyan- da bulunmuştur: “Herhangi bir kul bu duâları yaparsa, mutlakâ geçimine genişlik verilir.” (*İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:29521, 6/69; Abd ibnü Humeyd, İbnü Cerîr, el-Âlûsî, Rûhu'l-me'ânî, 8/244*)

Bu duâ şöyledir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، إِلَهِي جُودُكَ دَلَّنِي عَلَيْكَ وَإِحْسَانُكَ أَوْصَلَنِي إِلَيْكَ وَكَرَمُكَ قَرَّبَنِي لَدَيْكَ أَشْكُو إِلَيْكَ مَا لَا يَخْفَى عَلَيْكَ وَأَسْأَلُكَ مَا لَا يَعْسُرُ عَلَيْكَ، إِذْ عَلِمْتُكَ بِحَالِي يَكْفِي عَن سُؤَالِي يَا مُفَرِّجُ عَن كَرْبِ الْمَكْرُوبِينَ فَرِّجْ عَنِّي مَا أَنَا فِيهِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، ﴿ فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجِّنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴾، اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ وَلَا يُمَنُّ عَلَيْهِ يَا ذَا الْجَلَالِ

وَالْإِكْرَامِ! وَيَا ذَا الطَّوْلِ وَالْإِنْعَامِ! لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ظَهَرُ اللَّاجِينَ وَجَارُ الْمُسْتَجِيرِينَ
وَمَا مَنُ الْخَائِفِينَ، اَللّٰهُمَّ اِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنِيْ عِنْدَكَ فِيْ اُمِّ الْكِتَابِ شَقِيًّا اَوْ مَحْرُومًا اَوْ
مَطْرُودًا اَوْ مُقْتَرًا عَلَيَّ فِي الرِّزْقِ، فَاْمَحْ اَللّٰهُمَّ بِفَضْلِكَ شَقَاوَتِيْ وَحِزْمَانِيْ وَطَرْدِيْ
وَاقْتَارَ رِزْقِيْ وَاثْبِتْنِيْ عِنْدَكَ فِيْ اُمِّ الْكِتَابِ سَعِيْدًا مَّرْزُوقًا مُّوَفَّقًا لِخَيْرَاتِ فَاِنَّكَ
قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ فِيْ كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ عَلٰى لِسَانِ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ: ﴿يَمْحُوا اللهُ مَا
يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ اُمُّ الْكِتَابِ﴾، اِلٰهِي بِالْتَّجَلِّيِ الْاَعْظَمِ فِي لَيْلَةِ النَّصْفِ مِنْ شَهْرِ
شَعْبَانَ الْمُكْرَمِ الَّتِي يُفْرَقُ فِيهَا كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ وَيُبْرَمُ اَنْ تَكْشِفَ عَنَّا مِنَ الْبَلَاءِ مَا
نَعْلَمُ وَمَا لَا نَعْلَمُ وَمَا اَنْتَ بِهِ اَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعَزُّ الْاَكْرَمُ وَصَلَّى اللهُ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اٰمِيْنُ!»

“**Rahmân ve Rahîm** olan **Allâh**’ın adıyla (duâya başlıyorum). Bütün hamdler âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh-u Te‘âlâ**’ya mahsustur. **Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed**’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin.

Ey **Allâh**! Sana başvurma yolunu bana cömertliğin gösterdi. Senin huzûruna beni iyiliğin ulaştırdı. Senin nezdine beni keremin yaklaştırdı. Sana gizli kalmayan sıkıntılarımı ancak Sana şikâyet ediyorum ve Senden, Sana zor gelmeyecek şeyler istiyorum.

Zâten Senin, benim durumumu bilmen, istememe de hâcet bırakmıyor. Ey sıkıntılıların derdini açan Zat! İçinde bulunduğum sıkıntıları benden gider.

Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten de ben zâlimlerden oldum.

‘**Biz onun duâsını kabûl ettik ve kendisini gamdan kederden kurtardık. İşte müminleri de böyle kurtarıyoruz.**’ (el-Enbiyâ Sûresi:88) (şeklinde Yûnus (Aleyhisselâm)a bahşettiğin müjdeye beni de nâil et).

Ey herkese iyilik eden, Kendisine ise iyilik edilemeyen **Allâh**! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey lütuf ve in‘âm sâhibi!

Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Sen ki sığınanların desteği, emân dileyenlerin koruyucusu ve korkanların sığınağısın!

Ey **Allâh**! Eğer beni nezdinde bulunan (Levh-i Mahfuz’dan ibâret) Ümmü’l-Kitâb’da, (kâfir ölecek) bir bedbaht yâhut mahrum veya kovulmuş ya da rızkı dar bir kimse olarak yazdıysan, fazl-u kereminle bu şekâvetimi, mahrûmiyetimi, reddedilişimi ve rızkımın darlığını sil.

Beni Ümmü'l-Kitâb'da (îmânla ölecek) bir bahtiyar, rızkı bol ve hayırlara muvaffak bir kişi olarak kayda geçir. Çünkü Sen buyruğu hak olan bir Zat olarak, gönderdiğin peygamberinin lisânına indirdiğin kitâbında:

'Allâh dilediğini siler, dilediğini sâbit bırakır. Ümmü'l-Kitâb ise sâdece O'nun katındadır.' (er-Ra'd Sûresi:39) buyurdun.

İlâhî! Kıymetli Şa'bân ayının her hikmetli işin kendisinde ayrılıp kesin karara bağlandığı on beşinci gecesindeki en büyük tecellî hürmetine Senden dileğimiz, bildiğimiz ve bilmediğimiz, en iyi senin bildiğin tüm belâları bizden açıp gidermendir. Şüphesiz ki en ulu ve en iyi olan ancak Sensin.

Allâh-u Te'âlâ, Nebiyy-i Ümmî olan Efendimiz Muhammed'e, âline ve sahâbesine çokça salât ve bolca selâm eylesin. Âmîn!" (ez-Zebîdî, İthâfî's-sâdeti'l-müttakîn, 3/427; Ahmed ed-Dey-rabî, el-Mücerrebât, sh:13)

Siz değerli okuyucularımızın bir dahaki seneye kadar hayırlı uzun ömür ile yaşamanıza ve bütün sıkıntılardan, hastalıklardan ve şerli yazılardan korunmanıza çok önem veren bizler, bir gece uyuyup da bir sene boyu ağlamamanız için, bu namazı kılmanızı, duâsını ve sûresini mutlakâ okumanızı tavsiye ediyoruz.

2) Ayrıca Berâat Gecesi'nde şu duânın tekrar tekrar okunması fazîletli görülmüştür:

«اللَّهُمَّ إِن كَتَبْتَنِي شَقِيًّا فَكُتِبْ سَعِيدًا، وَامْحُ اسْمِي عَنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَسَمِّي تَقِيًّا وَارْزُقْنِي آيَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَأَنْصُرْنِي عَلَى جَمِيعِ الْأَعْدَاءِ وَاحْشُرْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَعِزَّنِي مِنْ دَرْكِ الْأَشْقِيَاءِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! آمِينَ!»

“Ey Allâh! Eğer beni bedbaht (sonu kötü) yazdıysan bahtiyar yaz, adımı kötülerin dosyasından sil ve beni takvâ sâhibi biri olarak kayda geçir. Sen bana Enbiyâ (Sûresi)nin (101.) âyetin(de, haklarında güzel karar geçtiğini bildirdiğin kulların arasına girmey)i nasîb et, bütün düşmanlarıma karşı bana yardım et, kıyâmet günü beni peygamberler -Aleyhimüsselam- zümresinde haşret, kötülerin derekesin(e düşmek) den beni muhâfaza et. Şüphesiz duâları hakkıyla işiten ancak Sensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı kabûl et). Âmîn!”

3) Bu duâyı Berâat Gecesi 300 kere okuyanın her istediğini Allâh-u Te'âlâ'nın yerine getireceği nakledilmiştir. (Velîyüddîn er-Rahâvî el-Mahmûdî, Fezâilü'l-eyyâm, Süleymâniye Ktp., Reşid Efendi, rakam:156, verak:97a)

4) Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir: “Berâat Gecesi iki gözünüzün birine üç defâ, diğerine ise iki defâ sürme çekin ki Allâh-u Te'âlâ sizi göz rahatsızlığından korusun.” (Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, Kitâbu'l-Berake fi fazli's-sa'yi ve'l-hareke, no:532, sh:193)

5) Ali el-Kârî (*Rahimehullâh*)ın beyânına göre; Berâat Gecesi zemzem-i şerîf belirgin bir şekilde artış gösterdiğinden, bu gece çokça zemzem tüketmek uygun görülmüştür. (*‘Alî el-Kârî, et-Tibyân fî beyâni mâ fî leyleti’-n-nisfi min Şa‘bân ve Leyleti’l-Kadri min Ramazân, Mecmû‘u resâili’l-‘Alî el-Kârî, 3/41*)

6) Ali el-Kârî (*Rahimehullâh*)ın beyânına göre bu gece okunması müstehap olan sûrelerin en önemlisi Duhân Sûresi’dir. Zîrâ bu sûre-i celîle Berâat Gecesi’nin fazîletlerinden bahsetmektedir ve bu sûrenin okunmasının birçok fazîletleri vardır. (*‘Alî el-Kârî, et-Tibyân fî beyâni mâ fî leyleti’-n-nisfi min Şa‘bân ve Leyleti’l-Kadri min Ramazân, Mecmû‘u resâili’l-‘Alî el-Kârî, 3/52*)

7) Günahları Bağışlatacak, Kötü Kaderi Dahî Değiştirecek, Cennette Köşkler Bina Ettirecek ve Şehit Sevabı ile Ölmeye Vesîle Olacak Berâet Gecesi Namazı (30 Nisan Pazartesi’yi 1 Mayıs Salı’ya bağlayan gece)

Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) **Ali ibni Ebî Tâlib** (*Radiyallâhu Anh*)a şöyle buyurmuştur: **“Ey Ali! Her kim Şa‘bân’ın yarı (on beşinci) gecesinde yüz rekât kılar, her rekâta bir Fâtiha ve on İhlâs okursa, ey Ali! Hangi bir kul bu namazları kılsa Allâh-u Te‘âlâ onun için o gece istediği her hâceti yerine getirir.”**

Soruldu ki: “Yâ **Rasûlellâh!** Eğer **Allâh-u Te‘âlâ** onu şakî (îmânsız ölecek bir bedbaht olarak) yazdıysa, sa‘îd (îmânlı ölecek bahtiyar) kuluna çevirir mi?” Buyurdu ki: **“Ey Ali! Beni hakla gönderen Allâh-u Te‘âlâ’ya yemin ederim ki; Levh-i Mahfuz’da: ‘Felan oğlu felan şakî olarak yaratıldı ama Allâh-u Te‘âlâ bu hükmü sildi ve onu sa‘îde döndürdü.’ diye yazılmıştır.**

(Demek ki ezeli ilimde onun tevbe edeceği bilindiğinden, muallak -askıdaki- kâzâda yazılan şekâvet silinip, mübrem -değişmeyecek, kesin- karardaki saâdet hükmü yerini bulur.)

Allâh-u Te‘âlâ bu (namazı kılan) kuluna yetmiş bin melek gönderir ki bir dahaki sene başına kadar onun sevaplarını yazarlar, günahlarını silerler ve derecelerini yükseltirler.

Allâh-u Te‘âlâ Adn cennetlerine yedi yüz yetmiş bin melek gönderir de onun için şehirler ve köşkler binâ ederler, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı nîmetler hazırlarlar ve ağaçlar dikerler. Bu cennetlerin bir benzeri, kullardan hiçbirinin kalbinden bile geçemez ki, her bir cennette size târifte bulunduğum şehirler, köşkler ve ağaçlar doludur.

Eğer bu kişi bir dahaki seneye kadar ölürse şehit olarak ölür. Allâh-u Te‘âlâ ona o gece okuduğu İhlâs Sûresi’nin her bir harfine mukâbil yetmiş bin hûri verir ki, her bir hûrinin bir erkek, bir de dişi hizmetçisi bulunur.

Ayrıca ona yetmiş bin ğilman, yetmiş bin vildân (genç köleler, hizmetçiler), yetmiş bin kethüdâ (ciddî iş tâkipçisi) ve yetmiş bin kapıcı verir. O gece İhlâs Sûresi okuyan herkese yetmiş şehit sevâbı yazılır.

(Daha önce kıldığı ve daha sonra kılacağı tüm namazlar kabûl edilir. Anne babası cehennemde bile olsalar, onlara duâ ederse, onlar da (sağlıklarında) Allâh-u Te‘âlâ’ya hiçbir şeyi şirk koşmamışlarsa, Allâh-u Te‘âlâ onları cehennemden çıkarır da, böylece onlar cennete girerler.)

Beni hak peygamber gönderen Allâh-u Te‘âlâ’ya yemin ederim ki; bu kişi cennet-teki makâmını, Allâh-u Te‘âlâ’nın yarattığı şekliyle görmedikçe yâhut ona gösteril-medikçe dünyâdan çıkmaz.

Beni hak Nebî gönderene kase m olsun ki; Allâh-u Te‘âlâ gece ve gündüzün yir-mi dört saatinin her bir saatinde, ona yetmiş bin melek gönderir ki ona selâm verirler, onunla musâfaha ederler ve Sûr’a üfürülünceye kadar ona duâ ederler. Bu kişi kıyâmet günü en kıymetli ebrâr meleklerle haşrolur. Allâh-u Te‘âlâ yazıcı meleklerle: ‘Üzerinden sene geçinceye kadar bu kuluma hiçbir günah yazmaym ve onun için sevaplar yazm.’ diye emir buyurur.

(Her kim namazı ve âhîret yurdunu niyet ederek bu namazı kılsa, Allâh-u Te‘âlâ ona o gece Kendi katından büyük bir nasîb verir. Allâh-u Te‘âlâ ona rüyâsında; otuzu ken-disini cennetle müjdeleyen, otuzu ona cehennem azâbından eman veren, otuzu onu hatâ yapmasın diye koruyan, onu da -ondan dünyânın belâlarını uzaklaştıran ve- kendisine düşmanlık edenlere tuzak kuran -ve ondan şeytanın hîlelerini uzaklaştıran- yüz melek göndermedikçe o kişi dünyâdan çıkmaz.)”

(Ebu’l-Ferac ibnü’l-Cevzî, Kitâbü’n-Nûr fî fezâilî’l-eyyâmi ve’ş-şühûr, Süleymâniye Ktp., Nafiz Paşa, rakam:329, ve-rak:82b-83b; el-Ğazâlî, İhyâü ‘ulûmi’d-dîn, 1/203; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunyey, 1/348-349; Ebû Tâlib el-Mekkî, Kû-tu’l-kulûb, 1/114; Ebû ‘Abdillâh el-Hubeyşî, Kitâbu’l-Berake fî fazli’s-sa’yi ve’l-hareke, rakam:529-531, sh:192-193; İsmâ’il Hakkî el-Bursevî, Rûhu’l-beyân, 8/403; Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü’l-esrâr, sh:68; Parantez içi ekler İbnü Ebi’d-Dünyâ, Fezâilü şehri Ramazân, rakam:9, sh:40; ez-Zebîdî, İthâfü’s-sâdeti’l-müttakîn, 3/425 ve es-Süyûtî, el-Le‘âlî, 2/58’dan alınmıştır.)

Muhammed ibni Ali (Radyallahu Anhümâ)dan, merfû‘an (isnâdını Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e ulaştırarak) şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **“Her kim Ramazan’ın yarı gecesinde ve Şa‘bân’ın yarı gecesinde yüz rekât kılar da, onlarda bin kere İhlâs Sû-resi okursa, cennetle müjdelenedikçe ölmez.”** (İbnü Ebi’d-Dünyâ, Fezâilü şehri Ramazân, rakam:9, sh:40)

Kişi dilerse on rekâtta 100 İhlâs’la da bu namazı kılabilir. **Zebîdî** (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; bu namazdan maksat İhlâs-ı Şerîf’in 1000 kere okunmasıdır ki bu şekilde edâ edilse de yeterli olur. (ez-Zebîdî, İthâfü’s-sâdeti’l-müttakîn, 3/425)

Zünnûn-u Mısırî Hazretleri’nden rivâyet olduğuna göre Berâat Gecesi her kim on iki rekât kılar da, Fâtiha’dan sonra 50 kere İhlâs Sûresi okursa yüz rekâtın sevâbını alır. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:58-59)

Berâat Gecesi’nin diğer namazları, duâları ve zikirleri için **“Şa‘bân-ı Şerîf Risâlesi”**nin 136-186. sayfalarına, kitabın yeni baskısında ise 155-203. sayfalarına mutlakâ bakınız.

BİR KERESİ YETMİŞ BİN DELÂİL HATMİNE DENK GELEN SALEVÂT-I ŞERÎFE

Tîcânî meşâyihından **Ebu’l-Abbâs Ahmed et-Tîcânî** (Kuddise Sirruhû)nun beyânı vechile; şu salevât-ı şerîfe yetmiş bin kere **“Delâilü’l-hayrât”** hatmine denktir ve daha birçok fazîletleri vardır:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ صَلَاةً تَعْدِلُ جَمِيعَ صَلَوَاتِ أَهْلِ مَحَبَّتِكَ
وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ سَلَامًا يَعْدِلُ سَلَامَهُمْ.»

“Ey **Allâh!** Muhabbet ehlin (olan velîlerin)in bütün salâtlarına denk gelecek bir salât ile **Efendimiz Muhammed**’e ve Ehl-i Beyti’ne salât eyle ve yine onların selâmına muâdil olacak bir selâm ile **Efendimiz Muhammed**’e ve Ehl-i Beyti’ne selâm eyle.” (‘Alî Harâzîm el-Fâsî, Cevâhiru’l-me’ânî, sh:80; en-Nebhânî, Se’âdetü’d-dâreyn, sh:318-319)

SIKINTILARIN İZÂLESİ İÇİN OKUNACAK TEVESSÛL BEYTİ

Hârûşî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; zühhâd (dünyâyâ karşı soğuk olan zevât) sekiz kişidir. Bu zatları(n isimlerini) hastayken zikreden **Allâh-u Te’âlâ**’nın izniyle âfiyet bulur, ölürse onlarla haşrolur. Bu isimler yazılıp ölünün boynuna asılırsa, kabir suâli kolay geçer.

Bu zatlar; **Hasen-i Basrî** (ö.110), **Herim ibni Hayyân** (ö.26), **Rabî’ ibni Huseym** (ö.67), **Esved ibni Yezîd en-Neha’î** (ö.75), **Âmir ibni Abdillâh ibni Kays** (ö.~50), **Ebû Müslim el-Havlânî** (ö.62), **Mesrûk ibni’l-Ecda’** (ö.63) ve **Üveys el-Karanî** (ö.37) (Ra-dıyallâhu Te’âlâ Anhüm Ecma’in)dir.

Bu zatların isimlerinin, peşindeki kısa duâ ile birlikte yazılışı şöyledir:

«الْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ، وَهَرِمُ بْنُ حَيَّانَ، وَالرَّبِيعُ بْنُ خُثَيْمٍ، وَالْأَسْوَدُ، وَعَامِرُ بْنُ عَبْدِ
اللَّهِ بْنِ قَيْسٍ، وَأَبُو مُسْلِمٍ الْخَوْلَانِيُّ، وَمَسْرُوقُ بْنُ الْأَجْدَعِ، وَأُوَيْسُ الْقَرْنِيُّ؛ سُبُوْحُ
قُدُوسٍ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.»

Bâzı âlimlerden nakledildiğine göre sıkıntı ve dertlerin izâlesi için bu zatların isimlerinin içerisinde yer aldığı şu beyitler 70 defâ okunur:

تَوَسَّلْتُ لِلرَّحْمَنِ فِي كُلِّ حَاجَةٍ أَرْجِي قَضَاهَا بِالْكَرَامِ ذَوِي الزُّهْدِ
أُوَيْسٌ وَمَسْرُوقٌ رَبِيعٌ وَعَامِرٌ وَالْأَسْوَدُ وَالْبَصْرِيُّ وَاسِطَةُ الْعِقْدِ
وَزِدْ هَرِمًا وَادْكُرْ أَبَا مُسْلِمٍ فَهُمْ أَيْمَّتْنَا حَقًّا إِلَى سُبُلِ الرُّشْدِ

“Her hâcet (ihtiyaç) için **Rahmân** (Te’âlâ’yı) aracı yaptım,
Zühd sâhibi şerefli zatların hâtırına isteğimin yerine getirilmesini diliyorum.

(Onlar ki) **Üveys, Mesrûk, Rabî’** ve **Âmir,**
Esved ve **Basrî** ki zincirin en büyük halkasıdır.

Herim’i de ilâve et, **Ebû Müslim**’i de yâd et ki onlar,
Doğruluk yollarına (ulaştıran) gerçek önderlerimizdir.”

(‘Abdullâh ibnü Muhammed el-Hayyât el-Hârûşî, el-Fethu’l-mübîn ve’d-dürri’s-semîn, sh:115-116)